

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (819) SPALIO — OCTOBER 7

• 1965 metai • 15 centų

• LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY •

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Sveikiname lietuvių jaunimo kongresą ir KLB tarybos sesiją!

Jaunimą pasitinkant

Spalio 8-10 dienomis į Torontą suplaukia lietuviško jaunimo didokai būriai iš įvairių Kanados ir JAV vietovių ir pirmą kartą Kanados lietuvių istorijoje išsiskiria kongreso mastu į viešumą. Sakome kongreso mastu, nes didesnių ar mažesnių lietuvių jaunimo susibūrimų įvyksta kas metai. Rengiamasis jaunimo susibūrimas yra užsimojęs pralaukti savo mastu visus kitus (Kanadoje) ir prabilti sutelktiniu balsu ir visa išsivija ir okupuota Lietuvą. Jaunimo vadams pirmiausia rūpi, kad kongresas išjudintų snūduriuojančią jaunimo lietuvių bei sudinamintų jau pabudusią bei pradėjusią įsikvoti savo keliu. Dar daug lietuvių jaunimo stovi nuosėdai nuo lietuviškojo gyvenimo, nuo lietuviškosios kultūros ir apamai nuo lietuviškosios laiko tėkmės. Jiems lietuviybė atrodo galbūt negyva, skurdi, nenaudinga praktiniame gyvenime, ir todėl neverta dėmesio. Kongresas turėtų tokį jaunimą sudominti, paskatinti ir patraukti aktyvion lietuviybėn. Tiems, kurie jau žengia lietuviškuoju keliu, kongresas turėtų parodyti pagrindines gaires, vedančias į sutinkamų problemų sprendimą. Be jų išsprendimo čia gimio jaunimo kelias bus visą laiką klaidus. Dabartinis mūsų jaunimas turi surasti savitą kelią, kuris vingiuoja nebe per gimtosios Lietuvos, bet per Šiaurės Amerikos plotus. Tai, mūsų supratimu, vienas pagrindinių kongreso uždavinių.

Lietuviybė savaimingai šaukiasi Lietuvos, pagrindinio savo židinio, kuris, tiesa, tebėra svetimųjų kontroliuojamas, tačiau telkia savyje spinduliuojančią, kentėjime subrandintą jėgą. Į ją krypta visos išsivijos akys, ypač šiais metais, kai sovietinė okupacija skelbia dvidešimt penktąsias metines. Jaunimo kongresas, reikia manyti, nepraslinks tylos, neprisimins lietuviškojo jaunimo anapus Atlanto senojų tėvynės. Būtu skaudu, jei laisvėje užaugęs jaunimas užmirštų vergijoj subrendusį bei užsigrūdinusį jaunimą. Žinoma, paprasčiausias būdas jam prisiminti — paskelbti atitinkamą rezoliuciją. Bet to neužtenka. Laisvėje užaugęs jaunimas turėtų pasireikšti originaliau. Jis turėtų kalbėti ne sausomis, nudėvėtomis rezoliucijomis, o savo ryžtingą jaunystę ir savo darbais, skirtais Lietuvai. Priimtos rezoliucijos nuskambės ir tuo pasibaigs, o jaunimo pasiryžimas palenkti visą savo ateitį Lietuvai, pasireikšimas konkrečiais darbais niekad neišdils. Štai, pavyzdžiui, kad ir žygis į Jungtines Tautas. Jis yra telkiamas, didžiulį dalimi, jaunimo iniciatyva bei pastangomis. Tegor tad ir šis Kanados lietuvių jaunimo kongresas taria ryžtingą savo žodį Lietuvai įsipareigojimu realioms darbams: mūsų jėgos, mūsų žinios laisvai Lietuvai tėvynei!

Iš šio kongreso laukia žodžio ir senimas. Jis laukia, žinoma, nebūtinai formalaus jaunimo pareiškimo, bet, sakyti, jo vieno ar kitokio pasirodymo. Visiem rūpi, ar mūsų lietuviškojo jaunimo kongresinis pasirodymas bus imponuojančiai lietuviškas, ar jame bus pakankamai stiprus lietuviškasis idealizmas? O gal jame pasireikš, kad ir neoficialiai, "good time" linkmė, kuri daugelį atitrauks nuo kongreso darbų? Juk nekartą didesniuose mūsų jaunimo susitelkimuose JAV taip yra buvę. Reikia tikėtis, kad kanadiečių lietuvių jaunimo dvasia bus pakankamai stipri išsilaikyti augstumoje ir pirmajam kongresui duos rimtų siekimų atspalvį. Galimas dalykas, kad suvažiavęs jaunimas patriuškams ir diskusijose nevens kritikos senimui. Bet tai suprantama. Kuris gi jaunimas apsieina be triukšmo, be sukilėliško mostų, be radikalesnių idėjų? Lūdnas ne tada, kai lietuviškasis jaunimas jaunatviškai pasiaukia, bet tada, kai jis nebeperdo gyvastingumo ženklų, kai išeina iš lietuvių rikiuotės. Tada mes pajuntame kapinių dvelkimą. Kol kas turime gražaus jaunimo. Tegu šis pirmasis kongresas sutelkia jį bendram, pastoviam, ryžtingam žygiui į ateitį, kurios perspektyvos švyti laisvos, nepriklausomos, pilnos ir klestinčios Lietuvos vizija. Pr. G.

Savaitės įvykiai

I JUNGTINĖS TAUTAS NUKRYPO VISO PASAULIO DEMESYS RYŠIUM SU POPIEŽIUS PAULIAUS VI KELIONE. Politiniai stebėtojai sako, kad popiežiaus atsilankymas pakėlė JT prestižą bei sustiprino moralinį jų autoritetą. Iš kitos betgi pusės Jungtinės Tautos patyrė smūgį, būtent, iš Kinijos. Jos užsienio reik. min. Chen Yi Pekinge sušauktoje spaudos konferencijoje išjuokė Jungtines Tautas ir jų gen. sekret. U. Thant, kuris pasiūlė priimti Kiniją JT nariu. Chen Yi pareiškė, esą JT gen. sekretorius nepageidaujamas Azijos kraštų konferencijoje; jeigu jis atvyktų, galėtų sėdėti nebent spaudos galerijoje kaip stebėtojas. Ministeris davė suprasti, kad tuo atveju, jei Kinija pareikštų norą įstoti į Jungt. Tautas, tai šios turėtų atsaukti 1951m. rezoliuciją, kuri Korėjos kare pripažino Kiniją užpuolike. Be to, JT turėtų pakeisti savo konstituciją ir priimti tiksliai nepriklausomas valstybes; tokias, kaip Jugoslavija ir Indija turėtų išmesti. Karštasis Kinijos ministeris tyčiodamasis pakvietė JAV, Sov. Sąjungą, Britaniją puliti Kinijos teritoriją ir tuo būdu gėdingai pralaimėti. Po tokių pareiškimų praėjo poros net ir Kinijos bičiuliai remti Kinijos kandidatūrą į JT. O Sov. Sąjunga, lyg ir protestuodama prieš Kinijos kurstančią laikyseną Indijos-Pakistano kare ir palaikymą Pakistano politikos, pasisakė esanti Indijos sąjungininkė. Tuo būdu JAV ir Sov. Sąjungos politika šioje srityje sutampa.

Indonezijos karingasis prezidentas Sukarno buvo atsidūręs pavojuje netekti valdžios: jo rūmų karininkas, batalijono vadas, sukilimu buvo paėmęs valdžią ir nuvertęs Sukarno. Jau buvo beįsigalinti prokomunistinė revoliucinė valdžia, bet krašto aps. ministeriui gen. Nasution pavyko numalšinti sukilėlius ir atstatyti valdžią. Kol kas padėtis krašte

(Nakelta į 9 psl.)

Popiežius Paulius VI Niujorke

Paulius VI yra keliaujantis popiežius. Savo popiežiavimo laikotarpyje jis atliko jau trečią didelę ir istorinę kelionę. Pirmąją savo kelionę jis aplankė Sv. Žemę, kur susitiko su Konstantinopolio patriarchu Atenagoru, antroją — aplankė Indiją eucharistinio kongreso proga, o trečioją — Jungt. tautas Niujorke. Visas šias keliones jis atliko lėktuvu.

SUTIKIMAS NIUJORKE

Į Niujorką atskrido reguliarios linijos Alitalia keleiviniu lėktuvu, sumokėjęs pirmos klasės bilietą kainą. Jį atlydėjo keli kardinolai, atstovaujantys visiems pasaulio žemynams: Australijai, Azijai, Afrikai, Europai, Šiaurės ir Pietų Amerikai. Niujorko aerodrome popiežius pasitiko anksčiau atvykę JAV kardinolai, Jungt. Tautų gen. sekretorius U. Thant, JAV valstybės sekr. D. Rusk, Niujorko burmistras R. Wagner, Niujorko valstijos gubernatorius N. Rockefeller ir kt. Nusileidus lėktuvui, pirmasis ilpo Vatikano atstovas stebėtojas Jungtinėse Tautose mons. A. Giovanetti Jungt. Tautų protokolo šefas, po jo — JT gen. sekr., kuris pasveikino popiežių ir jo palydovus. Popiežius, priėjęs prie mikrofonų, anglų kalba padėkojo už sutikimą, perėmė savo linkėjimus ir pabrėžė Amerikos svetingumą ir didumą.

Iš Kennedy aerodromo Paulius VI su visa palyda pradėjo lėktuvu atvirame automobiliuje į Niujorko miestą, į Madison Ave., kur yra kardinolo F. Spellmano rezidencija. Visu keliu gausios minios žmonių sveikino žymųjį svečią. Tvarką palaikė 18.000 Niujorko policininkų. Saugumo įstaigos ypač budriai sekė įvairius įtartinus asmenis, kurie galėtų kėsintis į popiežiaus gyvybę. Religinį reikmenų paruošimą buvo perspėtos nepardavinėti kunigisčių drabužių ar ženklų įtartiniems asmenims ir apie tokius pranešti saugumo įstaigoms.

POPIEŽIUS IR PREZIDENTAS

Po pietų pas kardinolą Francis

Spellmaną popiežius susitiko su JAV prezidentu L. B. Johnsonu Waldorfo viešbutyje, kur yra apsigyvenę JAV ambasadorius Jungt. Tautoms A. Goldberg, Tai, susitiko katalikų popiežius, protestantas prezidentas ir žydas ambasadorius. Pasikalbėjimas užtruko apie valandą laiko. Ta proga prez. Johnsonas pristatė popiežiui savo dukrą Liuciją, kuri neseniai tapo katalike. Iš ten popiežius nuvyko į Jungtinių Tautų rūmus, kurių didžiojo salė buvo susirinkę 2000 viso pasaulio kraštų atstovų ir žymių svečių. Publika į rūmus nebuvo įleidžiama išties dieną, nes vos galėjo sutilpti su Jungt. Tautomis susiję pareigūnai bei svečiai.

Popiežius, pirmininkaujant Italijos atstovui Fanfani, kreipėsi į pasaulio atstovus prancūziškai ir kvietė visus bendrom jėgom išlaikyti taiką, kuri šiuo metu yra grasinama, ypač kaikiuriose pasaulio dalyse. Jo kalba buvo perduota beveik visų televizijos ir radijo tinklų plačiajam pasauliui, kartu derinant ir vertimus į kitas kalbas. Popiežiaus kalbos klausėsi ir Sov. Sąjungos delegacija su Gromyko priešakyje, bet susilaikė nuo plojimo. Baigęs savo žodį, Paulius VI atskirioje JT salėje susitiko su JT delegacijų pirmininkais ir juos asmeniškai pasveikino. Iš salės nuvyko į netoli esančią katalikų Sv. Seimos parapijos bažnyčią, kur jo laukė katalikų, protestantų ir žydų vadai.

PAMALDOS UŽ TAIKĄ

Iš Sv. Seimos parapijos popiežius grįžo į kardinolo F. Spellmano rezidenciją pasiruošti Mišioms didžiajame Niujorko sporto stadione. Kai jis atvyko į paruoštą stadioną, rado belaukiančias tūkstantines minias — apie 90.000. Pamaldos už taiką buvo laikomos anglų ir lotynų kalbomis. Tam reikalui buvo paruoštas specialus altorius stadiono viduryje ant gerokai iškelstos platformos, kad visi dalyviai galėtų matyti popiežių ir sekti pa-

maldas. Komunijai priimti buvo parinkti vaikai iš visų žemynų. Tai buvo simbolinis parinkimas, reiškiant, kad tose pamaldose dalyvauja viso pasaulio tikintieji per savo jaunuosius atstovus. Visose JAV katalikiškose mokyklose tą dieną nebuvo pamokų.

Ne tik pamaldos, bet ir visa Pauliaus VI kelionė buvo rodoma televizijoje, kurią galėjo stebėti ne tik Amerika, bet ir Europa. Spaudos žiniomis, popiežiaus sutikime įvairiose vietose dalyvavo arti 4 milijonų gyventojų. Komentatoriai pastebėjo, kad Albanijos delegacija JT, palaikanti raud. Kinijos politiką, boikotavo popiežiaus priėmimą.

ATGAL Į ROMĄ

Po pamaldų iš sporto stadiono popiežius pradėjo savo kelionę atgal į Romą. Pakeliui į aerodromą jis aplankė Vatikano paviljoną, kur jo taip pat laukė minios žmonių. Kennedy aerodromą jis su palyda pasiekė jau vėlyvą vakarą, kur jo laukė sprausminis reguliarios linijos Trans-World Airlines lėktuvas. Jo pilotas — G. C. Duval, 56 m. amžiaus, trijų vaikų tėvas, buvęs presbiterininkų bažnyčios dijakonu. Lėktuve buvo įrengta lova poilsiui, kurio Paulius VI po tokios įtemptos dienos buvo ypač reikalingas.

LIETUVIŲ MINISTERIO LINKEJIMAI

Ryšium su popiežiaus kelione į Niujorką, Lietuvos ministeris prie Sv. Sosto pasiuntė valstybės sekretoriui kardinolui Cicognani notą, kurioje prašė perduoti Sventajam Tėvui linkėjimus, kad jo istorinis žingsnis — kreipimasis į Jungtines Tautas — kuogeriausiai pasisektų.

Greta to buvo išreikštas linkėjimas, kad ši popiežiaus intervencija paskatintų Jungtines Tautas kelti savo balsą už Dievo ir žmonių įstatymų tarptautiniuose santykiuose respektavimą, kuris reikalauja ne tik smurto aktų sukrūdyti, bet ir jau įvykdytų skriaudų, k.a. Lietuvos okupaciją, atitaisymo.

Popiežius Paulius VI, apie kurio istorinę kelionę į Niujorką ir jo žodį Jungtinėse Tautose kalba visas pasaulis

Laukiame jaunimo kongreso dalyvių!

Kanados Liet. Jaunimo Kongreso ruošimo darbai jau baigti, ir rengėjai laukia sueinant ir suvažiuojant gausių svečių.

Jaunimo šokiai penktadienį, spalio 8, bus jaučioje Sv. Jono Kr. parapijos salėje, 941 St. W. Šios šokių vyresniesiems bilietai neparduodami.

Kongreso ir Jaunimo Metų atidarymą norima pravesti kaip galima iškilmingiau, o taip pat turėti vėliavnešius (uniformuotus arba su tautiniais drabužiais). Vėliavos su palydovais turi būti Priskėlimo parapijos salėje, 1021 College St., 8.30 val. rytą, šeštadienį, nes iškilmes pradedamos 9 val. punktu.

Talentų popietės, kuri pavadinta "Trys valandos su jaunimu", dalyviai jėjimo bilietus gaus iš savo grupių vadovų. Scena bus laisva repeticijomis nuo 12 iki 2.30 val. Visais šio pasirodymo reikalais kreiptis į šios komisijos pirmininkę D. Skrinškaitę tel. LE 2-2021.

Didysis šeštadienio pobūvis, spalio 9, yra vieta, skirta visų jaunų ir senų susitikimui. Tam reikalui paimta didžiausia Toronto salė — Queen Elizabeth Building parodos aikštėje, talpinanti iki 5000 žmonių. Joje visu lauks 1500 paruoštų vietų, surikiuotų apie apvalius stalus. Veiks trys bufetai ir trys barai. Aptarnaus 16 profesinių padavėjų. Po placentos šeštadienio programos čia tikrai visi galės laisvai atsiškvėpti ir pasižinti grojant rinktiniam orkestrui. Daug vietos automobiliams pastatyti, o taip pat ir gražiam parodos parke pasivaikščioti.

Sekmadienio rytas skirtas rimčiai — pamaldoms jaunimo intencija Toronto lietuvių bažnyčiose. Katalikų pamaldos (centrinės) Priskėlimo bažnyčioje 11 val., Sv. Jono Kr. bažnyčioje taip pat 11 val.; evangelikams — Alhambra bažnyčioje, Alhambra - Bloor kampas, 1.30 val. p.p. Jaunimo organizacijos kviečiamos dalyvauti pamaldose su vėliavomis.

3 val. po pietų — mūsų solistės L. Sukytės ir pianisto T. Gurevičiaus koncertas, kuriame iš-

girsime lietuviškus kūrinius ir operų ištraukas.

Pagaliau 6 val. v. Park Plaza viešbutyje visi susitiksimė iškilmingame bankete, kur kalbės VLIKo pirm. V. Sidzikauskas, PLB atstovas V. Kamantas ir kiti augstieji svečiai — lietuviai ir angliai.

Šį kongresą lydi du neeiliniai įvykiai: meno paroda ir leidinys. Meno paroda yra pirmoji tokio pobūdžio mūsų istorijoje, nes joje dalyvaus tik jaunieji menininkai. Ji vyks Priskėlimo parapijos muzikos studijoje. Atidarymo kalbą pasakys dr. H. Nagys, KLB Kultūros pirmininkas.

Leidinyje yra pažymėtas tuo, kad jame pirmą kartą žodžiais ir vaizdais yra bandoma pažvelgti į mūsų jaunimo Kanadoje gyvenimą ir veiklą atskirose apylinkėse. Be to, jame yra straipsnių, poezijos, kongreso smulkios programos ir kita medžiaga. Ji redagavo A. Bušinskaitė. Leidinys pradeda mados pardavinėti po \$1 kongreso dieną.

Nakvynės yra rezervatos puošniausiam Toronto Royal York viešbutyje, palyginti, prieinama kaina, pradedant nuo \$4.20 asmeniui už parą. Rezervacijas prašome nukreipti tiesiog į viešbutį tel. 368-2511 (Lithuanian Youth Congress) arba per H. Steponaitį tel. 368-2511. Jis padės ir tiems, kurie dėl kokių nors priežasčių negalėtų nakvynės susirasti. Jis taip pat pasitiks atvykstančius, jei tik jam telefonu ar laišku (187 Dunn Ave., Toronto 3, Ont., Canada) bus pranešta atvykimo valanda ir vieta.

Bilietai iš anksto gausiame "Dainos" krautuvėje, 111 Roncesvalles Ave.

Pasaulio Liet. Jaunimo Metų šūkis — "Mūsų jėgos, mūsų žinios laisvai Lietuvai Tėvynei". Tikimės, kad tas šūkis ir Toronto lietuvių jaunimo nuosirdumas paskatins užpildyti tūkstantines sales. Iki pasimatymo!

V. Sidzikauskas, VLIKo ir Pa-vergtųjų Tautų Seimo pirmininkas, atskrenda iš Niujorko į Kanados liet. jaunimo kongresą. Čia tars pasveikinimo žodį atidarymo metu ir pasakys pagrindinę kalbą bankete sekmadienį.

Kongresui Rengti Komitetas

Nevisas lietuvių jaunimas gali dalyvauti kongrese spalio 8-10 d. Toronte. Toliau Kanados vakarų ir kitų sričių jaunimas seks kongreso eigą tik iš tolo, nes juos skiria nuo Toronto šimtai ir tūkstančiai mylių. Nuotraukoje — tolmojo Winnipeg jaunimo tautinių šokių grupė.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscription rates: \$5 per year, \$3 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368-6813

A + A

VERONIKAI BUTKIENĖ mirus,
jos vyriui, dukroms, broliams bei jų šeimoms
nuoširdžių užuojautą reiškia —
Niagaros pusiasalio ramovėnai

A + A

JONUI VIZGIRDAI mirus,
gilaus skausmo prislėgtai žmonai,
dukroms, sūnams bei jų šeimoms
reiškiame nuoširdžių užuojautą ir kartu liūdime —
Aldona ir Jonas Gudavičiai

A + A

JONUI VIZGIRDAI mirus,
jo žmoną **MARIJĄ**, dukrą **ZOSĘ RICKIENĘ** su šeima
ir kitus gimines, nuoširdžiai užjaučia —
D. M. Jonikai
A. A. Pilipavičiai
Kėžinių šeima

Ir pavergtieji turi Jungtines Tautas

Pirmoj eilėj Pavergtųjų Seimo Niujorke pastangos buvo atkreiptos Jungtinių Tautoms išjudinti už Centro ir Rytų Europos tautų laisvą apsisprendimą.

Veikdamas laisvojo pasaulio vyriausybės, Pavergtųjų Seimas ryšium su Jaltos deklaracijos 20 metų sukaktim priminė tos deklaracijos garantuotus Centro ir Rytų Europos valstybės laisvus rinkimus; ryšium su Vokietijos kapituliacijos suaktyvinti atsisąskę ir laisvojo pasaulio sąžinę dėl lig šiol nevykdomo Centro ir Rytų Europos karo metų ir pokariu didžiųjų galybių pažadų ir išpareigojimų — ryšium su Sovietų Rusijos prieš Baltijos valstybes ir lietuvių, latvių bei estų tautų kovų dėl laisvės dvidešimt penkerių metų sukaktimi kreipėsi ir laisvųjų valstybių vyriausybės, ragindamas svarstyti Baltijos valstybių bylą Jungtinėse Tautose ir kitose tarptautinėse konferencijose, pasmerkę sovietų rusifikacines užmačias ir pareiškę visišką solidarumą su Lietuva, Latvija ir Estija. Taip pat ir šių metų Pavergtųjų Tautų Savaitės minėjimą Seimas susiejo su Baltijos valstybių okupacijos ir laisvės kovų 25 metų sukaktimi.

Pavergtųjų Seimo atstovai dalyvavo Europos Tarybos Patarimo Seimo sesijose, kurioms nušvietė pavergtosios Europos padėtį. Pavergtųjų Seimas atsisąskę ir Atlanto Š-gos parlamentų susirinkimą, kad, svarstydamos Rytų-Vakarų santykius, neišleistų iš akių ir pavergtosios Europos reikalų.

Pavergtųjų Seimo atstovai liudijo JAV Kongreso komisijoms, lankė senatorius ir kongresmanus, buvo priimti Valstybės Departamente, taip pat Argentinos, Kolumbijos, Venecuelos užsienų reikalų ministrai.

Seimo atstovai dalyvavo Dunojaus Srities Tyrimo Centro konferencijoj Linze (Austrijoje), "Revoliucinio internacionalo šimtmečio" konferencijoj Stanfordo universitete (Kalifornijoje), Politinių ir Socialinių Mokslų Akademijos metinėje konferencijoj Filadelfijoje, Europos federalistų kongre-

se Briusely (Belgijoje), Antikomunistinės Azijos Tautų Lygos Kongrese Formozėje.

Pavergtųjų Seimas savo atstovybes ar įgaliotinius turi Argentinoje, Australijoje, Brazilijoje, Britanijoje, Čilėje, Danijoje, Filipinuose, Graikijoje, Italijoje, Kanadoje, Kolumbijoj, Libane, Meksikoj, Peru, Prancūzijoje, Švedijoje, Urugujuje, Venecueloj ir Vokietijoje. Pavergtųjų Seimo atstovs Libane Z. Zawadowski ypač daug padeda Lietuvos bylą garsinti arabų pasaulyje.

Praeitis (11) sesijos metais Pavergtųjų Seimas išleido 6 numerius "ACEN News", 24 komunikatus spaudai ir 15 įvairių brošiūrų, tarp jų ir "Lithuania". Biuletinius leidžia ir laikurios Pavergtųjų Seimo atstovybės: arabaiškai, ispaniškai, suomiškai, švediška.

Seimo uždaviniai ir naujai sesijai lieka tie patys — priminti, nukreipti, pasūmėti, garsiai ir aiškiai šaukti ir nuolat kartoti tai, kas turi būti išgirsta.

Naujosios sesijos pirmasis šaukimas pasiūstas sykiu su sveikinimais naujam Jungtinių Tautų sesijos pirmininkui, kad tame Jungtinių Tautų stikliniame rūme yra prisimetėlių, kurie neteisėtai sakosi atstovaujant Albanią, Bulgariją, Čekoslovakiją, Lenkiją, Rumuniją, Vengriją.

Ten ir Kremlius neteisėtai savinasi teisę kalbėti už Lietuvą, Latviją ir Estiją. Savo rezoliucijoj Pavergtųjų Seimas apeliuoja į JT laisvuosius narius — valstybes, kad jos pradėtų akciją per JT komisiją kolonizmui likviduoti, kad sovietų pavergtosios tautos būtų įgalintos laisvai naudotis visuotinai pripažinta laisvo tautų apsisprendimo teise.

* Vatikano paviljone, Niujorke, buvo atlaikytos iškilmingos Mišios už a. a. vysk. Jan Vojtasak, kuris neseniai mirė Čekoslovakijoje. Jis buvo didelis slovaku patrijotas ir 1951 m. su kitais dviem vyskupais buvo nuiteistas 24 metams kalėjimo už "išdavimą ir bendradarbiavimą su priešais". 1956 m. jis buvo pa-

Faktai nemeluoja

Karas Vietname ir jo kaltininkas

Prieš antrą pasaulinį karą Laos, Kambodija ir Vietnamas, vadinami Indo-Kinija, buvo prancūzų kolonija. 1941 m. japonai užėmė Indokiniją ir tesė puolimus toliau į pietus.

Sovietų agentas ir mokinyš Ho Chi Minh organizavo ten partizaninį veikimą prieš japonus 1944-45 m., kuriam ir JAV davė žymią pagalbą.

Stalinas ir Rooseveltas Jaltos sutiko Indokiniją pavesti tarptautinei komisijai, kuri paruoštų ją nepriklausomam gyvenimui.

Po karo prancūzai mėgino atstatyti buvusios kolonijos valdymą. Ho Chi Minh paskelbė "liaudies respubliką" ir patraukė Hanoi link 1946 m. gruodžio 19 d. Ho Chi Minh buvo remiamas iš Maskvos per raudonąją Kiniją. JAV rėmė prancūzus ir davė apie 3 milijonus dolerių. Kovų metu prancūzų nukentėjo apie ketvirtis milijono, iš kurių arti 100.000 buvo užmušti.

1954 m. liepos 21 d. keturiolikos tautų konferencijoj Ženevoje Prancūzija, Britanija ir Sovietų Sąjunga pasirašė sutartį, kuria baigiamas karas Vietname, o ši teritorija laikinai padalinama pagal septynioliktą lygiagrečių ir šiaurės ir pietų Vietnamą. Dviejų metų laikotarpįje turi būti laisvi rinkimai, prižiūrimi tarptautinės kontrolės komisijos, sudarytos iš Indijos, Lenkijos ir Kanados.

JAV šios sutarties nepasirašė, bet sutiko, kad ši sutartis būtų vykdoma. Ženevos sutartis kvietė visus pripažinti Laos ir Kambodiją kaip nepriklausomas ir neutralias valstybes.

Amerikiečių iniciatyva

1954 m. rugsėjo 8 d. Maniloje buvo sudaryta nauja Pietryčių Azijos Pakto Organizacija — SEATO, kurią suorganizavo prezidentas Eisenhoweris. Ši organizacija garantavo tolimesnį taiką pietryčių Azijoje, o jos nariai buvo: JAV, Britanija, Prancūzija, Australija, N. Zelandija, Tailandija ir Filipinai.

1954 m. imperatorius Bao Dai buvo nušalintas ir sudaryta Pietų Vietnamo respublika su prezidentu Ngo Dinh Diem. JAV pasiūlė ekonominę pagalbą Pietų Vietnamui, kuris tuo būdu nuostabiai greitai atsigaivo ir 1955-60 m. pralenkė prieškarinį produkcijos lygį. Jų ekonominis gyvenimas toli pralenkė šiaurės vietnamiečių gyvenimą. Šiaurės Vietnamo vadovai to negalėjo pakeisti. JAV davė apie 200 mil. dolerių kasmet ir buvo pasiuntusios kelis šimtus patarėjų.

Komunistai nutarė karą

1960 m. rugsėjo 23 d. S. Vietnamo komunistų partija Hanoi mieste nutarė pradėti visuotinį partizaninį karą ir užimti Pietų Vietnamą. Partizanas buvo pasiūstas reguliarios S. Vietnamo kariuomenės kariai. Kai amerikiečiai buvo užsiėmę rinkimine veikla JAV 1960 m., sovietai oro keliu pristatė ginklus į Laos strategines vietas. 1961 m. pavasarį komunistai pradėjo atvirą karą su artilerija ir šarvuotais užimti Laos, kad būtų patogiau pasiekti P. Vietnamą ir Tailandiją.

Naujai išrinktas prezidentas J. F. Kennedy kovo 23 d. įspėjo so-

vietus, kad jis netoleruos komunistų Laose. Po 15 mėnesių derybų 1962 m. liepos 23 d. keturioliką tautų, įskaitant raud. Kiniją ir S. Vietnamą, pasirašė sutartį, kuria sudarė koalicinę vyriausybę Laose iš antikomunistų, komunistų ir neutralių. Britai su sovietais pasiėmė atsakomybę ir garantavimą sutarties, kad visos svetimos kariuomenės būtų atitrauktos. Tada komunistai jau turėjo savo kontrolę tris ketvirtadalius viso Laos krašto. Toliau būdu jie padarė laisvą kelią šiaurės vietnamiečiams per Laos kalnus į P. Vietnamą. Yra žinoma, kad raud. Kinija, S. Vietnamas ir komunistinis Pathet Lao padarė apie 3000 nušikaltimų pasirašytai sutarčiai.

1962 m. gegužės 25 d. tarptautinė kontrolės komisija nustatė, kad S. Vietnamas yra kaltas dėl užpuolimų ir naikinimo P. Vietname, kad jis siuntė karius per Laos teritoriją.

Partizantai Pietų Vietname

Tuo laiku P. Vietname buvo statomi strateginiai kaimų įtvirtinimai, kurie saugodavo kaimus nuo raudonųjų užpuolime. 1961 m. pradžioje komunistinių partizanų buvo 9000. Jie išsūdydavo apie 500 kaimiečių kas mėnuo. Po kelių mėnesių jų buvo 12.000 ir jų skaičius nuolat didėjo. Tada buvo pasiūstos amerikiečiai instruktoriai apmokyti reguliarios kariuomenės bei milicinių kaimuose. 1962 m. vasarą P. Vietname jau buvo apie 10.000 amerikiečių karių, bet jie neturėjo teisės kautis su komunistais,

nors jau 46 amerikiečiai buvo žuvgę. Teisė kautis buvo duota vėliau.

1963 m. JAV senatoriai ir kiti augsti vadai pranašavo greitą laimėjimą ir netgi siūlė mažinti JAV pagalbą P. Vietnamui.

Kas nužudė prezidentą Diem?

1963 m. lapkričio 1 d. P. Vietnamo perversme buvo savų karių nužudytas prezidentas Ngo Dinh Diem su broliu. Buvo padaryta tai, ko komunistai negalėjo padaryti per deversnerius metus.

Kol kas ir dabar nenorima viešai pareikšti, kas tai organizavo, panašiai, kaip ir su Kennedžio nužudymu. Ambasadorius Henry Cabot Lodge prieš tai siūlė, kad prezidento Diem brolis būtų pašalintas iš saugumo viršininko pareigų. Ponia Nhu apkaltino JAV pareigūnus Vietname, kad jie tai padarę vietnamiečių rankomis. Tokios pat minties laikosi sovietai ir Kinijos komunistai. Ngo Diem (katalikas) kaltino, kad budistų tarpe yra komunistų, veikiančių raudonųjų naudai. JAV ambasada priėmė keletą budistų vienuolių, kurie buvo įsivėję į politiką prieš P. Vietnamo vyriausybę. Po Ngo Dinh Diem nužudymo jau buvo keli vyriausybės perversmai.

Prez. Johnsonso smūgiai

Kai L. B. Johnsonas perėmė JAV prezidento pareigas, buvo nustatyta, kad Pietų Vietname būklė yra blogėjanti. 1964 m. ten buvo apie 34.000 partizanų ir apie 80.000 (part time) civilių partizanų. JAV nutarė duoti papildomą pagalbą. Kongresas vienbalsiai įgaliojo prezidentą veikti

P. Vietname pagal savo sprendimą.

S. m. vasario 7 d. Johnsonas nutarė pasiūsti sprausminius karo lėktuvus į S. Vietnamą už eilę didelių su naikintųjų P. Vietname. Nuo to laiko vis daugiau ir daugiau siunčiama JAV karių, ginklų ir kitų reikmenų pietiečiams, bet tuo pačiu vis daugiau ir daugiau raudonųjų siunčiama iš S. Vietnamo.

Kinija nenori talkos

S. Vietnamo vadai, pajutę JAV bombardavimus, norėtų pradėti taikos derybas, bet komunistinės Kinijos vadai yra nutarę kovoti su JAV "užpuolimais" ligi paskutinio šiaurės vietnamiečio.

JAV garantuoja atitraukimą savo karių iš P. Vietnamo, jei ten būtų baigti komunistų vedami žudymai ir sudaryta laisvais rinkimais demokratinė vyriausybė šiaurės ir pietų Vietname.

Visos sutartys, pasirašytos su raudonaisiais, buvo sulaužytos raudonųjų jėga, apgaulemis. Dar turėtų būti pasirašyta viena sutartis, kuri priverstų raudonuosius laikyti pasirašytas sutartis. Tačiau juos tik jėga galima sulaukyti. Jėga ten ir pasiūta, tik neturi pilnos laisvės veikti, o tuo tarpu beveik visi vakariečiai siunčia savo prekybinius laivus į Hanoi ir Raud. Kiniją, kurių nekontroliuoja kariai.

Sio kontinento komunistai rūpinasi propaganda, kaip sulaukyti JAV pagalbą kovai už laisvę žmonėms, kuriuos puola melo, smurto ir korupcijos komunistų armijos. Jiems nerūpi tautų išlaisvinimas iš sovietų vergijos. Jiems maloni kapų ir Sibiro taisyklų įgaliojo prezidentą veikti

AMERIKIEČIŲ ŽVALGYBOS KATASTROFA

KUBOS INVAZIJOS PASLAPTYS

Paruošė VYT. KASTYTIS

Laiveliai į atvirą jūrą

Paskutinėmis kautynių valandomis parašutininę vadus Del Valle, kaip prisimename, būrinai laiveliai mėgino pasiekti amerikiečių naikintuosius. Šioje grupėje buvo brigados vado San Roman brolis Roberto ir Jose Garcia Montes, buvęs Kubos ambasadorius Japonijoje.

Amerikiečių naikintojai pasi-traukė iš Kiaulių įlankos. Perkrauto lavelio įgulai liko nedėkingas pasirinkimas — testai pasukomis pradėta keliuone ar grįžti atgal ir krantą, kur jau seimėninkavo Castro kariuomenė ir milicija. Dalis vyrų norėjo jį savinasi vakarinę Kubos dalį, bet Del Valle ir Roberto juos įtikino, kad Kubos pakrantės yra saugomos, ir toks žingsnis reikštų patekimą į Castro nelaisvę. Buvo nutarta plaukti į britų žinioje esančią salą Grand Cayman.

Geriamo vandens tankas laivelyje buvo puštusis, o sandėlyje pabėgėliai rado prieš kelėtą dieną pagautos žuvies krovinį, kuris jau dvokė ir kurio tik kelos žuvys dar buvo tinkamos maistui. Šių skurdžių ištekliai būtų pakakę pasiekti britų salai, bet visus planus sužlugdė netikėtai kilusi audra ir po to pasikeitė vėjo kryptis. Vėjas laivelį pasuko į centrinę Ameriką, o vėliau, dar kartą pakeitęs kryptį, — į Meksikos įlanką.

Pirmąkart pabėgėlių optimizmas palaikydavo alkiis ir troškulys. Laivelyje rasta meškere pavyko pagauti porą žuvų, bet jos pabėgėlių nepasotino, o tik padidino alkių kančias. Prie kablo pritvirtinta kišeninė lemputė patraukė ryškio dėmesį, tačiau užkibusio ryškio vyrai neįstengė išieškoti laivelį, ir jis nusinėšė jį meškere.

Diena vijosi dieną, naktis sekė naktį, laikas bėgo be jokios vilties. Kartais virš laivelio pasiskridavo lėktuvai, horizonto toliuose pasirodydavo ir išnykdavo

laivas. Silpniesnieji pradėjo mirkti. Jie pirmiausia imdavo kliebėti, iš gvybės prarandantių akių sunkdavo žali piliai, o paryčiai draugai rasdavo jau sustingusį lavoną.

Devintą klajonės dieną Roberto San Roman pavyko pagauti ant laivelio stiebo nutūpusią žuvėdrą. Paukštis buvo padalinatas į lygias dalis ir suvalgytas žalias. Jo toli gražu neužteko alkiui nuslopinti — skilvus emė trauktyti dar aršesni mešlungiai. Jūros gelmėms teko atiduoti parašutininę ku vadą Del Valle, kurio paskutinis prašymas buvo kaip nors jo lavoną atgabenti į krantą. Dėl kaitrių saulės spindulių šis prašymas, deja, buvo neįgyvendinamas. Iš kitos pusės, visi jau buvo praradę betkokią išsigelbėjimo viltį.

Galutinio išsisesimo viršūnė pabėgėliai pasiekė 15-tą dieną. Vienas jų emė garšiai melstis: "Caridad del Cobre Marija, kuri laikoma kubiečių jūrininkų globoja. Joaquin Rodriguez neiškentė: — Be reikalo meldies į Mariją. Mes visi meldėmės kiekvieną dieną, o jos pagalbos nesulaukėm. Gal geriau būtų kreiptis į šėtoną...

— Laivas! Laivas! — pasigirdo kito kubiečio balsas, nutraukdamas Rodriguez mintis apie šėtoną.

Jūros bangose suposi amerikiečių tanklaivis "The Atlantic Seaman", ir jis nedingo už horizonto linijos, kaip buvo padarę kiti laivai, bet pamažu artėjo prie laivelio. Iš dvidešimt dviejų keilione pradėjusių pabėgėlių laivelį dar buvo gyvų keturiolika. "The Atlantic Seaman" juos perdavė amerikiečių pakrančių apsaugos artimiausiam laivui, kur jų laukė gydytojas ir medicinos pagalba. Nepaisant laive atliktų kraujo transfuzijų ir gydytojo pastangų, dar du kubiečiai atsisakė su šiuo pasauliu. Taigi, iš

22 pabėgėlių tik 12 pasiekė Amerikos krantus.

Pralaimėjimas yra našlatis

Brigados pralaimėjimą savo biuletenyje pirmiausia paskelbė Kubos Revoliucinė Taryba Niujorke, mėgindama užmaskuoti tikrąją katastrofą: "Ryšium su nevalifikuotų sluoksnių skleidžiamais visokiais gaudais Revoliucinė Taryba nori priminti, kad visiškai be reikalo išsikėlė laikas yra pavadinęs invaziją. Tai buvo tik šimto vyrų atlikas ginklų ir šaudmenų pristatymas Kuboje kovojantiems partizanams. Didžioji išsikėlė dalyvavusi vyrų dalis sėkmingai atliko savo uždavinį, pasiekdama Escambray kalnus ir tenai įsijungdama į partizanų eiles."

Prez. Kennedžio žodis amerikiečių tautai buvo tartas Vashingtono Statler-Hilton viešbutyje Amerikos Laikraščių Redaktorių Draugijos suvažiavime. J. F. Kennedy, kaip prezidentas, ant savo pečių užsikrovė visą atsakingumą dėl patarėjų ir ekspertų padarytų nedovantinių klaidų, tačiau jis taip pat drąsiai mostu pasmerkę kritiką tų, kurie savo tikrąjį veidą yra parodę krauju aplaistytose Budapešto gatvėse.

Amerikiečių strategai perligai ir perdaug dėmesio yra skybę kariuomenei, moderniems ginklams ir raketoms, — kalbėjo prez. Kennedy. — To, deja, nepakanka. Mūsų tautos saugumas gali būti prarastas palaipsniui, neišsėmus nė vieno šūvio, nepaleidus nė vienos raketos. Iš šios pamokos mes privalome padaryti atitinkamas išvadas. Mums būtina sukaupti ir peržiūrėti visą savo jėgą, pakeisti taktiką. Mes stengsimės sustiprinti kovą, kuri yra sunkesnė, negu karas, ir kur dažnai tenka patirti nusivylimą.

Klasiškiausiai pareiškimą prez. Kennedy padarė vėliau įvykusioje spaudos konferencijoje: — Yra sena patarlė, kad lai-

meijimas turi šimtą tėvų, o pralaimėjimas visada yra našlatis... Aš esu už viską atsakingas valdžios pareigūnas...

Siais prezidento žodžiais našlaičiai — pralaimėjimai Kiaulių įlankoje buvo parūpinus tėvas.

EPILOGAS

Kubos invazijos katastrofa, kaip ir galima buvo tikėtis, išsklė daug klausimų ir spėjimų, kurie visi prasidėjo ir baigėsi tuo pačiu žodžiu — "jeigu": jeigu nebūt buvęs atšauktas orinis puolimas invazijos pradžioje, jeigu brigada būtų buvusi suteikta JAV laivyno sprausminių naikintuvų apsauga ir t. t. Daugumą šių prielaidų išsklaido ir pašalinę pastaruoju metu spaudoje paskelbti dviejų artimų prez. J. F. Kennedžio bendradarbių atsiminimai. Arthur M. Schlesinger Jr. dalyvavo visuose posėdžiuose, kur buvo aptariami invazijos planai. Jis yra paruošęs spaudai knygą "Tūkstantis dienų — John F. Kennedy Baltuosiuose Rūmuose". Theodore C. Sorensen invazijos paruošime nedalyvavo, bet jis buvo artimas Kennedžio bičiulis, kuriam prezidentas atvėrė visą savo širdgėlą ir nusivylimą po Kiaulių įlankos katastrofos. Taigi, abu atsiminimų autoriai papildomai vienas kitą, suteikdami gana išsamų nelemtosios tragedijos užkulisių vaizdą.

1962 m. į Baltuosius Rūmus kreipėsi žymus amerikiečių žurnalistas, prašydamas leidimo peržiūrėti Kiaulių įlankos invazijos dokumentus ir pagal juos paruošti knygą amerikiečių visuomenei. Prez. Kennedy tada atsakęs savo patarėjams: "Tada dar neatėjo laikas, o, be to, šiuos įvykius visuomenei norėsimė pateikti mes patys." Ši darba už tragišką žuvusių prezidentą "Life" ir "Look" milijoninių tiražų žurnaluose atliko A. M. Schlesinger Jr. ir T. C. Sorensen, paskelbdami ištraukas iš spaudai paruoštų knygų, kuriose jėdų mėgina peržvelgti ir įvertinti J. F. Kennedžio prezidentavimo laikotarpį.

Spaudimas naujam prezidentui

Perėmęs vyriausybės vadžias iš prez. Eisenhowerio, Kennedy jau rado Gvatemaloje paruoštą Kubos pabėgėlių brigadą. Apie išsikėlimo planus jis buvo skeptiškos nuomonės, bet turėjo skaitytis su patarėjais, kurie dirbo

Brigada galima buvo demobilizuoti, tačiau žvalgybos atstovai priminė prez. Kennedžiui, kad respublikonų vyriausybė kubiečiams buvo pažadėjusi paramą, paruošusi juos išsikėlimui Kuboje. Demobilizavimas sudarytų išpūdį, jog Kennedžio vyriausybė atsisako remti Kubos patriotus ir duoda laisvas rankas diktatoriui Castro. Žvalgybos atstovų nuomone, išsikėlimui buvo labai palankus momentas, nes iš Sov. Sąjungos ir Kubą dar nebuvo grįžę apmokymų pasiūstų Castro laukiniai, kurie vėliau Kubos padangę saugos moderniosiose sovietų sprausminiuose naikintuvuose. Diktatorius Castro būsiąs nuverstas pačių kubiečių pastangomis, be karinio JAV įsikišimo. Centrinės Žvalgybos Agentūros — CIA vadas Allen Dulles prez. Kennedį netgi priminė prez. Eisenhowerio laikais atliktą slapta intervenciją Gvatemaloje: "Aš stovėjau tada prie šito paties stalo ir tariau prezidentui Eisenhoweriui, kad pasiekimas Gvatemalos operacijoje yra garantuotas. Prezidentas, dabartinis mūsų planas invazijai Kubon turį dar didesnes galimybes pergalei pasiekti."

Jaunam ir nepatyrusiam prezidentui šie amerikiečių žvalgybos veterano žodžiai, tenka manyti, turėjo lemiamaus reikšmės. Tai liudija prez. Kennedžio prastarimas A. M. Schlesingeriui po Kiaulių įlankos katastrofos: "Galimas dalykas, aš padariau klaidą, palikdamas Dulles CIA direktoriaus pareigose. Jis yra didelių gabumų žmogus, bet man nėra tekę su juo dirbti anksčiau, ir aš negalėjau įžvelgti, ką jis iš tikrųjų galvoja, kuria linkme plaukia jo mintys. Dulles yra legendinė figūra amerikiečių žvalgyboje, o su legendinėmis figūromis dirbti ir bendrauti pasitūsiu sunku..."

(Bus daugiau)

Vasaros sausra šiais metais ypatingai palietė Kvebeko ir Ontario ūkininkus. Federacinė vyriausybė paskyrė \$25 mil. kompensuoti nukentėjusiems ūkininkams.

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKU BALDAI
IVAIRIOS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444
Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE. — TEL. 537-1442
Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryte iki 9 val. vakaro.

Kubos suklėliai, kurie invazijos metu buvo išlaipinti Kiaulių įlankoje ir suimti Castro atsiųstų kareivių

SILVER BELL FURNITURE CO.
Baldų dirbtuvė ir parduotuvė
Sav. V. ir J. Biliūnų,
861 COLLEGE ST. TEL. 536-4767
Gaminame valgomosios kambario ir virtuvės komplektus
Taip pat aprašykime senas kėdes.
Darbas atliekamas sąžiningai

Argi mūsū jaunimas kaltas?

V. KOLYCIUS

Skundžiamės, kad jaunimas eina savo keliais ir nebesupranta vyresniųjų. Kodėl jaunimas turi suprasti vyresniuosius? Kodėl vyresnieji negali pasistengti suprasti jaunimą? Naivu yra galvoti, kad šiu dienų jaunimas turi būti toks pat, kaip ir mes. Juk jeigu ir Lietuvoje būtumėm gyvenę, jaunimas būtų buvęs kitoks. Maždaug kas 20 metų ateina nauja karta su naujais polinkiais, skirtingu galvojimu. Juo labiau nėra ko stebėtis, kad mūsų jaunimas yra kitoks šiame krašte. Čia kitokia aplinka, kitokia kultūra. Vyresniesiems ji svetima, tačiau jaunimui ji tėra vienintelė ir sava, nes kitokios aplinkos jis beveik nepažįsta.

Ir taip atsiranda du pasauliai: tėvų ir vaikų. Vieni kitų nenori suprasti, vieni kitus kaltina. Seimose vaikams nėra jėdumo, ką tėvai veikia; tėvai neturi laiko ir dažnai nenori domėtis vaikų pasauliu. Taip ir kryptame vieni nuo kitų vis daugiau ir daugiau. Vyresnieji tik padejuoja, susirinkimuose priima rezoliucijas, kuriomis viskas ir baigiasi. Labai retas kuris tesima darbo. Labai teisingai dabartinė padėtis buvo apibūdinta "Tėv. Žib." nr. 36 vedamajame "Laukiame stebuklo?". Netruksta ginčų, nutarimų ir rezoliucijų, bet trūksta keleto žmonių, kurie ir darbą stotų. Turime daug veikėjų, pateikiančių visokių idėjų, bet trūksta žmonių, kurie dirbtų. Teisingai pasakyta — laukiame stebuklo.

Matytime tikrovę

Jaunimas nėra toks, koki mes jį norėtume matyti. Jaunime ir lietuviškumo jausmas nėra tvirtas, ir kalba šlubuoja, ir šeštadieninė mokykla netraukia. Ar kalta dėl to jaunimas, ar kalti patys vyresnieji? Kodėl mes bijome, kad viską pažvelgti realiai? Kaip gali tas jaunimas mylėti Lietuvą taip, kaip vyresnieji, jeigu ta Lietuva jiems svetima? Jie jos nematė ir nepažįsta. Vyresnieji niekada nemylė savo žmonos dar nebūdamos su ja susipažinęs. Kai susipažįsta, pamilsta, ir tada susituokia. Ar galima yra mylėti ką nors visiškai nepažįstamą? Taip yra ir su Lietuvos meile ir mūsų jaunimu. Lietuvą jaunimas pažįsta tik iš tėvų pasakojimų (kiek tėvų skiria tam dėmesio?) ir lietuviškos mokyklos. Nei tėvai, nei lietuviška mokykla, mano nuomone, neatlieka pilnai savo vaidmens lietuvių atžvilgiu. Tad ko mums skustis? Bijome realybės ir pykstame ant jaunimo.

Esame du skirtingi pasauliai. Kaip juos suartinti? Reikėtų pirmiausia pasitempti vyresniesiems; jaunimas prisitaikys.

Galimybų yra

Jaunimą pasukti lietuviųbėn nėra sunku. Priemonių ir galimybių yra daug. Ten, kur jos naudojamos, yra jaunimo, kuriuo galime tik didžiuliotis.

Didelė priemonė yra lietuviška šeštadieninė mokykla. Šiandien ji nėra tobula, vaikai jos nemėgsta. Bet ar nėra galimybių ją padaryti patrauklia? Galimybų yra, bet čia vėl vyresniųjų problema. Bendruomenė, organizacijos ir pavieniai asmenys skiria tūkstančius dolerių menkos vertės romanams, bet lietuviškom mokykloms neparūpina vaizdžių ir patrauklių mokslo priemonių. Nenorekim, kad mūsų vaikai pasitenkintų vien tik A. Rinkūno "Kregždute". Ji gera, bet šian-

dien lietuvių kalbai mokyti jau reikia ir kitokių priemonių.

Kita priemonė yra vasaros stovyklos. Tai mokykla gamtoje. Dažnai dvi savaitės jaunimui duoda tiek, kiek visi metai lietuviškoje mokykloje. Čia turiu galvoje lietuvių aplamai, ne kalbos išmokymą. Stovyklon atvažiuoję lietuviškai nemokėdamas, aišku, per dvi savaites neišmokės. Bet aplamai stovykla duoda gana daug ir tik gaila, kad stovyklų organizavimą nėra kreipiamas pakankamas dėmesys. Daugelio stovyklų pagrindinis užsiėmimas yra tik sportas ir laisvalaikis. Trūksta planavimo, gerų vadovų. Čia ir vėl prisimena "Tėv. Žib." nr. 34 vedamasis "Stovyklos ir asaros". Teisingai ten pasakyta, kad lietuviškas jaunimas iš stovyklų laukia atitinkamo turinio. Stovyklose jaunimą galima sudominti viskuo. Pavyzdys buvo šių metų ateitininkų stovykla Kanadoje, New Wasaga, Ont. Stovyklos smulkia programa buvo paruošta jau mėnesį prieš stovyklai prasidedant. Parinkti jauni vadovai, kurių buvo net 18, ir visi susipažino su stovyklos programa iš anksto. Kiekvienas vadovas turėjo būrelį stovyklautojų, su kuriais kas rytas pravedavo diskusijas, ir taip programon įstraukė kiekvienas stovyklautojas. Visos diskusijos vyko lietuvių kalba ir po dviejų savaitių jau daugiau girdėjosi lietuviškai kalbančių, negu stovyklai prasidedant. Kai dainų mokytojas (pats jaunas) sugebėjo uždegti stovyklautojus, tai baigiant stovyklą visur girdėjosi tik lietuviškos dainos. Ne dėlto, kad reikėjo dainuoti, bet dėlto, kad buvo smagu.

Reikia vadovų. Ir gerų. Teisingai minėtame "T. Žib." vedama-

jame pasakyta, kad į vadų reikala dėmesį atkreipė tik 2 organizacijos: ateitininkai ir skautai.

Organizacijos

Geriausias jaunimas yra organizuotas jaunimas. Ar daug tėvų jį tai kreipia dėmesį? Tėvai, kurių vaikais ir priklauso lietuviškom organizacijom, ar domisi, ką jie ten veikia, ar paklausinėja juos apie tas organizacijas. Ir vėl kalti vyresnieji. Bet tai tikra tiesa. Organizacijose jaunimas kitaip subręsta, susiranda atitinkamus draugus. Nereikia tada užsiėmimų įsiviešinti gatvėje ar "plazose". Bet kaip ir visur kitur, taip ir čia trūksta vyresniųjų, norinčių dirbti su jaunimu ir jį suprasti. Organizacija irgi yra patraukli bei įdomi jaunimui, kiek patraukli bei suprantą jaunimą yra jos vadai. Tėvų vadų trūksta visom lietuviškom organizacijom. Daug jų nereikia — tik keleto žmonių. Bet dažnai ir tų neatsiranda. Porą žmonių gali daugiau padaryti, negu eilės rezoliucijų, posėdžių, nutarimų. Neturėtų likti nė vienos šeimos, kurios vaikai nepriklausytų lietuviškai organizacijai. Čia tėvų pareiga. Jeigu vaikai organizacija nėra įdomi, tai tėvai turėtų kreiptis į vadovus ir pasiūlyti, kas ir kaip daroma.

Dar vienas dalykas. Vyresnieji dažnai patys viską nori padaryti, manydami, kad jaunimas nesugebės. Bijome duoti jaunesiems iniciatyvos ir tuo klystame. Jaunieji daro klaidų, bet jeigu jais visiški nepasitikėsime, jie niekad ir pareigos jausmo neturės.

Aplamai, lietuvių jaunimo būklė nėra nei bloga, nei gera. Dar daug kas priklauso nuo vyresniųjų arba nuo to senimo, kuris svajoja apie praeitį, bet nenori realiai pažūrėti į dabartį ir į ateitį.

Montrealio lietuvių skautų vyčių tautinių šokių grupė šoko metu. Jos meną matysime Kanados lietuvių jaunimo kongreso sceninėje programoje

Kur krypta dabartinė Ispanijos politika?

Per tris žūtutinės kovos metus generolas Francisco Franco ginklu sunaikino išgalėjusius komunistus Ispanijoje. Raudonieji nuo pat savo išgalėjimo Rusijoje numatė, kad Europos pietuose Ispanija ir visos Iberijos pusiasalis neturėtų būti pasiglemžti dėl įvairių priežasčių. Pirmiausia, Ispanijos ir Portugalijos karaliai viešpatavo lėbūdami už iš atstos Amerikos aukšą ir visai nedaug tesirūpinami savo valdomaisiais, ypač darbo žmonių masėmis. Turtų paskirstymas Ispanijoje irgi nebuvo vykęs. Ispanijoje daug daugiau negu kitur matėsi du be galo skirtingi gyventojų luomai: turtingieji ir vargšai.

Katalikų Bažnyčia ir patys paskilę Ispanai jautė didelį susirūpinimą savo krašto darbininkų ir jos socialine ateitimi. Po piežius Leono XIII enciklika "Rerum Novarum" ir kitų popiežių kvietimas ir maldavimas neįstengė išildyti sustingusį ir net smarkiai išalusių Ispanijos socialinių dirvonų. Tiesa, Bažnyčios vadų balsas buvo daug kur išgirstas ir palankiai įgyvendintas, bet to neužteko.

Neapykanta monarchijai
Politinė Ispanijos būklė, ypač praėjusio šimtmečio pabaigoje ir dabartinio pradžioje, irgi nebuvo pavydėtina. Prancūzų revoliucijos laisvės šūkiai ir vėliau Napoleono įsibrovimas į Ispaniją žemę tapo sukiršio Ispanijos gyventojus, kad jie pradėjo neapkęsti savo monarchinės valdymo sistemos ir visokių baidų sistemų, į kurių įsitraukė. To jie siekė visomis jėgomis ir net keliais atvejais pasiekė respubliką. Paskutinį kartą tai įvyko 1931 m., kai tuometinis karalius Alfonso XIII visam laikui turėjo atsisevinti su savo kraštu, karūna ir mirti tremtyje

— Romoje. Bet ar Ispanus padarė laimingais naujai paskelbtąjį respubliką? Ne! Nes jie, demokratų nesubrendę, labai sunkiai suvokė skirtumą tarp respublikinės valdymosi formos ir anarchijos ir suirutės, tarp bereikalingų streikų ir politinių partijų tarpusavio kovos.

Komunistų išgalėjimas

Labai sunkiai ir skaudžiai teko nukentėti Katalikų Bažnyčiai. 1931 m. pasiskelbusios respublikos vyriausybė jau aiškiai pasirodė komunistiška ir pasiryžė visomis jėgomis naikinti tikėjimą bei tikinčiuosius. Maskva nepaliaujamai stengėsi "apšviesti" Ispanus, spardijai juos ruošti rimtai revoliucijai. Ispanų tauta betgi yra giliai tikinti ir labai sunkiai pasiduodanti naujovėms ir kitų valdžiai. Ji greit pajuto, ką jai reikėtų vilkti komunizmo užkariamas grandines. Užtat netruko ateiti su komunistais kruvino susikirtimo diena — 1936 m. liepos 18-tąjį. Penkis dienas prieš tai Ispanijos parlamente (Cortes) įvyko labai šurpus ir kruvinas susikirtimas. Diskusijų metu vienas komunistų atstovas peiliu nudūrė opozicinės dešiniųjų partijos atstovą Sr. Joaquino Calvo Sotelo. Šis žiaurus įvykis taip sukrėtė visą Ispanų tautą ir kraštą, kad penkių dienų būvyje buvo nuspręsta pradėti karą prieš saulaaujančius ir kraštą anarchiškai valdžiusius raudonuosius.

Tautos sukilimas

Generolas Franco Madride buvo pavojingas ir nepatikimas, užtat jis buvo valdančiųjų ponų grūstas ir tolimų ir nereikšmingų Kanarų salų, Afrikos pašonėje, gubernatoriaus posta. Tačiau jis slapčiomis sutelkė anuometinę Ispanų Maroko (šiandien laisvojo

Maroko) kariuomenę, daugiausia savanorius, ir italų laivais ir lėktuvais juos atgabeno į Ispanijos žemyną kautis prieš komunistus. Generolas Franco nebuvo vienas kovoję: jam pritarė ir prieš komunistinę respubliką sukilo patys žymiausi Ispanų generolai, turėję atsakingas ir svarbias vietas bei pareigas kariuomenėje. Praktiškai, ta proga sukilo visa Ispanija, išskyrus 2-3 miestus, kaip pav. Madridas, Barcelona, Valencia.

Karas buvo baisus, broliždiškas, sunkus, bet generolui Franco pavyko, visai tautai pritariant ir padedant, jį laimėti. Ispanų tauta neteko per milijoną gyventojų. Komunistai kersėjo ir žudė nekaltus krašto gyventojus.

Nauja linkmė

Nuo šio karo pabaigos jau sukako visas ketvirtis amžiaus! Per 25-kerus generolo Franco valdymo metus buvo laikomasi aiškių prieškomunistinės linijos. Kitaip ir būti negalėjo, nes Ispanų tauta skaudžiai išjautė savo kūne, kas yra komunizmas ir ką jis atneša visiems patekusiems į jo nagus. Tačiau jau kuris laikas, atrodo, nūdienės Ispanijos politika žada pradėti eiti kita linkme. Ar tai jau reiškia, kad generalissimui Franco ir jo valdžiai pradėjo nusibosti testai prieškomunistinio pobūdžio politiką? Anaipol! Tai daroma tik politiniais sumetimais, o gal tiksliau — ūkiniais. Iš arčiau stebintiam politinį ir ūkinį Ispanijos gyvenimą yra seniai žinoma, kad šis kraštas, skaudžiai paliestas savo pilietinio ir po to pasaulinio karo, ūkiškai per daugelį metų buvo visai silpnas ir pergyveno tikrus kryžiaus kelius šia prasme. Kad atstotų ant kojų, buvo griebtasi įvairių priemonių ir eita visais keliais. Po visų sunkumų ir ekonominių sankcijų iš užsienio Ispanijos ekonominė būklė pagerėjo. Žmonės jau daugiau ir ščiau pavagė, geriau ir net prabangiau apsirengia, aukso atsargos padidėjo. (Ispanų pilietinio karo metu aukso atsargos buvo komunistų išvogtos ir išvežtos Rusijon, kur ir šiandien laikomos Kremliaus žinioje, o gal jau išleistos.) Kasyklos, laivynas, geležinkeliai, vieškeliai ir ypač plentai — atstatomi ir moderninami.

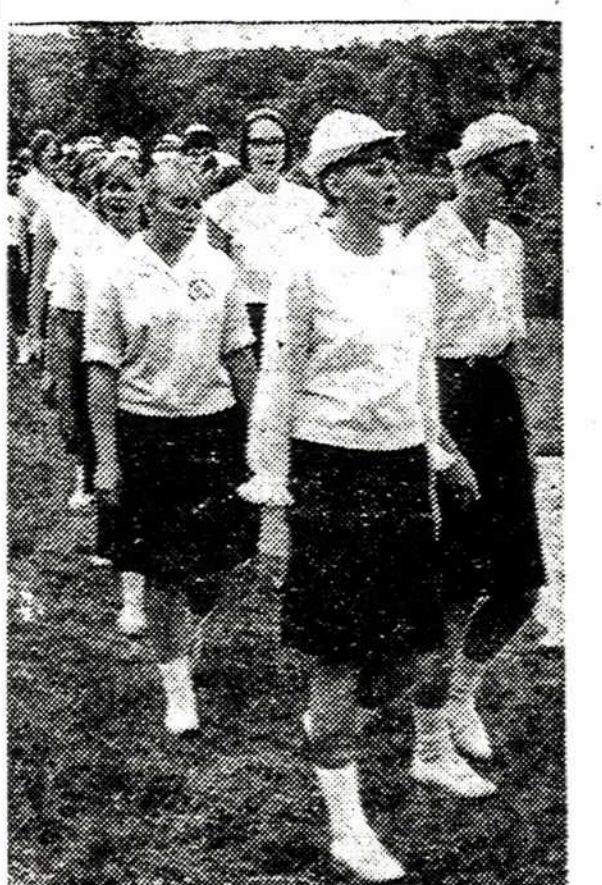
Plečiamas turizmas

Užtikrinti Ispanų tautai tikrai šviesia ateitį ir turtingesni gyvenimą visų tų pastangų nepakako ir nepakanka. Generalissimo Franco vyriausybė tą puikiai supranta ir užtat ji pasiryžė plėsti bei tobulinti savo krašte turizmą ir patraukti milijonus užsieniečių Ispanijon. Čia jie šiltai ir nuolatiniškai sutinkami, gal pigiau negu kur kitur Europoje gauna skaniai pavalgyti, išgerti skanaus Ispaniško vyno, pasikaitinti saulėtose ir jaukiuose paplūdimiuose

smiltynuose ir pasižiūrėti, kam patinka, bulių imtynių...

Kai vakariečiai nepriima...

Be turizmo, Ispanai stengiasi susirasti naujų rinkų savo gaminiams. Tokiais sumetimais Ispanija norėjo patekti į Bendrąją Europos Rinką, tačiau tam smarkiai pasipriešino Italija ir Belgija. Italai bijo susilaukti iš Ispanų naujų ir smarkių konkurentų savo gaminiams, o belgai balsavo prieš Ispanijos patekimą Bendrojoje Europos Rinkon politiniais išskaičiavimais. Ispanai net ir tokiu atveju nenusiminė. Jie ryžosi susirasti savo gaminiams tinkamų rinkų Rytų ir Vidurio Europos bloko kraštuose. Užtat pastarųjų mėnesių būvyje Ispanijoje lankėsi net keliais atvejais lenkų, vengrų, čekoslovakų, jugoslavų ir net sovietų prekybiniai delegatai. Visos šios delegacijos atvyko į šį kraštą labai gerai nusiteikusios ir be galo susidomėjęs Ispanų gaminiams: vynu, konjaku, vaisiais, vaistais ir t.t., siūlydamos savo kraštų gaminius — mašinas, trąšas ir pan. Gal propagandiniams sumetimais, bet kalbami kraštai Ispanams siūlė augštesnes kainas, negu pvz. britai ar net amerikiečiai. Madridas puikiai žino su kuo turi reikala, užtat ne visomis keturiomis puolė komunisti-

Dainavos stovyklautojos žygiuoja į jėliavos pakėlimo iškilmes

nio bloko pirkliams ir glėbi. Jie eina į derybas neskubėdami ir labai atsargiai. Ką sako patys Ispanų vyriausybės nariai apie šį ūkinį pakrypimą? Vieni jų "konservatoriai", o kiti "progressistai". Sie pastarieji gausnes, bet yra ir tokių, kurie nemato reikalo skubėti prekiauti su Rytų Europa. Dėlto? Juk labai natūralu, jog po prekybinių ir sporto santykių užmezgimo reikės pagyvoti ir apie diplomatinį santykių užmezgimą, o tam Ispanijos vyriausybė dar tikrai nebūtų palanki.

Korespondentas

Toronto tautinių šokių grupė "Gintaras". Ją matysime Kanados lietuvių jaunimo kongreso sceninėje programoje

JAUNIMO AUDRŲ LAIKOTARPIS

PRANYS ALSĖNAS

Išeišiojį gyveną lietuviai turi daug rūpesčių savo vaikų ateičiai. Pirmiausia bijome, kad mūsų vaikai nenuatastų, o antra, — kad neiškrūptų iš moralinių pagrindų kely. Kraštuose, kur jie moksosi nutikybintose-sekuliaristinėse mokyklose, šis pavojus yra aktualus, ypač tame vaikų amžiuje, kada jie pergyvena brendimo laikotarpį — tarp 14-21 m. mažiaus. Brendimo laikas jaunimui yra kritiškas. Tuomet jaunuolis ar jaunuolė pasidaro labai jautrus, nuliūdę ir liguistai viskam smalsūs. Pasak Alban Stolz, tame amžiaus laikotarpį pasitaiso tokių jaunuolių, kurių visa būtybė pasidaro tarytum viena atvira žaizda. "Norėčiau, kad nebūtų gyvenama tarp dešimčiųjų ir dvidešimčiųjų metų, arba, kad šį laikotarpį jaunimas pramiegotų." Taip yra pasakęs rašytojas Sekspyras.

Kaikam atrodo, kad brendimo laikotarpis yra pilnas nepadorumų, piktybių ir įvairaus sugedi-

mo. Gilesnis šio laiko jaunuolių dvasios supratimas, pasak prof. L. Bopp, rodo visai ką kita. Esą, mes negalime brendimo laiko taip niekinti! Tai esą sumišimų ir audrų metai, kada žmogaus siela būna sujungta iki pat gelmių. Pasitaiko purvo, bet esama ir daug brangių perlų. Brendimo laikas esąs perėjimas iš vaiko į vyrą ar į moterį. Jo tikslas — vyry, moters laimėjimas. Ir, esą, vargas, jei vaikas laimėtų... Tarp 14 ir 21 metų jaunas žmogus privalo visapusiškai subręsti. O jeigu nesubręsta, pasilieka ir toliau vaikui.

Viskas juda

Tame laikotarpyje jauno žmogaus protas rimtėja, pameta vaikišką galvosėną ir smarkiai veržiasi pirmyn, tarytum trokšdamas susidaryti vyrišką-moterišką pasaulėžiūrą. Vaikas savo vaizduote, esą, tarytum skrajoja po

visą pasaulį. Jis tarytum nuskrenda net į mėnulį, į saulę, į žvaigždes, pakyla iki dangaus vartų. Tuo tarpu bręstas jaunikaitis ar jaunuolė, žingsnis po žingsnio, nori suprasti pasaulį, nusileisti iki pat jo gelmių.

Deja, tai nesusągus, greičiau pavojingas, noras! Daugelis jų, būdami suklaidinti netikrų pranašų, įklimpstą į materializmą, į neaiškų gamtos dievinimą — panteizmą arba abejingumą — skeptiizmą. Laimingi tie, kurie nugali šias kliūtis ir išeina į tikrąjį kelį.

Čia minimam septynmetyje pas jaunuolius valios gyvenimas taip pat smarkiai šuoliais bręsta. Jie nori tapti savarankiškais ir savo jėgomis siekti tikslo, nes tėvai ir auklėtojai kaskart vis labiau nebetenka jiems reikšmės. Tas viskas, žinoma, ne vien tik ir blogąją pusę rikiuoja. Kovodami su bundančiais geiduliais (jei pajėgia kovoti), jie išsiugdo stiprų charakterį.

Prof. L. Bopp teigtum, subrendus protui ir sutvirtėjus valiai, jauni žmonės išmoksta valdyti savo jausmus, subręsta ir socialinių atžvilgiu. Artimo meilės įskymą tuokart jie jau ima suprasti ne tik teoriškai, kaip kūdikiai arba vaikai, bet jau ir taip, kad toji artimo meilės pasidaro panaši į Dievo meilę, kuriai Išganytojas

Sudužimas ir pavasaris

Prof. L. Bopp klausia: "Bet ar mes tinkamai įvertiname šį gyvenimo laikotarpį? Ar nepasitaiso kartais sudužėlių?" Taip, pasitaiko — atsako tas profesorius. Bet vis dėlto šis laikas turįs labai gilią prasmę. Juk ar mes sprendžiame apie medį iš nukritusių sukirmijusių vaisių? Ne! Tik iš sveikųjų, nors jų ir nedaug būtų palikę.

Tas trečiasis žmogaus gyvenimo septynmetis yra šventasis pavasaris. Jis esąs panašus į žmogaus sukurimą — iš betvarkio chaoso jėgų kyla pasaulis — vertingos asmenybės; atsiranda šviesa — bręstas protas; sutvirtėja valia — žmogaus tvirtuma. Tuomet žmogus pajunta savyje kažkokį skilimą, dvejopą įstatymą. Tada jis ilgisi ir trokšta idealu, o žemesnieji geiduliai traukia jį prie žemės. Tuomet, atrodo, sausuma atsiskiria nuo užtūnčios jūros. Tai laikas, kada susidaro dėsniai, rodą mintims kelią ir slopiną įsiūbavusias aistras. Tuomet sužiba idealų žvaigždė ir vadovauja visai jaunuolių veiklai.

Tiltas į gyvenimą

Tada ta didžioji gyvenimo sa-

SVEIKATOS KLINIKA — Health Clinic
Medicininis ir pooperacinis gydymas
Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika.
Įvairūs spūdiniai, elektiniai ir fiziniai rankų masažai; spūdiniai ir garų vonios. Gydomieji judesiai ir psichologinė terapija.
460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008
B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PARTIZANAI UKMERGĖS APSKRITYJE

Netoli Ukmergės esančiame Pivonijos miške buvo pagerbti vokiečių įsakymu sušaudyti žydai. Ukmergės vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas A. Perednis ta proga puolė kairiųjų ir užsienį pasitraukusių lietuvių, o kompartijos rajono komiteto sekr. V. Sokavičius savo kalboje daug dėmesio skyrė pokario metais veikusių partizanų niekinimui. Pasirodo, Ukmergės apskr. miškuose buvo dvi partizanų grupės — „Zaliojo vėlio“ ir „Didžiosios kovos“, veikusios 1946-50 m. Nuo jų rankos krito 539 kompartijos pareigūnai ir jos pataikūnai. Žuvusiųjų tarpe minimi: Ukmergės laikraščio redaktorius Stasys Zajančauskas, Miegutis mokyklos komjaunimo mokytojas Vladas Žvirblis, Karolio Jalinskio šeima Atkočių kaime, Povilavičius ir Cepo šeimos Semetiškų kaime. Ypač daug aukų turėjo apylinkės komunistinių tarybų pirmininkai ir kolchozų brigadininkai.

NAMAI DAILININKAMS

Palangoje pradėti statyti dailininkų kūrybos namai. Projektą šiam pastatui, kuriame galės dirbti ir išsėstis 100 žmonių, paruošė architektė L. Mažeikienė. Naujajame pastate numatoma įrengti dirbtuves ir salę parodoms. Šiuo metu dailininkai kūrybai ir poilsui naudoja dalį Tiškevičiaus rūmų, kurių vėliau perims etnografinis muziejus ir kurioje savo skyrius praplės gintaro muziejus.

KOMBINATORIAI ANYKŠČIŲ PRIEGLAUDOJE

Dirbo kadaise Anykščių senelių prieglaudoje slaugę Zosė Zakšauskienė. Paskui ji gavo kitą darbą ir išėjo iš senelių prieglaudo. Direktorius Jonas Gudauskas ir buhalterė J. Navickienė šios slaugės pavadė neįbrankę iš savo knygų. Jai skirtą algą jie pasidalindavo ir netgi pasiglemžė atostogoms gautus pinigų — oficialiu raštu šį neegzistuojantį tarnautoją buvo išleista atostogų, o po atostogų vėl „grįžo“ į darbą.

SPORTO RŪMAI

Dėdiniame Nevėžio krante Panevėžyje pastatyti 5500 kvadratinį metrų ploto sporto rūmai. Didžiojoje salėje, turinčioje 1770 vietų, galės gastroliuoti ledo baletų ansambliai. Sportininkams įrengta specialia mankštos salė ir 25 metrų ilgio plaukymo baseinas. Naujosiuose rūmuose planuojama prarasti Sov. Sąjungos klasikinį imtynių pirmenybių baigimės varžybas.

UŽMIRŠTA STATYBA

Valstybinio banko Lietuvos respublikinės kontoros darbuotojai J. Bogdanovas, I. Grunenkovas, V. Mikulskas ir D. Panasiuk nusiskundžia,

kad jau 1960 m. Ukmergėje buvo pradėta universalinės parduotuvės statyba, o pastatas vis dar nebaigtas. Siemet nuo gegužės mėnesio statybos aikštelėje nesimato nė vieno darbininko. Jie apskaitavo, kad iš statybai skirtų 516.000 rb. buvo panaudoti tik 128.000. Tuo tarpu ukmergiškiai laukia ir nesulaukia naujos parduotuvės, kurios pastatė talpų numatytą įrengti ir puošnų restoraną. Dėl statybos darbų vilkinimo kaltė tenka Panevėžio statybos trestui ir Ukmergės statybos valdybai.

KOMUNISTINIS JAUNIMAS

Komunistinėje dvasioje išauklėta lietuviškąjį jaunimą vilioja ne tik dideli darbai, apie kuriuos daug rašoma kompartijos kontroliuojamoje spaudoje, bet ir chuliginizmas miestų gatvėse. R. Gražys „Šluotos“ puslapiuose šią nemaloną gyvenimo tiesą atskleidžia skaitlytoji satyroje „Gatvės gitaros“:

„It brangakmenis žėri miestas
Nuo tų reklamų ir mašinų.
Vaikėžai eina... Kur? — nežino.
Vaikėžai baisiai vaikščioti mėgsta.

Vaikėžai paima gitarą,
Dainuoja, keikias, vyną geria.
Tėveliai lyg lėles aprėdė,
Tai ko daugiau! Primumskim dėdė!

Veidai nušvinta abejingi
Nuo cigarečių vien žybsėjimo.
Gitaros eina vėl į Vingį,
Iš ten, gal būt, jau į kalėjimą...”

GERU PASLAUGU KOMBINATAS

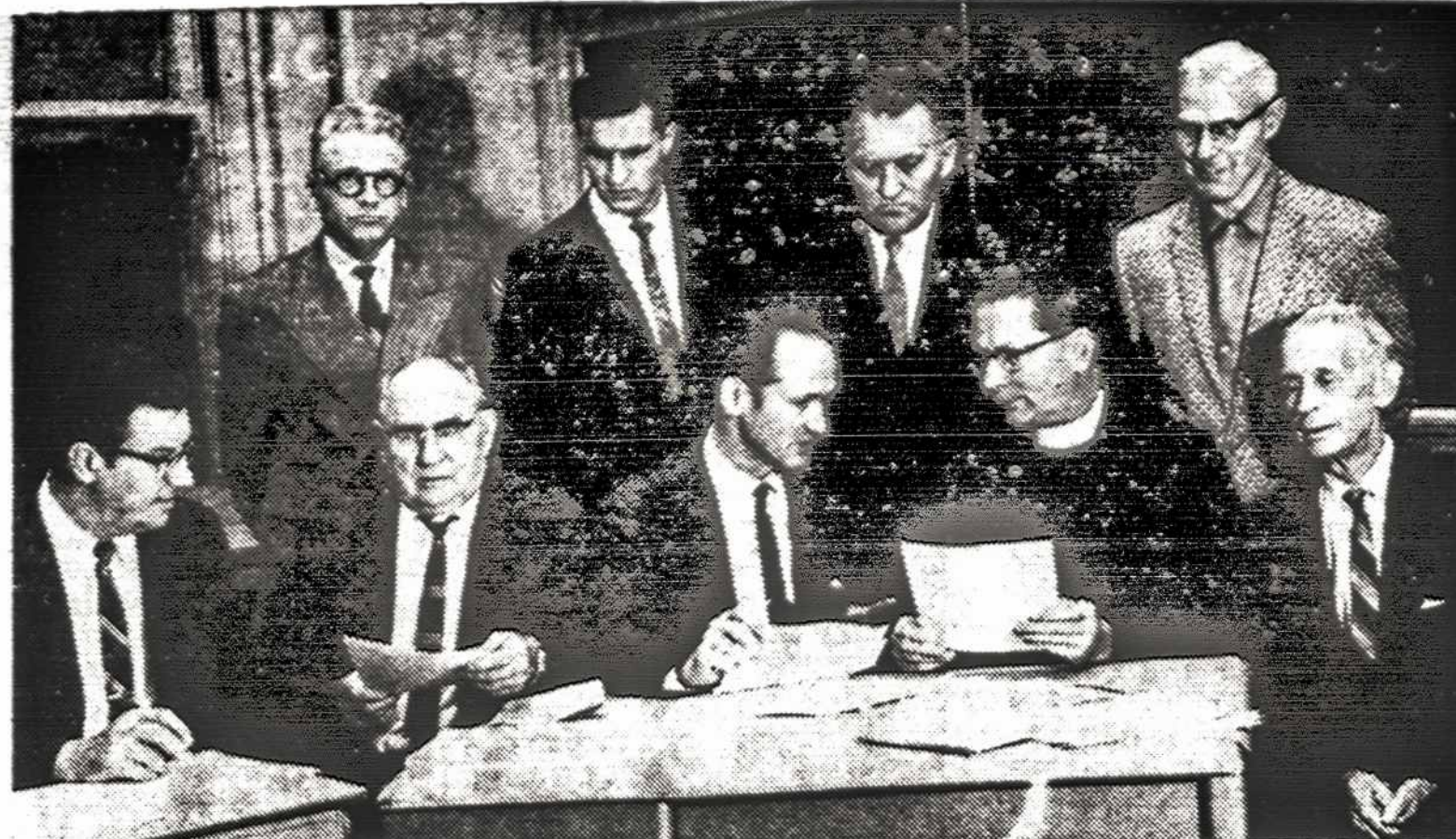
Vilniuje jau trejus metus veikia „gerų paslaugų kombinatas“, vadovaujamas komunisto direktoriaus K. Balčino. Vilniečiams šis kombinatas teikia apie 60 įvairių paslaugų, pradedant fotografavimu ir baigiant vaikų saugojimu. Gerokai išplėstas esąs įvairių daiktų nuomimo skyrius. Vilniečiai betgi nusiskundžia, kad daug kur trūksta šio kombinato punktų, o kairių jie įsteigti paskirties neatitinkančiose vietose — pvz. Vingio parke. Seimoms, kurios vakare nori išeiti į miestą, atsiunčiamos auklės vaikams prižiūrėti. Tačiau šia paslauga tik retas vilniečis pasinaudoja, nes tos „auklės“ kombinata ateina dirbti baudos keliu — už kitose įmonėse padarytus nusikaltimus. Nenuostabu, kad tėvai nenori joms patikėti savo vaikų. Didesnį darbo vagą yra išvargę kombinato malkų pjovimo skyrius, kuris tačiau neįstengia atlikti visų užsakymų, nes neturi traktoriams taisyti remontą dirbtuvių ir netgi atsarginių dalių. Gedimo atveju sugaištama daug brangaus laiko. Nors imonė vadinama „gerų paslaugų kombinatu“, kasdien gaunami pasipiktinusių vilniečių skundai verčia abejoti jų gerumu.

PREKYBININKAI LENKIOJE

Lietuvos prekybos darbuotojų delegacija, vadovaujama prekybos ministerio pavaduotojo I. Jasūno, lankosi Lenkijoje. Poznaneje ji apžiūrėjo Lenkijos pramoninių gaminių mugę, Varšuvoje tarėsi dėl prekių mainų tarp Lietuvos ir Lenkijos. Viešnagės proga iš Lietuvos į Lenkiją buvo pasiųsta arti 400 lietuviškų juv gaminių pavyzdžių.

SPAUDOS POLITRUKAS

Lietuvos augščiausioji taryba garbės raštu apdovanojo 60 m. amžiaus sulaukusį sovietinį žurnalistą Sergejų Televnoją. Savo laiku jis yra vadovavęs Stalingerde leistam laikraščiui, o po karo Maskva jį atsiuntė į Klaipėdą, kur jis ketverius metus vadovavo laikraščiui „Tarybinė Klaipėda“ ir vėliau buvo redaktoriaus pavaduotoju. Sunku suprasti, kaip rusas, nemokėdamas lietuvių kalbos, gali vadovauti lietuviškam laikraščiui. Atrodo, „Tarybinės Klaipėdos“ kolektyvui visą spausdinimui ruošiamą medžiagą tekdavo versti iš rusų kalba. Takiu atveju, savaime suprantama, tam „vadovui“ tikslėsnis būtų sovietinio cenzoriaus arba spaudos politruko vardas. Šiuo metu S. Televnojus dirba redaktoriaus pavaduotoju „Sovetskaja Litva“ dienraštyje Vilniuje. V. Kst.

Ročesterio lietuvių komitetas lapkričio 13 žygiui į Jungtines Tautas remti. Iš kairės: A. Apranavičius, A. Jančys, P. Norkeliūnas, J. Šipaila, J. Jurkus, Br. Krokys, klebonas kun. Pr. Valiukevičius, V. Vitkus, pulk. R. Liormanas. Trūksta: rašytojo J. Jankaus, P. Puidoko, prof. dr. A. Klimo, R. Sabalo, A. Cieminio, B. Sedlickaitės, K. Miškinio, V. Lelio ir Nuotr. inž. J. Karklio

HAMILTON

BENDRUOMENĖS VALDYBOS ir organizacijų atstovų posėdis šaukiamas spalio 14 d., ketvirtadienį, 7 v. v., A.V. par. salėje. Posėdyje bus aptariamos dalyvavimo galimybės žygyje į Jungtines Tautas, kuris ruošiamas lapkričio 13 d. Naujorko. Posėdyje prašomi dalyvauti visi, kas tik norėtų tuo reikalu pareikšti savuosius sumanymus bei pageidavimus. Valdyba.

RAMOVĖNAI rugsėjo 26 d. vakare buvo susirinkę aptarti skyriaus veiklos. Susirinkimui pirmininkavo v-bos pirm. A. Ruzgys, sekretoriavo E. Reikenis. Pirmininkas išsamiai apžvelgė valdybos atliktą veiklą, apibūdindamas kiekvieną jos sritį. Buvo įdujami visi užplanuoti darbai ir didesnė jų dalis įvykdyta. Būta džiuginančių pavyzdžių, ramovėnų rodyto aktyvumo, jų bendradarbiavimo su valdyba. Atskirai pranešimą padarė v-bos vicepirm. J. Stanaitis, su ekipa dalyvavęs sportinio saudymo varžybose St. Catharines, Ont. Apie skyriaus lešas painformavo išd. Alg. Patamasis. Susirinkimas svarstė: 1. Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimą; pritarė be didesnių pakeitimų valdybos pasiūlytam projektui. Jo svarbesnis punktai: lapkričio 21 d., 11 val., Ausros Vartų parapijos bažnyčioje klebonas monsinjoras d-ras J. Tadauskas atliks iškilmingas pamaldas ir ten pat pašventins skyriaus vėliavą. Tuoj po pamaldų 12.30 val. Jaunimo Centre įvyks minėjimas. Oficialioje daly paskaita sutiko skaityti Lietuvos generalinis konsulas Kanada dr. J. Zmuidzinis. Programos meninė dalis išpildys vietinės meninės jėgos. Daug vietos skiriama jaunimo pasirodymui.

2. Susirinkimas nutarė įstoti į LF pilnateisui nariu ir paremti valdybos pastangas reikalingai sumai sutelkti. 3. Vėliavos įsigijimo klausimas buvo visapusiškai aptartas. Teks kiek nukrypti nuo Sąjungos statutinį reikalavimų, taikomų vėliavai ir derinti ją prie mūsų čarterio reikalavimų. 4. Labai gvyai ir pakiliojo nuotaikoj praėjo lapkričio 13 dienos žygio į Jungtines Tautas rėmimo svarstymas. Ramovėnai daug svarbos skiria tam dideliame ir drąsiam užsimojimui ir reikiška pilną pritarimą sudarytam komitetui Lietuvos nepriklausomybei atstatyti. Nutarta: kam sąlygos leidžia, dalyvauti žygyje; žygiui paremti sudėta \$ 25; vėliavą išdėdinti gavo vieno ramovėno \$20 vertės čekį; tuo būdu iš viso sudėta \$45; valdybai pavesta paruošti ir pasiųsti Jungtinėms Tautoms atitinkamą rezoliuciją. Dalyvavęs susirinkime bendruomenės valdybos p-ks K. Mikšys painformavo kas Hamiltono Bendruomenės yra daroma žygiui paremti.

Išreikštas pageidavimas, kad Sąjungos centro v-ba pasisakytų dėl mūsų jaunimo lankymosi Lietuvoje, ar toks lankymas yra patartinas ir skatinamas. Ramovėnai skirstėsi jausdami pageidavimą.

JAUNIMO CENTRE PIRMIEJI ŠOKIAI — spalio 23 d., šeštadienį, pirmuosius šokius rengia parapijos komitetas, vadovaujamas monsinjoro. Šiuo parengimu atidaromas šokių sezonas Jaunimo Centre. Kviečiami visi gausiai dalyvauti. J. P.

VANCOUVER, B.C.

A + A ONA JUZENIENĖ PAILYDĖJUS. Po sunkios ir beviltiškos širdies ligos, kelerius metus sirgusi mirė Vankuverio lietuvių apylinkės narė a.a. Ona Juzenienė rugsėjo 23 d. Ji paliko vyrą Antaną ir du jaunos sūnelius — 7 ir 14 metų amžiaus. A.a. Ona Juzenienė buvo pirmoji iš naujųjų ateivių, kuri atvyko Vankuverin, bet pirmoji iš jų ir mirė vos sulaukusi 35 m. amžiaus. Laidotuvėse, kurios įvyko rugsėjo 28 d., susirinko gausus būrys Vankuverio lietuvių ir su šašomis akys palydėjo ją amžinybėn. Jos netekimas yra didelis nuostolis Vankuverio lietuviams, nes ji buvo kilni lietuvių patriotė ir aktyviai dalyvavo apylinkės veikloje. Dar prieš kelėta metų, kai ji buvo sveika ir pilna energijos, dalyvavo tautinių šokių grupėje ir visuose svarbesniuose minėjimuose bei parengimuose. Vankuverio lietuvių išreiškia jos likusiai šeimai, broliams ir motinėlei kuo giliausią užuojautą.

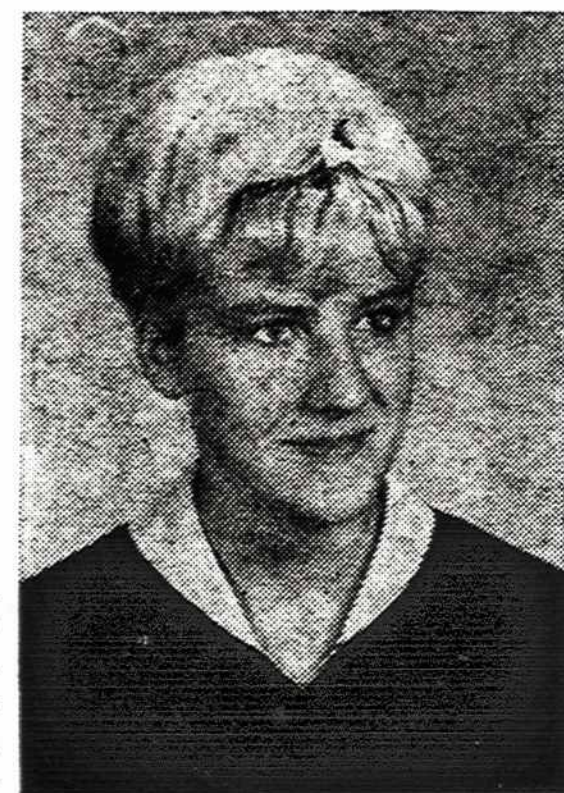
PRADĖJO VEIKTI ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLĄ. Rugsėjo 26 d. jau antrus metus iš eilės pradėjo savo darbą lietuvių šeštadieninė mokykla. Pirmajai pamokai susirinko 9 mokiniai, bet tikimasi, kad bus kiek ir daugiau. Manoma sudaryti net dvi grupes: lietuviškai kalbančių bei kiek

P A D Ė K A

Nuoširdžiai padėką reiškiamie iniciatoriams p.p. V. G. Stabingiams, p.p. J. K. Januškevičiams už surengtą staigmeną mūsų 15-kos metų vedybinio gyvenimo sukakties proga. Taip pat nuoširdus ačiū p.p. A. L. Silinskams už gražią muziką.

Nuoširdžiai dėkojame už sveikinimus ir gražias, brangias dovanas mūsų mieliems draugams iš Toronto, St. Catharines, Prestono ir Hamiltono. Jūsų nuoširdumas paliks mums neužmirštamas.

Onutė ir Povilas Savickai

DANUTĖ KOZULYTĖ, baigusi mergaičių St. Mary's akademiją ir pr. pavarasį mokytojų kolegiją Windsor. Dabar De La Salle katalikiškoje pradžios mokykloje moko 3-čią skyrių; dalyvauja Windsor lietuvių mergaičių trio, kuris dainuos Kanados lietuvių Jaunimo Kongrese šeštadienį, spalio 9 d., 3 val. p.p., Prisikėlimo parapijos salėje. P. J.

skaityti, rašyti pramokusių ir visiskai lietuviškai dar nekalbančių. Mokyklos vedėjų šiais metais sutiko būti inž. K. Vanagas.

PAVYKO PIRMAS RUDENS BALKIUS. Rugsėjo 25 d. KLB Vankuverio apylinkės valdyba surengė pirmąjį šokių vakarą, į kurį atsilankė beveik visi veiklesnieji Vankuverio lietuvių. Šokiams grojo plokščiųliu muzika, visi smagiai pasišoko ir pasivaikino, nes veikė puikus buketas. Buvo gera progą vankuveriečiams susitikti savo draugus bei pažįstamus ir palavinti balsus lietuviškas dainas dainuojant. Vakaras davė gražaus peleno. Apylinkės valdyba planuoja sekančią pasilinksminimą surengti specialiai mažiesiems, nes jie iki šiol buvo kaip ir užmiršti.

Kor.

LONDON, ONT.

KUN. J. DANIELIUS jau kuris laikas serga; gydosį Sv. Juozapo ligoninėje, 500 kamb. Mūsų buvusiam dviasios vadui linkime kuo greičiau pasveikti.

LONDONO IR RODNEY JAUNIMO CHORAS, dirguojamas kun. B. Pacevičiaus, numato dalyvauti jaunimo kongrese Toronte. Parapijos pietų metų rugsėjo 26 d. jis turėjo pirmąjį savo pasirodymą Londone ir sulaukė šilto susirinkusiųjų įvertinimo. Linkime jiems sėkmingai atstovauti Londonui ir Rodney jaunimui Smulkesnį informacijų rašykite ar skambinkite: Tel. 314-AX-1-1500 PENGUIN PLASTICS CORP. 3411 North Lindbergh Blvd. St. Ann, Missouri 63074, USA

REIKALINGAS PARDAVEJAS DISTRIBUTOR

Jokios konkurencijos. Patarnauti ir atidaryti naujom sąskaitom savo teritorijoje. Užtikrintas investavimas ir smarkiai plintantį plastikos gaminių, kuris tinka vartoti įvairiems vidaus ir paviršiaus padengimams. Nereikia važiuoti grindų, kai jis yra uždedamas. Nereikia dažyti, kai jis uždedamas ant medžio, metalo ar cementinių sienų. Minimalinis investavimas — \$500. Maksimalinis investavimas — \$12,000. Smulkesnį informacijų rašykite ar skambinkite: Tel. 314-AX-1-1500 PENGUIN PLASTICS CORP. 3411 North Lindbergh Blvd. St. Ann, Missouri 63074, USA

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

DR. ZIGMAS KUNGYS Vokiečių baigė medicinos mokslus. Jis prieš kelėtą metų iš Čikagos išvažiavo į Mainą, ten baigė mediciną, o doktoratą gavo Heidelbergo universitete. Amerikoj buvo baigęs ekonomiją.

SIMONAS PETRAUSKAS, čekagietis, jau kelinti metai sunkiai serga.

MALVINA BERTULYTĖ PALIJEJENE, žinomo muziko kompozitoriaus Juozo Bertulio sesuo, po ilgos ir sunkios ligos mirė Čikagoje rugsėjo 15 d. Jos vyras, Lietuvos kariuomenės karininkas, mirė prieš kelis metus Texas valstijoje.

VINCAS SMULKSTYS, buvęs Lietuvos steigiamojo seimo narys, krikščionių demokratų partijos veikėjas, gyvenęs Evanstone, Ill., sulaukęs 72 m. amžiaus staigiai mirė rugsėjo 15 d. Jis buvo neprik. kovų dalyvis ir Lietuvos kariuomenės vado gen. S. Žukausko adjutantas. Į JAV buvo atvykęs iš Miuncheno, kur jis buvo Miuncheno lietuvių tremtinių b-nės apylinkės pirmininkas.

VINCAS LAUKAITIS, Baltimorės pašto v-kas, turėjo ypatingas išskilmes. Atvykęs iš Vašingtono gen. pašto v-ką pavaduotojas F. C. Belen oficialiai atidarė pardavinėjimą naujo pašto ženklų, skirto atsišaukimui į „automobilistų sąjungą“ išlaikyti atsargumą važinėjant“ savo ir artimų žmonių gerovei. Šiai iškilmei vadovavo V. Laukaitis.

„SANDARA“ paskelbė gauti iš Lietuvos laiško ištrauką. Esą: „Dėl lietingo ir šaltoko oro, rugpjūtį pas mus susivėlinio veik išsila mėnesį. Paprastai jį įvykdo pavaičioje liepos mėnesio, dabar gi — rugius kirtome pabaigoje rugpjūčio mėnesio. „Teko viską atlikti skubotai, todėl pritrūko mešinių ir teko griebtis dalgių. Derlius neatrodo, kad būtų geriausias, o tas suklelia mummyse nerimastį“.

LIETUVIŲ FONDIU po tūkstančių dolerių auškojo J. A. Rasy, Cambridge, Mass. ir S. Astrauskas, Cleveland, Ohio.

KUN. JERONIMAS BAGDONAS, Shenandoah Sv. Jurgio parapijos vikaras, staigiai mirė rugsėjo 6 d. Palaidotas rugsėjo 9 d.

PREL. PR. VIRMAUSKIS, dvi savaites išbuvęs Bostono Carney ligoninėje ir sustiprėjęs, rugsėjo 16 d. grįžo klebonijon.

A. A. STANISLOVAS SANDANAVICIUS, miręs rugsėjo 13 d., iškilmingai palaidotas rugsėjo 16 d. Vėlionį daug kas pažinojo. Be zakristijono pareigų, jis dar prižiūrėjo parapijos salę, kurioje vyksta daug lietuviškų rengimų. Laidotuvėse dalyvavo daugybė tautiečių.

KUN. J. MAKŲSKIS paskirtas sėdėti vienuolyno kapelionu. Naujas jo adresas: Rev. J. Maknys, Mother of Hope Novitate, 2334 W. Main Rd., Portsmouth-Newport, P.O., R.I., USA.

Sault S. Marie, Ont.

WINSTON STATYBOS BENDROVES savininkas ir neginčijamai daugiausiai mūsų mieste prasimušęs tautietis Viktoras Staškūnas atšventė savo gimtadienį. Vaisėm jau beveik įpusėjus, sustoję svečiai sugiedojo sukaustuvininkui „Ilgiausių metų“, o vėliau ir visą eilę senų lietuviškų dainų. Šio draugiško, simpatingo tautiečio rangovo pats paskutinis darbas yra Sv. Jeronimo bažnyčios statyba rytinėje miesto dalyje, kainuosianti netoli pusės milijono dolerių.

STASYS DRUSKIS rugpjūčio mėn. turėjo 2 savaites atostogų, kurių metu atliko 3.000 mylių kelionę automobiliu; važiuojo per Čikagą, Klevelandą, Pittsburgą, Pitstoną, Naujorką, Buffalo, Hamiltoną, Torontą ir Sudburį. Vienas pačių įdomiausių šio keliauninko nuotykių buvo, kad jis Pitstone atradęs net tris lietuvių klubus, tačiau ten niekas jo lietuviškai neužkalbinęs.

ALGIS SINKEVIČIUS iš Čikagos, savo ilgas atostogas praleido mūsų mieste pas Stasį Druskį, kuris svečią supažindino su visomis mūsų „70 tūkstančių didmiesčio“ įdomybėmis ir apylinkėmis. J. Sk.

RAUDONASIS KRYŽIUS

VISADA GELBSTI
SU JŲ
PAGALBA

DR. ST. BACKIS, Lietuvos pasiuntinys patarėjas Vašingtone, kalbėjo Bostono lietuviams, minėjusiems liūdą Lietuvos okupacijos sukaktį. Jo paskaitos mintis atpasakoję JAV katalikų savaitraštis „The Register“ 39 nr. Jo korespondentas turėjo su dr. Backiu paskalbėjimą, kuriame diplomatas pareiškė padėką spaudai, keliančiai Lietuvos laisvės klausimą. Tas pats savaitraštis paskelbė žinią apie lietuvių rengiamą žygį į Jungtines Tautas ir iniciatorių užsimojimą įdėti Lietuvos okupacijos reikalu viso puslapio skelbimą „New York Times“ dienraštyje.

Vokietija

ERDMONAS SIMONAITIS, Mažosios Lietuvos veikėjas, gyvenęs Vakarų Vokietijoje, neseniai lankėsi Berne, Šveicarijoje, pas dr. A. Gerutį, su kuriuo tarėsi dėl savo atsiminimų. Kairiųjų savo gyvenimo epizodus E. Simonaitis jau atpasakojo ir jie užrašyti. Panašūs susitikimai numatyti ir ateityje. Tikimasi aprašyti E. Simonaitio, turinčio didelių nuopelnų lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei, gyvenimą.

JAU VIENUOLIKTI METAI, kai būrelis Vasario 16 gimnazijos mokinių trunkia vasaros atostogų metų ir šiaurę. Evangelikų Jaunimo Ratelio vadovo mokyto. Pr. Skerio tarpininkavimu, jie vis kviečiami į Strandheimą, apie 30 km. nuo Oslo, Norvegijoje. Dar nėra viena tautybė, išsiskyrus vokiečiams, neturėjo laimės 11 metų iš eilės didesne grupe ten patekti ir paatostogauti. Šiais metais Strandheimą atstovavo 116 berniukų.

Britanija

BRADFORDO LIETUVIŲ KAI TELEVIZIJOJ. Rugsėjo 13 d. Bradfordo jaunūčiai šokėjai BBC 1 televizijoje pašoko lietuvių tautinių šokių. Šokiams vadovavo O. Peleckienė, o T. Burokas palydėjo šokėjus muzika.

MANCHESTERYJE vietinis karių veteranų Ramovės skyrius paminėjo veiklos 10 metų sukaktį. Skyrius visą laiką palaikė glaudžius ryšius su vietinėmis lietuvių organizacijomis ir britų legiono nariais. Dabar skyriui vadovauja K. Murauskas. Turima apie 50 narių. Tai vienintelis karių Ramovės skyrius Anglijoje.

Paruošė Pr. Al.

SIUSITE KALEDOMS DOVANŲ SIUNTINIUS I UŽJURIUS?

PASITEIRAUKITE
SAVO PAŠTE
APIE
PASKUTINES
IŠSIUNTIMO
DATAS

Lenkai atsiliepė dėl Vilniaus Dienos

Pranešimas iš Romos

V. DELINIKAITIS

"Glos Polski", lenkų savaitraštis Toronto, 38 nr. paskelbė ilgą atsiliepimą į "NL" kvietimą piktetuoti lenkų rengiamos Vilniaus Dienos iškilmes rugsėjo 19 d. Montrealyje. Atsiliepime Zb. Waruszynski apgailestauja, kad santykiai lenkų ir lietuvių emigrantų tarpe nėra geri, kad ginčijamasi dėl palaidotų reikalų. Autorius cituoja sovietinę lenkų spaudą, kuri rašo apie gerėjantį lenkų - lietuvių santykius. Esą prof. J. Žiugžda pareiškė, kad dabartinėje Lietuvoje išleista daug lenkų kūrinių, išversta ir išleista lenkiškų vadovėlių mokykloms — net 1,5 ml. egzempliorių. Vilniuje išleistas lenkų kalba miesto vadovas "Vademecum Wilenskie", skirtas miestui praeičiai ir dabarčiai. Sovietinėje Lietuvoje esą lenkai bendradarbiauja su lietuviais, keičiasi tarpusavimi vertybėmis, vaikai mokosi lietuviškose ir lenkiškose mokyklose, vadovėliai spausdinami abiem kalbom. Tuo tarpu išeivijoje esą laikomasi tos pačios politikos, lyg tai būtų 1919 ar 1936 metai. Toliau autorius pabrėžia, kad lenkai išeivijoje nieko nebando įtikinti dėl valstybinės Vilniaus ir Vilnijos priklausomybės. "Erzinančias problemas paliekame ateičiai. Jinai jas išspręs. Siandieną manome, kad Vilnius ir Vilnija reiške bendrą lenkų ir lietuvių nuosavybę — istorinę, kultūrinę ir idėjinę. Žinoma, kad tose srityse bei mieste gyvena taip pat lenkai ir iki šios dienos gyvena. Dėlto, neliesdami politinių ir lietuvių - lenkų kovų, norime išgarsinti apie vakarykštį ir dabartinį Vilnių ir tuo būdu testuoti "mocarstvinę liniją", bet sekti savo dvasios, minties ir širdies balsą. "Esą niekas iš lenkų pvz. neužsimoja drausti lietuviams kalbėti apie Baltstogę. Pagaliau autorius baigia savo pastabas kvietimu kalbėti apie dalykus, kurie jungia abi tautas ir piktetuoti mintis, kurios išėjusios viešumon gali pridaryti daug žalos.

Atsiliepiant į šias lenkų laikraščio pastabas, tenka sutikti, kad išeivijoje lietuvių - lenkų santykiai nėra labai pagerėję, kad vadinami palaidoti klausimai tebe-

juda. Bet kodėl? Lenkai, būdami gausesnį skaičiumi išeivijoje ir pačioje Lenkijoje, tebeskelbia senąją "mocarstvinę" politiką, visur pabrėždami Vilniaus ir Livo klau-

simą. Tam yra įsteigtas net sąjūdis su specialiu laikraščiu "Lwów i Wilno", kuris kursto senuosius lenkų imperinius sentimentus. "Glos Polski" korespondentas teisingai sako, kad lenkų rengiamose Vilniaus iškilmėse, kalbama apie Vilnių noliečiant jo valstybinio priklausomumo. Bet tai jau yra per daug neivus teisinimasis, tai labai jau permotoma priedanga. Ko lenkai toms iškilmėms siekia, aišku ir be aiškinimų.

Pripažinimas, kad Vilnius ir Vilnija yra bendra lietuvių ir lenkų nuosavybė, lenko lūpose skamba lyg ir šiokiu tokiu kompromisu. Deja, jis nėra teisingas. Vilnius buvo ir tebėra Lietuvos nuosavybė visais atžvilgiais. Tai neatskiriama Lietuvos dalis, kurios ilgesnė ar trumpesnė okupacija negali padaryti kito krašto nuosavybės. O kad ten gyvena ir lenkų — nieko nuostabaus. Vilniuje bei jo krašte gyvena ir tebe gyvena

na įvairių tautybių žmonijai — gudų, žydų, totorių, rusų ir kt., panašiai, kaip ir kaikiuriose kitose Lietuvos dalyse. Be to nereiškia, kad Vilnius yra lenkų, o per tai ir Lenkijos, nuosavybė kokių nors atžvilgių.

"Glos Polski" rašinio autorius nurodo gerėjantį lenkų - lietuvių santykius dabartinėje Lietuvoje. Prie to reikia pridurti, kad tie santykiai galėtų būti dar geresni laisvoje nepriklausomoje Lietuvoje, jeigu lenkai pasilikėtų Lenkijos ribose, o lietuviai — Lietuvos, apimančios visas etnografines jos sritis. Lietuva nepagalėtų savo krašto lenkams laisvės — kultūrinės ir kitokios, panašiai, kaip ir kitoms taut. mažumoms.

Šiuo metu, kai reikalingas bendras frontas kovoje prieš bendrą pavergėją, lietuvių - lenkų santykius išeivijoje labiausiai nuodija imperialistinė lenkų grupių laikysena, rodoma įvairiomis progomis. Juk lietuviai negeidė ir negeidžia nei Varšuvos, nei mažiausios Lenkijos teritorijos gabalo. Ir iš viso šis klausimas nebūtų keliamas, jei nebūtų provokuojamas. Zd.

Vokietijos atlyginimo įstatymų pakeitimas

Pagal V. Vokietijos rentų (pensijų) įstatymą iš 1960 m., gyveną užsieny asmenis tam tikrais atvejais gali reikalauti ir gauti rentas, jei jie atitinka to įstatymo reikalavimus. Pvz. ištarnavę 5 metus darbo ir sargybos kuopose Vokietijoje ir mokėję įnašus į socialinio draudimo fondą gali gauti rentas, gi neištarnavę to laiko gali gauti atgal įnašus arba priimti už trukstamą laiką. Taipogi mokamos rentos dėl sužeidimų, nelaimingo įvykio darbe ir nedarbingumo. Apie visa tai daug smulkiau nurodoma to įstatymo vykdymo taisyklėse. Be to, galima įieškoti kompensacijų pritačius reikalingus dokumentus ar dviejų notarinių liudininkų parodymus apie internavimą arba deportavimą atitinkamo Vokietijos įstatymo prasme. Įstatymas liečia išstremtuosius pabėgėlius iš sovie-

tinės rytų zonos ir dėlto tapus trėmimo ar bėgimo metu nedarbingu arba mirus (atlyginimo gali reikalauti jo teisių paveldėtojai) reikia paduoti prašymus. Dėl pensijų mokėjimo užsieny įstatymo vykdymo taisyklės plačiau aptaria jo vykdymą ir nustato teises bei mokėjimus. Platesniu kompensacijų reikalavimų kitais atlyginimų reikalais, aprašius nukentėjimą ir nuostolius, galima gauti kreipiantis į LB Socialinio Klubą valdybą. Informacijos ir patarimai teikiami tik klubo nariams, sumokėjusiems \$1 metinio nario mokesčio ir prisijungusiems atsakymui sau adresuotą voką su tarptautiniu pašto kuponu. Rašyti adresu: Lithuanian Social Club, 3548 S. Emerald Ave., Chicago, Ill. 60609, USA.

LB Socialinio Klubu
valdyba Čikagoje

Pustrečio tūkstančio dalyvių

Kaip pereiną metų, taip ir šioje sesijoje dalyvauja apie pustrečio tūkstančio vyskupų iš įvairių pasaulio kraštų. Deja, ir į šią sesiją negalėjo atvykti ne vienas vyskupas iš pavergtosios Lietuvos. Čia dalyvauja tik laisvajame pasaulyje esą lietuviai vyskupai: dr. V. Brizgys ir dr. Pr. Brazys, MIC. Tiesa, iš pavergtosios Lietuvos į šią sesiją atvyko prel. J. Labukas, kan. P. Bakšys, kan. Č. Krivaitis ir kun. Žemaitis, bet jie tik svečių teisėmis tegalės atsilankyti į bendruosius sesijos posėdžius. Be to, nekatalikų stebėtojų ir svečių skaičius nuo jau buvusių 76 pasoko iki 99.

Pirmajame posėdyje dalyvavo ir popiežius

Rugsėjo 15 d. pirmojo 4-sios sesijos posėdžio pradžioje, kurio metu buvo skaitomas popiežiaus raštas "Apostolica sollicitudo", liečiąs vyskupų sinodo įsteigimą, dalyvavo ir pats Sv. Tėvas. Po to,

Ką svarsto pasaulio vyskupai Romoje?

Rugsėjo 14 d. rytą iškilmingomis, popiežiaus atliakytomis, pamaldomis Sv. Petro bazilikoje ir tos pačios dienos pavakarę atgailos procesija su šv. Kryžiaus relikvijomis, kurias nešė pats šv. Tėvas, — prasidėjo 4-ji ir kartu paskutinė visuotinė Vatikano santarybos sesija. Savo atidaromojoje kalboje, kurioje vyravo pagrindinė Dievo, Bažnyčios ir visos žmonijos meilės mintis, Sv. Tėvas ypatingai pabrėžė vienybės reikalą ir meilę šių dienų žmonėms, nežūrint, kas ir kur jie bebūtų. Čia Sv. Tėvas prisiminė ypač tuos, kurie kenčia ar vertinami kentėti dėl Dievo, tiesos bei teisingumo. Bažnyčia tačiau meldžiasi už visus, ir už tuos, kurie antireligijinių prietarų apakinti persekioja tikinčiuosius. Tuoju po to sekė tikrųjų sesijos darbų pradžia. Pirmiausia Brugė vysk. De Smedt pateikė svarstytą deklaraciją apie religinę laisvę. Dauguma šia tema kalbėjusių pilnai pritarė minėto pareiškimo tekstui, pateikdami tačiau kaikiurias savo pastabas.

Sv. Tėvui išėjus iš bazilikos, žodį tarė kardinolų kolegijos dekanas kard. E. Tisserant. Jis trumpai padėjo visiems tarpesiniams metu prisidėjusiems savo pastabomis prie pilnesnio schemų paruošimo ir kartu prisiminė šių metų laikotarpį mirusius santarybos dalyvius; be to, pasveikino pirmą kartą dalyvaujančius ir ragino visus kalbėsiančius vengti pasikartojimų ir sakyti tik tai, kas iš tikrųjų gali būti naudinga Katalikų Bendrijai ir visam pasauliui.

Santarybos gen. sekr. arkiv. Felici perskaitė Konstantinopolio patriarcho Atenagoro telegramą, kurioje jis sveikina Sv. Tėvą ir linki šios sesijos darbams sėkmės. Tuoju po to sekė tikrųjų sesijos darbų pradžia. Pirmiausia Brugė vysk. De Smedt pateikė svarstytą deklaraciją apie religinę laisvę. Dauguma šia tema kalbėjusių pilnai pritarė minėto pareiškimo tekstui, pateikdami tačiau kaikiurias savo pastabas.

Amerikiečių ir kitų pasisakymai

Kard. Fr. Spellman, pirmasis kalbėjęs šiuo klausimu, pilnai pritarė paruoštam tekstui. Veneicijos patriarchas kard. J. Urbani pastebėjo, kad deklaraciją labiau reikia išryškinti ir skirti religinės laisvės teisinį charakterį nuo moralinio. Kard. R. Cushing, teigiamai įvertindamas paruoštą tekstą, pastebėjo, jog religinės laisvės teisė yra pagrindas visų kitų žmogaus ir socialinės tvarkos teisių. Taip pat ir kard. J. Ritter teigiamai atsiliepdamas apie minėtame pareiškime pateiktas mintis, pastebėjo, kad tokiu tekstu priėmimą skatina meilė, teisingumas ir reikalas derinti jį su kitų susirinkimo pateiktų dekretų mintimis. Ukrainietis kard. J. Slipij pastebėjo, kad šiuo metu Bendrijos laisvės pažeidimas yra pati skaudžiausia žaizda. Tai reikią deklaracijoje labiau pabrėžti, nes religinė laisvė nėra vien tik K. Bendrijos, bet ir valstybės gėris. Jei pareiškime sakoma, jog peiktinai elgiasi tos valstybės, kurios kludo religinį jaunimo auklėjimą, tai taip pat esą reikią pabrėžti, kad negerei daro ir tos vyriausybės, kurios priverstinai bruka ateistinių vaikų auklėjimą. Paderborno kard. L. Jaeger, paliesdamas pareiškime minimą vienos kurios nors religijos teisinį išskyrimą iš kitų, pastebėjo, jog reikią gerai atsižvelgti į iš to einančius praktiškas išdavas. Bet Bangalore (Indijoje) koadjutorius arkiv. S. Lourdusamy pasiūlė, kad iš viso tekste nebūtų kalbama apie betkokį vienos ar kitos religijos teisinį išskyrimą. Zagrebo arkiv. Pr. Seper pastebėjo, jog valstybė neturi jokios galios religijų klausime, ir tai reiktų tekste aiškiau pabrėžti. Tam pritarė ir Westminsterio kard. J. Heenan, kartu primindamas, kas esą nėra tikslu manyti, jog vien tik tiesa turi teises, o klaida ne: teisė glūdi ne daiktuose, o žmogiškajame asmenyje, ir todėl jo teisė išpažinti tą tikėjimą, kuri jam sąžinė nurodo, yra nepažeidžiamas. Esą, kard. Newman teigė, jog jis pirmiausia esąs ištikimas savo sąžinei, o paskui popiežiui.

Persekiojamų kraštų atstovai

Poznanės arkiv. A. Baraniak, kalbėdamas visų Lenkijos vyskupų vardu, pažymėjo, kad istorijos eigoje ir katalikai yra nusikalę religinės laisvės atžvilgiu, ir tai, nuosirdumo dėlei, esą reiktų paminti kalbamojo pareiškimo tekste. Be to, reikią labiau išryškinti terminus, kad būtų išvengiama nesupratimų. Panašiai pasisakė ir Prahos kard. J. Beran, pastebėdamas, kad galbūt dabar Bohemija kenčia už seniau padarytus nusizengimus religinės laisvės srityje, kaip pvz. Jono Huso sudeginimas XV amžiuje arba priverstinis tautos atvertimas XVII amžiuje. Esą reikią, kad ši santaryba aiškiai ir atgailos dvasioje už praeitį paskelbtu religinės laisvės principą. Pabaigoje šio pareiškimo apie religinę laisvę santaryba turėtų kreiptis į vyriausybės, kad jos nevaržytų religinės laisvės, kad paleistų iš kalėjimų kunigus ir pasauliečius, kalinamus už religiją ir kad vyskupai netrukdomi galėtų eiti savo pareigas. Kard. S. Wyszyński pabrėžė, kad tekste reikią labiau išryškinti teises, valstybės ir laisvės sąvokas, nes dabar esą du pasauliai: vienas jų semiasi teises sampratą iš senovės romėnų teisės, iš vėlesnių teisininkų patobulintu bei popiežių enciklikose patvirtintu dėsniu; antrasis pasaulis teises sampratą ima iš dialektinio materializmo, neaprižastancio asmens teisių ir tik paliančio socialinės bei ekonominės klasės naudos. Čia teisė neturi pastovaus pagrindo ir keičiasi pagal valdančios klasės reikalus. Betkoks abipusis susitarimas čia

ipareigoja tik Bažnyčiai, o ne valstybei, kuri žiūri tik savo naudos. Toks režimas visuomet apkalina Bažnyčią konservatizmu ir priešinimusi pažangai, bet iš tikrųjų čia reikalas eina apie dvi skirtingas ir nesutaikomas teises sampratas. Panašiai esą reiktų atkreipti dėmesį į bendruomenės ir laisvės sąvokų naudojimą.

Italijos ir Ispanijos vyskupai

Visdėlto, kaikiurie santarybos dalyviai paruoštą pareiškimo tekstą apie religinę laisvę priėmė labai kritiškai. Palermo kard. E. Ruffini mano, kad nežūrint minėtame tekste pareiškų gražių minčių, yra ir didelių spragų. Esą, kaip tiesa yra tik viena, taip ir teisinga religija tegali būti tik viena ir tik jai vienai tegali būti pripažįstama laisvė. Civilinė valdžia taip pat turinti pareigą nusi-lenkti Dievui ir ginti bei globo-ti tikrąją religiją bei ją išskirti iš kitų religijų tarpo. Taip pat ir Genujos kard. J. Siri savo kalboje pabrėžė, kad jis pasisakys ne prieš laisvę, bet prieš laisvės pikt-naudojimą; pastebėjo, jog paruoš-tasis tekstas teikiąs visoms be skirtumo religinėms bendruomenėms, net ir nemoralioms, laisvę, negalįs būti priimtas. Panašią nuomonę pareiškė ir Tarragonos (Ispanijoje) kard. B. De Arriba y Castro, pridurdamas, kad tik vien-a K. Bendrija turi pareigą ir teisę skelbti Evangeliją ir todėl betkoks nekatalikų apaštalavi-mas katalikų tarpe turi būti kliu-domas ne tik Bažnyčios, bet ir civilinės vyriausybės. Gi ši visuotinė Vatikano santaryba savo pa-reiškimais neturinti griauti katali-kiškes tase tautose, kur jį laiko-ma vienintele religija. Madrido arkiv. C. Morcillo tiesiog pareiškė, jog tekste apie religinę laisvę naudojami filosofiniai ir Sv. Raš-to argumentai neturi jokios vėr-tės. Žmogus, tiesa, turi teisę veik-ti pagal savo sąžinę, bet pirmiau-sia jis turis pajieškoti tiesos. Tie-sa ir tai, kad valstybė nėra kom-petentinga religijos dalykuose, bet ji visuomet gali paklusti Baž-nyčios nurodymams. Žodžiu, jo nuomone, tekstas esąs atmetinas. Panašiai laiko jį atmetiniu Hsia-men (Kinijoje) vysk. J. Velasco, nes esą jame nepakankamai aiš-kuiai skiriamos tiesos teisės nuo klaidos teisių. Taip pat ir Barce-lonos arkiv. G. Modrogo siūlė pa-grindinai peržiūrėti pareiškimo tekstą, kuris esąs priešingas po-piežių pateiktai doktrinai. Be to, religinė tiesa priklausanči bend-ram gėriui, kuris savo ruožtu pri-klauso ir civilinės valdžios kom-petencijai. Todėl valstybė negali būti abejinga tikrosios religijos atžvilgiu. Panašiai pareiškė ir kard. Ottaviani: tekstas turis bū-ti pagrindinai peržiūretas ir ap-valytas nuo kaikiurių minčių, priešingų bendrai Bažnyčios dok-trinai. Tiesa ir klaida negali turė-ti tas pačias teises, o esą, kalba-masis tekstas to nesikiria. Taip pat ir Calahorra (Ispanijoje) vysk. Abilio del Campo nuomone pa-ruoštas tekstas esąs naturalisti-nio humanizmo itakoje ir suda-ras amžiais išlaikytai ir iš tėvų paveldėtai religijai pavojų. Gros-seto (Italijoje) apaštališkajam ad-ministratoriui atrodo, kad kalba-masis tekstas turis būti pagrindi-nai peržiūretas, nes dabartinė jo redakcija atveria duris liberaliz-mui, laicizmui, indiferentizmui,

egzistencializmui, irenizmui bei situacijos etikai. Be to, jame pa-teikta doktrina esanti priešinga tradiciniams popiežių mokymui. Aiirijos kard. M. Brown pabrėžė, kad negali lygiats teises turėti vi-sos religijos. Esą, kitų religijų plėtimas katalikiškoj tautoj būtų įžeidimas viešos moralės. Šių idė-jų šviesoje turis būti pataisytas. pareiškimo tekstas.

Svarstyta penkiniose posėdžiuose

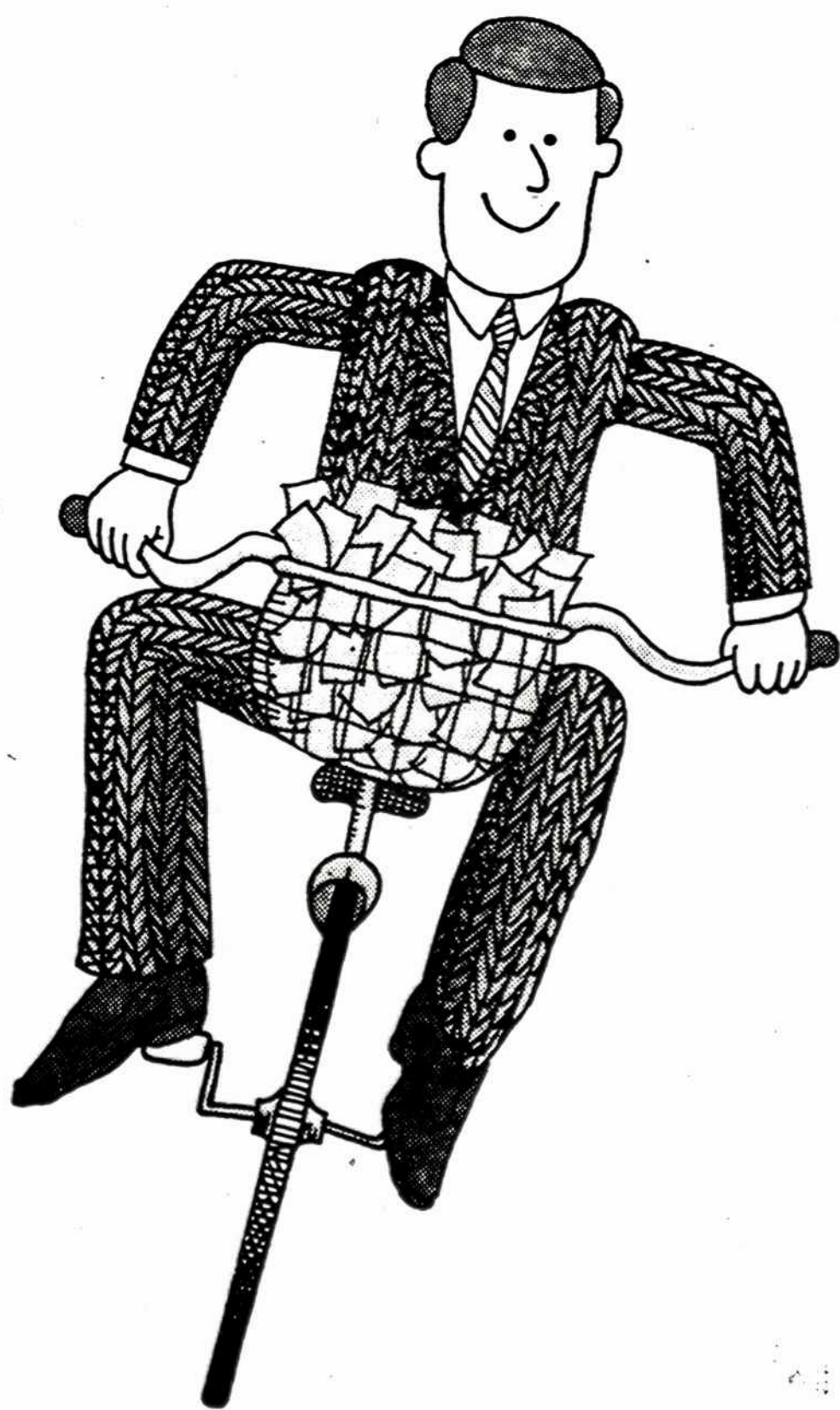
Pareiškimo apie religinę laisvę svarstymams buvo paskirti 5 bendrieji posėdžiai, kurių metu savo pastabas pareiškė 60 vysku-pų. Pagaliau santarybos dalyvių buvo atskleista, ar dar testis dis-kusijas šiuo klausimu? Gavus daugumos sutikimą diskusijas nu-traukti, buvo pateiktas klausimas — ar jie laiko paruoštą tekstą apie religinę laisvę su atitinka-mais pataisymais priimtinu dis-kusiju baze galutiniam jo priėmi-mui? Balsavimo duomenys tokie: balsavo — 2222; teigiamai pasi-sakė — 1997; neigiamai — 224; vienas balsas rastas negaliojąs.

Kanada pro amerikiečių akinius

Atkelta iš 5-to psl.
žemės ūkio mašinų įmonių yra amerikiečių rankose. Automobilių ir gumos pramonė yra 100% nuo JAV priklausoma. Kanadiečiai tik paruošia žaliavą, o amerikiečiai — gaminius. Pelnas tenka tiem, kurie pagamina ir parduoja gaminius, bet ne tiem, kurie paruošia žaliavą. Taip yra visame pasaulyje. Vienintelė tad Kanadai išeitis — steigti savo įmones ir patiems gamintis visus reikmenis. Tam reikia kapitalo ir darbo jėgos, o Kanada šiuo metu nei vieno, nei kito užtekintai neturi. Bendras amerikiečių investuotais kapitalas Kanadoje siekia \$25 bil. Kiekvienais metais milijonai dolerių išmokami dividendų pavidale ir, žinoma, tie milijonai Kanadoje nepasilieka. Nors ir kažin kaip kanadiečiai tuo būtų nepatenkinti, padėtis dar greitai nepasikeis. Kas atsitinka, kai Kanados pramonininkai nori plėsti savo įmones? Reikia kapitalo. Kur kitur kreipsiesi, jeigu nei į Wall Street? Ir taip sukasi užburtas ratas. Straipsnyje primenamas pavyzdys, kaip turtuolis žaidė pokerį su savo šoferiu. Kai šoferis visiškai prasišlė, tai turtuoliui nieko kito neliko, kaip jį iš bėdos ir skurdo vėl išipirkti. Panašiai ir JAV su Kanada. Kanada, žinoma, yra tas šoferis.

Toks yra amerikiečių žvilgsnis į Kanadą. Jis gana teisingas. Nežiūrint finansinių sunkumų, rašinio autorius iškelia Kanados pastangas vienybės siekiant. Iškeilama vyraujanti Europos kultūra, kuri daugiausia yra palaikoma imigrantų. Įvairūs muzėjai, bibliotekos ir parodos neatšilieka nuo amerikiečių. Lieka tik blaiviom akim žiūrėti į ateitį. Straipsnio autorius baigia sakydamas, kad Kanada dabar pergyvena jaunulio amžių, kuris irgi visą laiką kažko jieško, blaškosi ir savęs nepažįsta. Bet visa tai prašina su bręstančiu amžiumi. Tikimasi, kad ir Kanada antrame savo gyvavimo šimtmetyje "subręs". V. K.

PIRKITE Canada Savings Bonds

Kanados taupomieji lakštai yra vienas geriausių būdų taupyti. Naujieji lakštai jums uždirbs 4½% per pirmuosius dvejus metus, 5% per sekančius 6 metus ir 5½% per likusius 4 metus. Taigi vidurkis išeina 5.03%, jei taupomuosius lakštus išlaikysite per ištisus 12 metų.

Galite pirkti lakštus nuo \$50 iki \$10.000 asmeniui, po \$50, \$100, \$500, \$1000 ir \$ 5.000.

Juos galite pirkti grynais pinigais ar daliniais įmokėjimais bankuose, investavimo įstaigose, šerų biržose, paskolų bendrovėse ir darbovietėse, kur dirbate, per taupymo planą.

Taupomuosius lakštus galite iškeisti į pinigus kada norite savo banke, kur gausite pilną jų vertę, be to, ir nuosimčius.

Tai puikus būdas taupyti

KALĖDINIAI SIUNTINIAI

Mieli tautiečiai, nudžiuginkite artimuosius Lietuvoje pasiusdami jiems dovanėlių Kaledoms ir Naujiesiems Metams!

Mes esame sudarę tris specialius didžiąs vėtingus šventinius siuntinius, kurių kainą Jums bus visai prieinama ir kokybė sužavės gavėjus. Štai jie:

Kalėdinis P(rabanginis) I
Angl. apsiuostinto šilto veliūro medžiagos 3 jardai: išeiginei vyr. arba mot. eilutei vilnonė angl. medžiaga 3½ j.; nepermatomo nailono medz. suknelė — 4 j.; kaklaraštis; šilkinė skarelė; šokolado dėžė — 1 sv.; kakavos pupelių 1 sv.; švelnus nailono mot. balt. — apatinukas ir kelnaitės; vyr. išeiginiai nailono marškiniai; ir vyr. arba mot. škotiškos vilnos nertinis tik už 99 dol. su pasiuntimu ir muitu!

Kalėdinis S(taigmeninis) II
Angl. viln. medžiaga dviems vyr. arba mot. eilutėms — 7 j.; labai graži portugaliska šilta medz. suknelė — 4 j.; 2 poros nailono kojinių; vyr. arba mot. vilnonis nertinis vyr. išeiginiai nailono marškiniai; šokolado dėžė 2 sv. tik už 75 dol. su mušiu ir pasiuntimu!

Kalėdinis D(ovaninis) III
Angl. viln. medz. vyr. arba mot. eilutei — 3½ j.; medžiaga šiltai, gražiai mot. suknelė — 4 j.; sunkaus itališko šilko medz. suknelė — 4 j.; šilkinė skarelė; 2 poros nailono koj. ir 2 sv. šokolado tik už 60 dol. su pasiuntimu ir muitu!

Be to, tebesiunčiame mūsų populiariuosius standartinius siuntinius V-3, 10½ j.; viln. eilutėms medz. už 55 dol. N-4, 16 j. keturioms suknelėms nailoninės nepermatomos medz. už 45 dol.; P-3, 6 j. vilnonės medz. dviem apsiuostam ir 3½ j. vilnonės medz. išeiginei eilutei už 75 dol.; NMSK — 3 nertiniai, 3 išeig. marškiniai, 3 viln. skarelės ir viena atkarpa 3½ j. eilutei už 75 dol.; ir M-13, augsto kaloritetis 22 lbs maisto siunt. už 30 dol.

Automobilių, dviračių, siuv. mašinų, svaig. gėrimų, tabakų (sov. gamybos) galime pristatyti iš Kaune ir Vilniuje esančių kooperatyvų.

Siunčiame ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius (tik naujų prekių). Tokius siuntinius (iki 22 lbs.) galite adresuoti mums ir mes juos ekspedijuosime į Lietuvą už 12 dol., įskaitant mūsų patarnavimą, leidimą, draudimą ir paruoštį. Gi už čia apmokėtą muitą pateikime oficialią sąskaitą. Prie tokių siuntinių galime pridėti šį tą ir iš mūsų kataloginių anglišių prekių.

Siuskite užsakymus, reikalaukite pavyzdžių ir kainininkų:
BALTIC STORES LTD.
421, Hackney rd.
London, E. 2.
Great Britain.
Seniausioji šioje srityje lietuvių firma. Greitas, garantuotas ir gėjų parašu patvirtintas pristatymas!
Atstovai Kanadoje: A. KUSINSKIS, 124 Park St., Sudbury, Ont.;
L. RADZEVICIUS, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont.

P. AMERIKOS LIETUVIŲ KETVIRTAS KONGRESAS numatytas sušaukti 1966 m. Buenos Airėse, Argentinoje. Iš lietuvių org-jų jau sudarytas 16 asmenų rengėjų komitetas.

DIENRASTIS "DRAUGAS" skelbia dailiosios prozos (romano, apsakos) penkioliką konkursą. Rankraščiams įteikti paskutinė data yra 1965 m. lapkričio 1 d. Geriausio kūrinio autoriui skiriama \$1.000 premija.

MUZ. PETRAS VACBERGAS pradėjo dirbti "Dainavos" ansamblyje ir kartu su muz. P. Armonu ruošia "Nemunas žydi" vaidinimą, kurį padrodo visuomenei ansamblio 20 metų sukakties proga 1966 m. sausio 15-16 d.

DAIL. CESLOVAS JANUSAS gavo pakvietimą atidaryti savo dailės darbų parodą Klevelande.

DAIL. VILKUTAITYTES-GEDVILIENES tapybos kūrinių paroda įvyko spalio 2 ir 3 d. Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne.

"MARGUCIO" didysis koncertas įvyko spalio 24 d. Čikagoje, Marijos Auštrenosios Mokyklos salėje. Programoje — Dariaus Lapinsko kūrinių, kuriuos išpildys simfoninis orkestras, diriguojamas paties kompozitoriaus D. Lapinsko, solistė Aldona Stempuzienė ir pianistė A. Kepalaitė.

VINCO KREVES kūrinių vaidinimas įvyko rugsėjo 26 d. Bostone Lietuvių Piliečių Klubu auditorijoje. Niujorko Lietuvių Teatras vaidino ištraukas iš "Dangaus ir žemės sūnų", "Sarıno" ir "Raganiaus". Režisūra Vyt. Valiuko, scenovaidis — dail. Elskaus, administracija — K. Vasiliausko. Vaidino: V. Jonuškaitė (kaip viešnia), E. Ošlaipienė, V. Abramaitis, L. Karmazinas, E. Liogys, V. Valiukas ir K. Vasiliauskas.

"AZIJOS MILZINAS" — tokiu pavadinimu misijonierius kun. P. M. Urbaitis paruošė knygą ir jai išleisti renka prenumeratas. Čikagoje ta knyga užsisakė 50 asmenų, tiek pat jų užsisakė ir Klevelande. Kun. Petras M. Urbaitis daugiau 20-ties metų darbuosis Kinijoje kaip misijonierius. Knyga bus gausiai iliustruota.

JONAS RIMSA, pagarsėjęs mūsų tautietis dailininkas Pietų Amerikoje, spalio mėn. iš Argentinos atvyksta į Klevelandą ir Gallery International patalpose nuo lapkričio 14 iki gruodžio 12 d. įvyks jo kūrinių pirmoji paroda šiame kontinente.

JURGIS GLAUDA, vienas iš dinamiškiausių nūdienių mūsų rašytojų, nors kūnu — nėra stiprus, bet dvasia — tikrai stiprus ir turtingas. Lietuvoje — buvęs teisininkas, o išeivijoje — kūnu ir siela atsidaavęs literatūriniam darbui. Grozinę kūrybą jis kultūruoja, galima sakyti, veik visus žanrus: beletristinė proza, poezija, dramė, kūrė, na, pilis prie to, rašo ir brandžias knygas recenzijas bei kritikos straipsnius. Jis — net trijų "Draugo" romano konkursų laureatas. Šiuo metu knygų rinkoje greitai pasirodys jo romanas "Agonija". Taip pat spalio 16 d. Los Angeles, Calif. bus pastatyta jo komedija "Kaukių balius". Ši komedija — tai satyrinio pamušalo vaidinimas, kuriame parodoma, kaip žmonės, pridenę savo veidus kaukėmis, tampa atviresni, nuosirdesni. Iš to kylančios situacijos ir sudaro komedijos siužetą. Komedija stato Los Angeles dramos sambūris — scenos mėgėjų ratelis, kuris gražiai ir kūrybingai reiškiasi jau ištisą dešimtmetį. Vaidina

beveik išimtinai tik lietuvių autorius. Netolimoj ateityje jis žada vaidinti rašyt. Alės Rūtos dramą "Ant liūnų krašto" (iš lietuviško kaimo mokytojo gyvenimo), o taip pat vieną iš Krėvės veikalų.

Pr. Al.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

KOMPOZ. EDUARDO BALSIO naujausias kūrinys "Dramatinės freskos" pirmą kartą buvo atliktas simfoninių koncertų sezono atidaryme Vilniuje. "Dramatinės freskos" yra penki vienas iš kito išplaukiantieji muzikiniai vaizdai, kurių fone jaučiamos Buchenwald ir Auschwitz koncentracinių stovyklų kankinių kančios, Hirošimos ir Nagasakio tragedija, atominio karo baimė žmogaus širdyje. Solistų partijas išpildė smuikininkas A. Livontas ir pianistė O. Steinbergaitė. Orkestrui dirigavo neseniai šios srities studijas užbaigęs jaunas dirigentas J. Domarkas. Koncerto programoje taipogi pirmą kartą nuskambėjo palyginti sunkūs kiti simfoniniai kūriniai: I. Stravinskio baletas "Petruška" ir B. Britten variacijos Purcell tema, op. 34.

VALSTYBINIS STYGINIS KVARTETAS, kurį sudaro K. Kalinauskaitė, E. Paulauskas, J. Fledžinskas ir R. Kulikauskas, dalyvavo Varšuvoje surengtame tarptautiniame nūdienės muzikos festivalyje — "Varšuvos ruduo". Jiems teko atstovauti Sov. Sąjungos muzikos laimėjimams kitų tautų muzikinių vienetų tarpe.

KOSTO KUBILINSKO eilėraščių ir pasakų rinkinį vaikams "Gintareliai" 8.000 egz. tiražu išleido Rygos leidykla "Liesma". Knygą į latvių kalbą išvertė I. Lasmanis, kartu pateikdamas įžanginį straipsnį apie jos mirusį autorį. Ilustracijos — dail. G. Krolio.

RYTŲ VOKIETIJOJE gastroliuoja liaudies ansamblio "Lietuva" (buv. J. Svedo) jaunųjų grupė. Ji buvo įsteigta prieš metus Prano Budriaus iniciatyva. Jos eilėse yra šokėjų — Gražina Abrasonytė, Rožė Šimkevičiūtė, Marius Verbičkas, Henrikas Umyns, Jonė Mikalauskaitė, Birutė Navickaitė, muzikantai — broliai Kazys ir Pranas Budriai, Algimantas Prusevičius, kanklininkas — Danutė Juodvalkytė, Onutė Mainionytė ir kt. Ši jaunų entuziastų grupė yra paruošusi "Šventinį koncertą", kurį papildė dainininkas Vaclovas Daunoras, Maskvoje įvykusiam Glinkos vardo konkursu susilaukęs visuotinio pripažinimo. Kolektyvo kelionės pagrindinis tikslas yra lietuvių kultūros dekada Erfurte, kuri, deja, turi daugiau politinį nei meninį atspalvį.

JUST. MARCINKAVICIAUS apysaka "Pušis, kuri juokėsi" jau išversta į dvyliką kalbų. Nesenai ją vokiečių kalba išleido "Kultur und Fortschritt" leidykla R. Berlyne.

LIETUVIŲ GRAFIKŲ A. Skirytės, A. Steponavičienės, S. Valiuvienės ir B. Žilytės naujausias darbas atspaudė Českoslovakijos laikraštis "Literarny Noviny".

HERMANO BUDENISGO atliktą K. Donelaičio "Metų" vertimą glėbiai įvertina vokiečių spauda. "Heidelberger Tageblatt" recenzentas, apžvelgdamas "Mickiewicz Blaetter" žurnalą H. Budensio paskelbtas "Pavario linksmybės", kelia mintį, jog K. Donelaičio kūryba esanti savotiška sensacija. H. Budensio hegometras, kuriame žodinių vertimų parūpino Lietuvoje gyvenantis E. Astramskas, esąs sklandus, kalba gyva ir vaizdinga. Šis kūrinys suteikias daug malonumo vokiečių skaitytojams. Vertėjas įžanginiame straipsnyje pabrėžia lig šiol

Taip atrodo dabar buvusi rašytojo Jono Biliūno poilsio vieta Lenkijoje Zakapanės kapinėse

Čia ilsėjosi Jonas Biliūnas

ZAKAPANEJE PALIKTAS LIETUVIŲ RASŲTOJO ANTKAPIS

Praejusią vasarą vienas tautietis turėjo progą aplankyti Karpotų kalnuose išaugusį kurortą Zakapanę, kur kadaise gydydėsi ir mi-

rašytojas Jonas Biliūnas. Prieš I D. karą Zakapanė buvo mažas kaimelis su keliomis džiūvininkų sanatorijomis. Dabar jis yra išaugęs į didaką kurortą.

"Daugiau kaip pusę šimtmečio J. Biliūno palaikai ilsėjosi puikioje, bet svetimoje žemėje. Ilgus metus jo kapas buvo apaugęs žolėmis ir tik nežymus žemės pakilimas liudijo, kad toje vietoje palaidotas niekam nežinomas, apslėptas žmogelis. Kai mokyklos suoliuose gėrėjomės skaitydami "Liūdą pasaką", "Brisiaus galą", "Kliūdžiau", "Laimės žibūrį" ir kt. apysakas, ant autoriaus kapo augo laukinės žolės... Tose kapinėse buvo laidojami pasiję mėjusieji šios vietovės žmonės — gydytojai, visuomenininkai, kalnų tyrinėtojai ir kt. Dėlto ir J. Biliūno kapas išliko nepalietas. Dabar tos kapinės yra vadinamos nusipelnusių asmenų kapinėmis ir globojamos kaip istorinė vieta. Čia lankosi daug žmonių, bet J. Biliūno palaikų nebėra, nes buvo perkelti į tėviškę okupuotoje Lietuvoje (Anykščiuose). Yra likę tik antkapis su užrašu metalinė lentelėje:

Čia ilsėjosi Jonas Biliūnas. Mirė 1907. XII. 18. Grįžė į gimtąją žemę 1953. VII. 1.

Tu spoczywal Litewski pisarz Jonas Biliūnas...

Jis sugrįžo į tėvynę, nors neto-kią, kokią gyvas būdamas svajojo. Jo laikais tėviškė siaubė cariniais rūsiais, o dabar — sovietiniais. Vis dėlto tėviškė, kad ir svetimųjų paversta, lieka tėviškė.

Nors rašytojo palaikai buvo išgabenti, bet senoji poilsio vieta neturėtų būti užmiršta. Gerai, kad buvo pasirūpinta ten pastatyti nedidelį antkapį su atitinkamu įrašu. Tikrai gaila, kad nebuvo pasirūpinta jo tinkama priežiūra. Buves jo kapas yra prie pat kapinių vartų, ir gausūs lankytojai jį pastebi. Kartą girdečiau, kaip ekskursijos vadovas aiškino mokinių grupei iš Baltstogės: "Kadangi jūs gyvenate Lietuvos kaimynystėje,

tai gal susidomėsite šiuo, turinčiu pasakytį aplėistų kapu. Šioje vietoje ilgus metus buvo palaidotas Lietuvos rašytojas Jonas Biliūnas..." Mokiniai puolė skaityti įrašą. O gal jų tarpe buvo nevienas, kad ir sulenkėjęs, lietuvis? Argi pritrūko lėšų apmokėti kapų valytojams, kad jie pasirūpintų buvusio kapo priežiūra? Tuo reikau kalbėjau su kapų valdytojais — kunigui ir vienuolei. Jie mielai apsiimtų tai padaryti.

Beje, dar viena pastaba. Be reikalo lietuviškame įrašė praleistas žodis "rašytojas". Juk svetimuose kraštuose gyvenantis lietuvių jaunimas vargu ar nežino kas buvo tas Biliūnas. Pats buvau liudininku vieno atvejo, kai vienas jaunošis kartos lietuvis iš Prahos (Čekoslovakijoje) nieko nebuvo girdėjęs apie rašytoją Biliūną.

O štai koks prašas parapijos mirusiųjų knygoje: "Joannes Biliūnas maritus derelictae Juliae Jamailajis studentis universitatis et literatus z Onikszty distr. Wilkomierz gub. Kowno 11. 4. 879 (neišskaitomas žodis) 17. 8. 904. Dies itae 28 an. TBC pulm. naturalis. Septici (sepelevit? Red.) Joan Rychlich. Wop. I. Corpus (neišskaitomas žodis) 29. VI. 1953."

(Jei lankytojas teisingai nurašė lotynišką įrašą, tai jis išvertus reikšia: "Jonas Biliūnas, vyras likusios Julijos Jamailaitės (ištekėjusios Janulaitės), universiteto studentas ir rašytojas iš Anykščių, Ukmergės apskr., Kauno gubernijos, gimęs 11. 4. 879 m." Seikanti data neaiški. Tai nėra mirties data, nes Biliūnas mirė 1907 m. gruodžio 8 d. Toliau pažymėtas mirusiojo amžius, mirties priežastis. Sekančių žodžių reikšmė nėra aiški — greičiausia ji laidojusio kunigo pavardė (Paskutinė data, atrodo, reikšia palaikų išskaičiavimą. Red.)

Tose pačiose kapinėse, kur buvo palaidotas J. Biliūnas, yra ir kito lietuvių kapas. Tiesą pasakius, kapo kauburion nebėra, tik marmurinis paminklas su lenkišku įrašu: Kun. Vaclovas Kymontas, klebonas iš Žemaitijos. Mirė Zakapanėje 1906. II. 8. Parapijos mirusiųjų knygoje įrašyta lotynų

Devintoji knyga — "Šerkšno sidabras"

A. TYRUOLIS

Mykolas Vaitkus — amžiumi vyriausias iš mūsų poetų tremties (g. 1883) ir kartu vienas produktyviausių. Siemet sueina 60 metų, kai M. Vaitkus pradėjo spaudoje skelbti savo kūrinius. Per tą laiką jis yra išleidęs visą eilę veikalų iš lyrikos, epo (pomos, romanai) ir dramos srities. Be to, yra nemaža išvertęs religinės ir poetinės literatūros, taipgi operų libretto, o paskutiniuoju metu yra išleidęs kelias didelio populiarumo susilaukusias atsiminimų knygas.

"Šerkšno sidabras" — devintoji M. Vaitkaus poezijos knyga. Keturiolika iš jų buvo išleistos Lietuvoje, o penkis čia dabar Amerikoje. Tremties pergyvenimai atgaivino prailusią muzą, nes tarp "Nušvitusios dulkės" (1933) ir "Vienatvėje" (1952) prasliko ilgo kasalo tarpas. Nemaža eilių sukurta poetui Vokietijoje gyvenant. Į šį rinkinį sudėti 1953-54 rašyti eilėraščiai, taigi jau Amerikos žemynė.

Nors su "Nušvitusia dulkė" M. Vaitkus buvo išsėkęs kone visus svarbiausius ir būdingiausius savo sielos virpėjimus, tačiau tremties gyvenimo aplinkybės poetą paskatino iš naujo prabilti ir pasinaisais ar dar ir naujais pridėtiniais tonais. Dėlto ir "Šerkšno sidabras" randame tuos pačius motyvus, kaip ir ankstesniuose rinkiniuose, nors pačios lyros tonai yra ir pagausėję ir įpavai-rėję.

Jau pats rinkinio pavadinimas sako, kad poetas, kaip ir ankščiau, tebeįsėkio grožio, nors ir gerokai patįs amžiaus šešėliui. Jau priešpaskutiniame rinkiny "Alfa ir Omega" (1963) Dievas buvo supratas kaip augščiausias grožio viršūnė. Gamtos grožis supratas kaip dieviškojo grožio atšvaitas. Tati buvo išreikšta jau ir prieš 10 metų išleistame rinkiny "Aukso ruduo" (1955).

Aplamai M. Vaitkui būdingos šviesios, optimistinės spalvos. Tati nusako jau ir jo rinkinių pavadinimai: "Šviesūs kristalai" (1913), "Liepsnelės" (1921), "Nušvitusi dulkė" (1933). Grožio harmonija, parafrazuojant Dantės mintį, tėra galima šviesoj: siurpiuosius pragaro vaizdus kaip ir nuplauna dangaus šviesos versmė.

"Šerkšno sidabras" paskirstytas į šiuos skyrius: Sieloje austra (20 eilėraščių), Ilgesio žavesys (13 eil.). Ukanai tviskant (15 eil.), Meilė viltis (8 eil.), Didžioji gėlė (12 eil.). Taigi iš viso 68 eilėraščiai. Beje, pasigendame knygos gale pridėto turinio.

Dievas, gamta, toli pasilikusi tėviškė, asmeniniai apmąstymai, štai svarbiausi "Šerkšno sidabro" motyvai. Jų, kaip ir ankščiau, negausu, bet poetas ir pasikartodamas, nesiliauja uoliai išsakyti turiningą savo sielos vidų su visu nuosirdumu.

Ir lenkų kalbomis: Vaclovas Kymontas, sūnus Mato ir Elenos Bortkevičių, Cytavenų parapijos administratorius, Raseinių diecezijos (? Red.), Kauno gubernijos, 38 m. amžiaus. Mirė plaučių kraujos išiliejimu (mors repentina — staigi mirtis), privačiame name. Matyt, gydydėsi privačiai, ne sanatorijoje.

Net ir žemiškosios kelionės šešėliui vis tolydžio ilgėjant, poetas optimistiškai, kartais net su tam tikra humoro doze, žiūri į pasaulį pro grožio prizmę. Jis dėkingas Kūrėjui už viską, ir už "skrybų kančią, kad tremty gyvenčiau", ir už "tylią duobę, kur mirty priglobia" (p. 13). Tai giedras pranciškoniškas optimizmas, susijęs su nuolatine padėka Kūrėjui, ypač už gyvybę, už galėjimą būti:

Kaip gera, Dieve! Siausti, džiaugtis metas! Ir šviti sieloj kaip liepsna motyvas: Aš gyvas, gyvas! (p. 17)

Poeto žvilgsnis daugiau nukreiptas į dangų, kaip į žemę. To reikalauja ne tik jo, kaip dvasininko, pašaukimas, bet ir amžinojo grožio įsėkiojimas, žinant, kad žemiškasis grožis tėra tik dalinis, tik amžinojo atšvaitas, dėlto irgi brangintinas. Jieskoma "gyvojo grožio", kaip kad kada apatalsas pirmas įsėkiojo "gyvojo Dievo" — primapradžio tikėjimo šaltinio:

Ilguos grožio, mielo kaip glamonės, kurio nesiekia iš pakalni žmonės, kuris prieš amžiaus paslaptingą galą apreiškų giedrą Ryto idealą. (p. 17).

Nenuostabu, kad apščiui to amžino grožio poetas randa Goethės "amžinajame moteriškume" — Svč. Mergelę Mariją, kuriai skyrelyje "Meilė viltis" yra pasakytes keletą eilių-maldų.

Net ir liūdnoj, tragiškąją pasaulio ir gyvenimo pusę M. Vaitkus moka atgręžti į saulę, nušviesti jį amžino grožio beatifinė vizija. Filosofiniai apmąstymai ir svarstymai jį priartėja prie Jurgio Baltrušaičio. Tai iš dalies rodo ir žodyno panašumas.

Formos atžvilgiu M. Vaitkus siekia efekto strofų ir rimų įvairum, nepasitenkindamas įprastiniu ketureiliu. Čia jis pasinaudoja ir vad. vidiniais arba cezūriniais rimais, nors daugiau bandomo nei teorijos reikalui. Daugiau efekto pasiekiamas puošniu, barokinio stiliaus, pasinaudojant visa eile naujadary ar rečiau vartojamų žodžių (artis, bails, šiltis; šviesingas, nekaltingas; melsvausvis, tyliamasis ir t.t.). Jausmo atkūrimą rodo visa eilė sušukimo žodelių, kreipinių ir kitų dramaturgių būdingų priemonių. Prie meninio turinio dar prisideda P. Jurkaus pieštas simbolinis viršelis. Tikėkim, kad tai dar nepaskutinis mūsų garbaus poeto rinkinys.

Mykolas Vaitkus, SERKŠNO SIDABRAS. 1963-54 m. Lietuviškos Knygos Klubas. Čikaga, 1965. 86 psl. Kaina \$1.50.

Atsiūsta paminėti

Problems of Communism. Sept. Oct. 1965. Editor Abraham Brumberg. Editorial office: U. S. Information Agency, 1776 Pennsylvania Ave., N. W., Washington, D. C., 20547. Subscription: \$2.50.

Sėja. Tautinės demokratinės minties laikraštis, 1965 m., nr. 2. Leidžia varpininkų leidinių fondas. Red. Ant. Rikšas. Adr. 3346 W 65th Place, Chicago, Ill., U.S.A. Spaudė spaustuvė "Nepriklausoma Lietuva", 7722 George str., LaSalle - Montreal, Canada.

Biuletenis, nr. 1965 m. liepa. Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga.

Naujas žvilgsnis į M. Lietuvos praeitį

JUOZAS JAKSTAS

Jau senųjų graikų posakis, kad karas yra naujų dalykų pradžia, gražiai pasitvirtina visais laikais, neišskiriant nė mūsų. Karas griauia valstybių sienas ir net pačias valstybes, kuria naujas, keičia vyriausybes, laiduoja vienus visuomenės sambūrius ir kuria kitus. Karai padeda vystyti techniką, ypač su juo susijusiai, kaip rodo dvejų paskutiniųjų karų milžiniška pažanga nuo tankų iki atominių bombų ir žmogaus viešpatavimo stratosferoje pradžia.

Karai daro lemiamos įtakos ir vadinamiems mokslams, pirmiausiai — istorijai. Šis mokslas, gyvai atsiliepią į visokius pakitimus visuomeninėje buityje, į žmonių naujus poreikius ir siekimus, vis stengiasi duoti atsakymus į keliamus klausimus pagal jų raidą iš artimesnės ar tolimesnės praeities. Istorija jungia praeitį su dabartimi ir tampa dabartinio gyvenimo aiškintoja. Iš čia aiškėja to seno Cicerono posakio "istorija gyvenimo mokytoja" prasmė. Būdamas susijęs su bėgamuoju gyvenimu, ji kinta su juo. Tad pakitimai karų įtakoje dažniausiai atsiliepią ir istorijos mokslui. Pavyzdys — lietuviškų Rytprūsų ar Maž. Lietuvos praeitis po I D. karo.

Lietuviai — čia buvę ar atėjūnai?

Iki karo vyravo beveik visuotinis įsitikinimas, kad šiaurės rytų Prūsijoje gyvenę lietuviai yra palikuonys pirmųjų krašto gyventojų. Kaip, ir kada ir iš kur jie šiame krašte atsirado, nebuvo esminis klausimas. Jei jis kartais ir buvo keliamas, tai atsakymas pripažindavo lietuvių buvus autochtonus — čia buvius. Vyravo nuomonė, paskleista vokiečių ordino ir Prūsijos praeities tyrinėtojų M. Toeppen, kuris veikale "Historisch-comparative Geographie von Preussen" (1858) aiškiai tvirtino lietuvių buvus pirmųjų krašto gyventojus. Toeppen nu-

monė patvirtino žymus Karaliaučiaus filologas Ad. Bezenbergeris, kai bandė išvesti ribą tarp senųjų prūsų ir lietuvių. Straipsnyje "Die litauisch-preussische Grenze" (Altpreussische Monatschrift, 19, 1882), jis filologiniais duomenimis įrodinėjo, jog senoji siena tarp lietuvių ir prūsų skyrusį dvį pačias rytines Prūsijos gimes, būtent nadruvių ir skalvių, nuo likusių prūsų. O šių giminių žemės maždaug atitiko Rytprūsų lietuvių sodybas istoriniais laikais. Tuo būdu lietuvių buvo nadruvių ir skalvių palikuonys ir jie "nė pėdos nebuvo užėmę pastoviai senųjų prūsų žemės". Taip išvedžiodamas Bezenbergeris pasipriešino kronikininkui Petriui Dusburgui (kaip jau darė ir Toeppenas), laikiusiam nadruvių ir skalvių prūsais.

Toeppen istoriškai ir Bezenbergerio filologiškai įrodinėjimai tapo prūsų lietuvių tyrinėjimų pagrindu. Juos dar sustiprino didelis baltų senovės tyrinėtojas A. Bielenstein savo veikalu "Die grenzen des lettischen Volksstammes", kai jis pagal minėtus Karaliaučiaus mokslininkus kalbėjo apie Rytprūsų lietuvių.

Antrosios nuomonės šalininkai

Šalia čia trumpai paminėtus pražiūros, laikiusius prūsų lietuvių senais krašto gyventojais, pasigirdo ir kita, kalbėjusi apie jų imigraciją. Apie ją bene pirmas užsiminė Lothar Weber, parašęs pagal archyvinę medžiaga vertingą veikalą "Preussen vor 500 Jahren" (1877). Jis iš esmės neginčijo autochtoniškumo teorijos ir nesakė nadruvių, skalvių ir sūduvių buvus lietuvius. Tik jis išvedžijo, kad jų kraštai buvę labai retai gyvenami ir vėliau dėl karų visiškai dykna (Wildnis) virte — beveik be gyventojų. "Si gyventojų mažuma, maždaug 2000 nevoikių sielių, nepakankama vėlesniems Lietuvos

(Prūsų) gyventojams išaiškinti" (115 p.) Lietuviai gyventojai Rytprūsioje hercogo Alberto metu (pirmoje XVII. pusėje) Weberio yra mįslė ir jis dėl jos tik pastebi, jog lietuvių apgyvendinimo istorija turi būti iškasta" (eruiert, 141 p.).

Tuo būdu, maždaug nuo 19 a. vidurio lietuvių klausimu Rytprūsioje šalia autochtoniškumo teorijos buvo užsiminama ir apie jų atsikėlimą iš kažkur kitur. O užsiminti apie ją vertė pirmiausia šaltiniuose aiškiai paliudyta dykna (Wildnis) ir josios apgyvendinimas, apie XVI ir XVII a. Neatsisakant iš esmės čia buvusių teorijos buvo linkstama kalbėti apie vidaus kolonizaciją. Apie ją pvz. užsiminė J. Sembrzycki, žinomas Klaipėdos miesto ir krašto istorikas. Jis straipsnyje "Hat die Kolonisation Litauens durch Polen stattgefunden?" (Altpreussische Monatschrift, 25, 1888) suminėjo visą eilę lietuvių bažnyčių su jų pastatymo datomis XVI, XVII a. ir iš to vedė lietuvių apgyvendinimą tuo metu. Pasak jo, tai buvusi perdėm vidaus kolonizacija, t. y. tų pačių prūsų lietuvių kėlimas iš vienos vietos į kitą. Jis ypač pabrėžia šią kolonizacijos rūšį ir primygtinai įrodinėja, kad lietuvių iš D. Lietuvos nesikėlė. Autoriaus įrodinėjimai, rodos, skirti atremti nuomonei, jog tie XVI, XVII a. naujasėdžiai būtų atvykę iš D. Lietuvos.

Tad iki pat I D. karo prūsų lietuvių buvo laikomi čia buviais ir tik šaliniais kartais kalbėta apie vidinę kolonizaciją, kartais užsimenant apie atėjūnus iš D. Lietuvos. Dalykai pakitėjo su karu ir jo pasekmėmis Prūsijoje.

Iškilo naujos nuomonės

Pirmiausia dideles pretenzijas į vokiečių prūsiską žemę pareiškė lenkai. Jie reikalavo be Pamarelio su Dancigu dar možiurkų prūsų (maždaug dabar turimos Olsyno vaivadijos). Pajudėjo ir Prūsijos lietuviai, įsteigdami tarybą Tilžėje (1918) ir pareiškdami politinius savo tikslus. Šių dalykų akivaizdoje

Karaliaučiaus mokslininkai — pirmoje eilėje istorikai ir filologai — ėmė ginti Prūsijos integralumą jos senųjų vokiškumų. Pirmiausia jiems rūpėjo atremti lenkų istorinius įrodinėjimus, jog jų reikalaujamos prūsiskos srities pradžioje buvusios slavškos. Vadovaujančiu Karaliaučiaus istoriku šiuose ginčuose tapo viduramžių (ypač popiežių) istorijos specialistas A. Brackmannas — itin patraukli, augštos inteligencijos ir didelės erudicijos asmenybė; tipas senoviško vokiško nacionalisto idealisto, kuriam istorija pirmoje eilėje yra idėjų istorija. Jis ypač mėgo Bažnyčios istoriją ir per visą gyvenimą rengėsi rašyti istoriją Grigaliaus VII biografiją. Tačiau kitų darbų apversta to negalėjo padaryti per savo kad ir netrumpą gyvenimą (mirė 1953 m. eidamas 82 metus). Nuo Karaliaučiaus laikų pradėjęs domėtis rytai, vėliau tęsė tyrinėjimus bendrine tema "Vokietija ir rytai" ir tuo vardu leido seriją veikalų paties ar kitų autorių parašytų.

Vokietaitės Heinrich teorija

A. Brackmanno taurių asmenybė ir kartu gera kalbėtoja mėgo studentai (pats galėjęs įsitikinti būdamas jo klausytoju Berlyne 1929-31 m. ir jo vadovaujamas rašęs studiją). Jo Karaliaučiaus laikų klausytojų tarpe buvo vokietaitė Gertrude Heinrich, kilusi iš Pakalnės (vok. Niederung, prie Tilžės). Jai, aišku, buvo žinomas Tilžės lietuvių sąjūdis pokariniais laikais ir istoriniai šaltiniai, kalbėjusieji apie lietuvių imigraciją į Rytprūsus. Siose aplinkybėse ji pasirinko savo disertacijai temą "Tautybės ir apgyvendinimo santykiai Prūsų Lietuvoje" (Nationalitaeten und Siedlungsverhaeltnisse in Pr. Litauen). Du pagrindiniai dalykai yra šios disertacijos tema: nadruvių, skalvių ir sūduvių tautybė ir jau minėtos Wildnis sienos. Pagal ją, trys minėtos Prūsijos rytinės giminės buvusios prūsiskos, o ne lietuviškos. Tuo būdu ji stengėsi sustiprinti Petro Dusburgo kronikos teigimus ir paneigti Toeppen ir Brezenberge-

rio įrodinėjimus. Wildnis, jos nuomone, buvo plačios apimties negyvenamas plotas, driekešis maždaug nuo Pregelio ir Deimės upių vakaruose ir rytuose siekęs beveik Dubysą. Iš to ji daro išvadą, kad Nemuno žemupy (ateit, Klaipėdos kraštas) ir šiaurės rytų Prūsija neturėjo senų lietuvių gyventojų (prieš 1400 m.) ir jie iš šios kraštas vėliau atsikėlė iš D. Lietuvos.

Teorija patiko propagandistams

G. Heinrich iš esmės moksliska studija, taikyta lietuvių pretenzijoms į Rytprūsus atremti pagal istorinius argumentus, tuoju tapo vokiečiams politinės propagandos įrankiu. Tuo tikslu ją iš rankraščio plačiai panaudojo P. Karge veikale: "Litauerfrage in Altpreussen in geschichtlicher Beleuchtung" (1925). O 1927 m. ir pati disertacija išspausdinta Berlyne. Heinrich išvedžiojimus sustiprino J. Gerullis ir R. Trautmannas, kurių gyvenų tyrinėjimų prūsų vietovardžius, antras asmenvardžius. Prie šių mokslininkų prisijungė ir Karaliaučiaus geografas H. Mortensenas, atsidėjęs Lietuvos praeities ir dabarties tyrimui. Jo vedbos su G. Heinrich sudarė mokslininkų porą, besidominčią tais pačiais klausimais.

Gertrudai Heinrich reikia pripažinti garbę buvus lietuvių vėlyvos imigracijos į Rytprūsus teorijos pradininkę. Tačiau ji nelai-kytina to mokslo išradėja (Entdeckerin), kaip rašė jos vyras H. Mortensenas laiške Vydūnui. (Apie jį vėliau kalbėsime). Juk apie lietuvių imigraciją į Rytprūsus užsimindavo ir kiti autoriai jau nuo praeito amžiaus vidurio, tik niekam neatėjo į galvą laikyti visus Rytprūsus ir net Klaipėdos krašto lietuvių atėjūnais iš D. Lietuvos, pradėjusiais keltis apie 1500 m. Ši jos šališka ir vokiečių pasekta teorija, panaudota kiek vėliau Klaipėdos vokiečių antilietuviškai propagandai, pažadino lietuvių reakciją. (Bus daugiau)

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

EGLETON — OAKWOOD

Naujas modernus 3-pleksas. Viso 17 kambarių, vandens-alyvos šildymas, platus įvažiavimas, vieta 3 mašinoms pastatyti. Kilimai, alumininiai langai ir kiti priedai. Arti susisiekimo ir krautvių. Geros nuomos. Pila kaina \$37.500.

BLOOR — JANE — Bungalow

\$5.900 įmokėti, atskiras mūrinis 7 kambarių namas, privatus įvažiavimas ir garažas. Vandens šildymas, didelis sklypas ant upės kranto. Moderniška virtuvė, gražūs kambariai, kilimai ir graži aplinka.

QUEBEC — BLOOR

\$10.000 įmokėti, 7 kambarių, 2-jų aukštų gražus namas su garžu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High parko.

ST. CLAIR — OAKWOOD

\$4.700 įmokėti, 8 kamb. dviejų aukštų mūrinis namas. Dideli kambariai, 2 moderniškos virtuvės ir naujai įrengta vonia.

SWANSEA \$4.900 įmokėti; atskiras, mūrinis gražus plytų namas. 7 dideli kambariai, moderniška virtuvė, gražus kiemas. Prašoma kaina \$18.500, gal ir mažiau.

SWANSEA — BLOOR

\$3.700 įmokėti, atskiras, mūrinis 6 kamb. namas, dvi virtuvės. Į garažą lengva įvažiuoti. Visai arti Bloor ir tuoj galima užimti.

BLOOR — QUEBEC

\$3.400 įmokėti, 7 kamb. dviejų aukštų mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, didelis kiemas. Viena skola balansui, už mėnesio galima užimti. Platus įvažiavimas ir garažas.

BLOOR — BERRY RD.

\$10.000 įmokėti, gražus rūpių plytų apartamentinis pastatas — fourplex, tik 8 metų senumo su 4 garažais ir privačiu įvažiavimu. Kiekvienas butas po 2 miegamuosius, didelius kambarius, patogius išnuomojamas. 5% ilgalaikis morkiūlis. Geros nuomos. Visai arti susisiekimo ir krautvių. Labai geras parkinys.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255

Namų telef. LE. 6-1410

P.S. Jėgu kartais nerastumėte šiam skelbime sau tinkamo namo ar biūro, tuojau skambinkite mums pasitiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

A + A

VERUTEI BUTKIENEI mirus,

jos vyrui KAZIUI, dukteriai VIDUTEI, broliams JUOZUI ir JONUI su šeimos bei pusbroliu Stasiu Kalyčiu reiškiamė nuosirdžią užuojautą —

Alėsė ir Pijus Grigai

PADEKA

Nuosirdi mano padėka visiems bičiuliams, pažįstamiems ir visiems dalyvavusiems mano mamytės a. a. Bronislavos Barcevičienės laidotuviuose, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles ir už visokeriopą pagalbą. Ypatingai gili padėka poniams: M. Čaplikienei, A. Puterieni, p. p. B. ir R. Šimkevičiams, J. Vaitkui, J. Puteriui, L. Vaitkui, K. Stulpinui.

B. Baras - Barcevičius

P A D Ė K A

Už suruoštą staigmeną mūsų 25 metų šeimyninio gyvenimo proga jos sumanytojai dukrai Danguolytei ir jai padėjusiems ponams Pranevičiams ir Perminams nuosirdus atėiu.

Taip pat nuosirdžiai dėkojame miam kunigui klebonui P. Ažubaliui už meilų atsilankymą ir visiems bičiuliams ta proga taip brangią dovaną mums įteikusiems: ponams Staškevičiams, Perminams, Pranevičiams, Apelevičiams, Jacevičiams, Rožanskams, Kazanavičiams, Uogintams, Eiziams,

Salkauskiams, Rivers, McKenna, Fitzgerald, St. Juozapavičiumi, St. Juozapavičiumi, P. Masiuliu, J. Zadavičiumi, A. Stankevičiumi, J. McIntosh; mus sveikinusiems: ponams Pakelčiams, Pakuliams, Mezginiams, Cepuliams, Simaičiams, Ripskiams, Armaliams, Beržinskams, Aukštaičiams, Rayner's, Vidmantui, Balčiūniui, o taip pat dukrai Danguolytei ir sūnui Vytui už jų asmenišką dovaną.

Mielai jus, taip gausiai dalyvavusius, prisimena —

A. ir A. Vadakojai

OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.

NEMOKAMAS METINIS KROŠNIŲ IŠVALYMAS

24 val. veikianti greita krosnių taisykla tarnyba DABAR PATS LAIKAS PAKESTI KURO ALYVOS BENDROVE. Būdamas ir pataravimo planai. Išimimais penkis metams ir ilgiau B-ės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777. Lietuviškai visais šildymo reikais kreipkitės: St. Frakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4. TEL. LE 2-3400

DARBO VALANDOS:

Pirm. 10 - 130 ir 430 - 7

Antr. 10 - 130

Treč. uždarytas

Ketv. 10 - 130 ir 430 - 7

Penkt. 10 - 130 ir 430 - 8

Šešt. 9 - 12

Sėkm. 930 - 1

MOKA: 4½ — 5%

Už depozitus apskaičiuojama kas 3 mėn.,

už šėrus — kas metal.

ASMENINIS PASKOLOS duodamos iki

\$5.000 ir 7%; palūkanos mokamos tik nuo

likusio balanso.

MORTGICIAI — atviri ir 6½%.

NEMOKAMAS GYVYBES DRAUDIMAS

indėlių sumai iki \$2.000.

GALIMA APMOKĖTI įvairias sąskaitas:

namų mokesčius, dujinio šildymo, telefono ir kt.

Parduodamos banko perlaistai ir keliautojų čekiai (travelers cheques)

KOOPERATYVO ČEKIAI galioja visoje Kanadoje

1965 m. liepos mėn. 31 d. KAPITALAS — \$ 1,737,056

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų, biūnių. JANE — BLOOR, \$6.000 įmokėti, mūro, atskiras, 7 kambariai, per du aukštus, 2 virtuvės, geras šoninis įvažiavimas, reikalingas vidaus remontas; prašo \$21.900.

ROYAL YORK — BLOOR, \$5.000 įmokėti, mūro, atskiras, 6 kambarių, 2 aukštų, privatus šoninis įvažiavimas; prašo \$22.000.

KIPLING — BLOOR, \$7.000 įmokėti, 6 kambarių vienaaukštis, su gražiu kiemu; prašo \$19.900.

JANE — ANNETTE, \$3.000 įmokėti, mūro, atskiras, per 2 aukštus, 6 kambariai, privatus įvažiavimas; prašo \$18.900.

INDIAN RD. — HEWITT, \$10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 10 kambarių, per 3 aukštus, 3 virt., garažas, platus šoninis įvažiavimas, kaina \$28.000.

SWANSEA — QUEENSWAY, \$6.000 įmokėti, mūro, atskiras, 8 kambarių vienaaukštis, garažas, privatus įvažiavimas, gražus kiemas; prašo \$17.500.

Neradę atitinkamo namo bei biūro šiam skelbime, prašomi paskambinti Jums bus surasta ko Tamstos pageldata — vieta, kokybė ir kaina. Čia gausite rimtą, sąžiningą patarimą.

J. KUDABA, LE 1-1161, namų RU 3-2105

236 SLA KUOPA TORONTE RENGIA TRADICINIŲ — METINIŲ BALIŲ

SPALIO 16 DIENĄ, ŠEŠTADIENĮ, 7.30 VALANDĄ VAKARU

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SALEJE

Programoje:

Klevelando studentų muzikos ir dainos grupė.

Sokioms gros geras orkestras, veiks bufetas ir baras.

Įėjimo dovana ir kiti įvairumai.

Biliety kaina — \$1.50, moksleiviams \$1.

Visus maloniai kviečia atsilankyti

236 SLA kuopa

Toronto, Ont.

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Daug šviesių valandų, jaunatviško džiugsmo ir geriausio pasisekimo Kanados lietuvių jaunimo kongresui, vykstančiam Padėkos savaitgalį Toronte. Lankėtina, kad savo asmeniniu dalyvavimu išsklėmė būtime liudininkais gražių jaunimo iškilnių.

— Sveikinimai Kanados lietuvių krašto tarybos sesijai Toronte. Lietuvių Bendruomenės apsiungimas yra Kanados lietuvių vienybės ir stiprumo laidas. Sesijos dalyviai sekmadienį dalyvauja 11 val. pamaldose.

— Šią savaitę par. kunigai lanko Baby Point rajoną, prieš tai susitarę su šeimos telefonu.

— Vaikų katechizacija prasidės spalio 17 d., sekmadienį, po 11 val. pamaldų muzikos studijoje.

— Kviečiame šeimas ir pavienius asmenis spalio mėnesį ir tradicinę rožinio maldą. Parapijos bažnyčioje rožinio pamaldos — penktadieniais 7.30 val. vakare.

— Parapijos choro repeticijos — sekmadieniais po 11 val. pamaldų par. saleje.

A. a. Antanas Pocevičius, miręs praėjusią savaitę Norandėje nuo širdies smūgio, pervežtas į Torontą ir iš Priskėlimo par. bažnyčios palaidotas Toronto lietuvių kapinėse. Velionis — 60 m. amžiaus, kilęs iš Žemaitijos, Kanadoje ilgus laiką darbavosi kasyklose Norandėje. Paliko našlę žmoną ir sūnų Vytą, kuris turi tarnybą Toronto universiteto laboratorijoje.

Ligoniai. — Morta Vingevičienė po operacijos Šv. Mykolo ligoninėje grįžo į namus ir gydos namie. Šv. Juozapo ligoninėje gydo: V. Vaidotas ir Kristupas Jankus.

Albinas Verbyla, vilnietis, gyvenąs Niujorke, lankėsi Toronte ir "T.Z."

Pašalpinės Šv. Jono Kr. Draugijos susirinkimas — ši sekmadienį, spalio 10 d., 3 v. p. p. saleje virs "Tėviškės Žiburių".

Paskaitą apie smuklą skaite Stepas Kairys Priskėlimo par. katalikių moterų dr. jos susirinkime spalio 26 d. Jis gražiai nušvietė visą smuklio istoriją nuo jo išradimo iki vėliausių laikų. Dalyvės su dideliu dėmesiu sekė paskaitininko mintis ir kartu apgalvestavo, kad kalbėtojas tuo metu negalėjo pradžioje susirinkusių savo muzika, kuria jis pasižymi įvairiuose koncertuose. Susirinkimo dalyvės paliko salę besidalindamos išpuodžiais apie vertingą smuklą. Gili padėka p. Kariui už puikią paskaitą, o valdybai — už mokesimą pajavinti susirinkimus jungiant juos su kavute. KLK Moterų Dr. jos Priskėlimo skyrius yra pasiryžęs netrukus suruošti virimo - kepimo kursus, uždaras rekolokacijos moterims ir išvyką į didžiausią gėlyną Bramptonę. Dalyvė

JORŲ SKAUTIJOS ŽINIOS

— Neringos tunto vadijos sueigoje buvo apžvelgtas vasaros veikla, tunto finansinis stovis ir aptartas rudens veiklos planas. Vadijos sueigoje dalyvavo ir tėvų-rėmėjų komiteto pirm. dr. M. Anyas.

— Buriavimo sezono uždarymas įvyks spalio 16 d., 2 v. p. p. Svečiai galės apžiūrėti pastatytą jachtą-skūnerį ir, jei bus palankus oras, galės paburiuoti. 18 v. T. pranciškonų muzikos studijoje numatoma tunto sueiga ir trumpas pobūvis. Kviečiami tėvai, rėmėjai ir bičiuliai.

— Spalio 2 d., po tiek idėto darbo ir rūpestių, Neringos tunto jūrų būdžių jachtą-skūneris pakeltomis bėrimis išplaukė į plačius Ontario ežero vandenius. Kol kas dar tik bandomasis plaukiojimas, kurio metu tikrinta jachtos savybės ir galimi pakeitimai. Tvarkant jachtos takteląž netažai prisidėjo v. v. Venckevičius iš Hamiltono. Padėka jam.

— Mūsų stovyklaujančius pirmoje Toronto jūrų skautų stovykloje parėmė: dr. A. Valadka \$25.40, Tėvai pranciškonai per kleboną T. P. Barį \$20, p. Grigai \$10, p. Tostokienė \$5 ir keli tėvai, kurių pavardžių nespėjome užrašyti — \$8. V. Jonaitis pridėjo mums daug daržovių. Atėiu!

— Aprašant stovyklą, apdovanotųjų sąrašė buvo praleistas R. Žalnierūnas.

Priskėlimo par. žinios

— Mūsų geriausi sveikinimai ir nuosirdžiausi linkėjimai teldi Kanados liet. jaunimo kongresą, jo iniciatorius, programos meninkus, svečius ir visus dalyvius. Visą kolonijos jaunimą, o taip pat ir suaugusius, maloniai kviečiame plačioje programoje dalyvauti ir tuo jaunimo pastangas tautinėje veikloje paremti.

— Kan. liet. jaunimo kongreso oficialiosios Mišios — ši sekmadienį, 11.15 v. ryto, Priskėlimo bažnyčioje.

— Nuosirdžiausiai užjaučiame V. Pocevičių mirus jo tėveliui.

— Ši šeštad., 7.30 v. r., laikomos Mišios už a. a. Anastaziją Stankienę, o 8.30 v. r. — už a. a. Joną Janušauską. Abejas Mišias užrašė M. E. Matušaičiai.

— Nuosirdžiai sveikiname Juozą ir Elėną Bukšaičius jų 25 metų vedybinio jubilėjaus proga.

— Nuo pr. sekmadienio Suma naujų laikų — 11.15 val., ne 11 v. Tokiu būdu sekmadieniais Mišios laikomos šiomis valandomis: 8, 9, 10, 11.15 ir 11.30 (salėje).

Taip pat jau galima, nors ir ribotai, naudotis automobiliams statyti kiemu.

— Rožinis per visą spalio mėn. siokiadieniais kalbamas rytą po 8 v. Mišiu, o sekmadieniais — po 9 v. Mišiu. Kurie negali dalyvauti bažnyčioje, stengiasi rožinį kalbėti namie, jei įmanoma — bendrai visa šeima.

— Par. choro repeticija — ketvirtad., 7.30 v. v. bažnyčioje prie vargonų (ne v. studijoje). Kviečiame dar gausiau įsijungti į choro eiles.

— Par. jaunimo choro repeticija — penkt., 6.30 v. v. bažnyčioje prie vargonų. Šiuo metu jaunimo chorą lanko 85 vaikučiai. Kurie dar norėtų savo vaikučius įrašyti į chorą, prašomi tai padaryti dabar, nes tuoj pradėdama ruošti nemažam pasirodymui scenoje.

— Kitą savaitę bus lankomos šeimos Downsview rajone, o mieste — Rusholme Rd.

— Kitą sekmadienį, spalio 17 d., prasidės katechetinės pamokos nekatalikiškais pr. mokyklais lankantiems mokiniams. Pamokos

bus dėstomos pas seses, 56 Sylvan Ave., šia tvarka: sekmadienį, po 10 v. Mišiu — pirmos Komunijos besiruošiantiems vaikučiams ir mokiniams iki 4 skyriaus imtinai; antradienį, 4.30 v. p. p. — 5 ir 6 sk. mokiniams; ketvirtadienį, 4.30 v. p. — 7 ir 8 sk. mokiniams. Pamokos gimnazistams prasidės vėliau.

— T. pranciškonų stovyklavietėje N. Wasagoje vykdoma tolimesnė statyba. Tarp kitko, dižinioji pastogė perstatoma į salę ir statomi 4 nauji barakeliai-miegamieji. Pr. savaitę dėl blogo oro ir kitų sunkumų nedaug tepadarėta, o laiko iki žiemos pradžios nedaug beliko. Užtat ši šeštadienį kviečiama didelė talka: laukiami ne vien medžio darbuose nusimanę, bet ir šiaip darbų nebija savanoriai. Laukiame visų! Prašom skambinti T. Pauliui.

— Nuosirdžiai sveikiname jaunavedžius Raimundą Zadorskį ir Aldoną Baikutę ir linkime laimingo gyvenimo.

— Par. biblioteka veikia kas sekmadienį, po 10 ir 11.15 val. Mišiu. Dėkojame A. Giniočui ir Vyt. Abromaičiui už bibliotekai padovanotas knygas.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KAT. VYRŲ DR. JOS VEIKLA

Spalio 23 d. rengiamas Priskėlimo salėje šokių vakaras, kurio pelnas skiriamas Stipendijų Fondui papildyti. Tikimasi, kad visuomenė gausiai atsilankys šio vakarą tinkamai parems.

Spalio 17 d. muzikos studijoje apie 1 val. (tuoj po Sumos) įvyks narių susirinkimas su J. Matulionio paskaita apie šiu dienų Kiniją. Kviečiame ir nenariai.

Spalio 31 d. organizacijos globėjo Kristaus Karaliaus šventės proga muzikos studijoje įvyks agapė-pusryčiai su dienei pritaikyta programa.

Gruodžio 10, 11 ir 12 dienomis King City svečias iš Čikagos Tėvas K. Trimakas, SJ, praves vyrams uždaras rekolokijas.

V. S.

Kan. dr. V. Bičiūnas iš Romos, pabuvęs ilgus laiką Čikagoje, dar kartą aplankė savo brolių Toronte ir išskrido atgal Romon, kur pastoviai gyvena ir daug laiko skiria mokslinei darbams.

J. Kartis iš Port Alice, B.C., atostogų proga lėktuvu buvo atskridęs į Torontą; aplankė savo bičiulius Ontario prov. ir per Čikagą grįžo savo darbovietėn.

TORONTO MIESTAS

Pelenų ir šiukšlių išvežimo reikalu

Pirmadienis, spalio 11-ji diena yra Padėkos diena ir todėl Torontono mieste nebus surenkamos šiukšlės bei pelenai. Bus prišilaikyta sekančiais:

Jei pirmadienis jūsų rajone yra reguliari šiukšlių surinkimo diena, šiukšlės bus surenkamos antradienį.

Jei antradienis jūsų rajone yra reguliari šiukšlių surinkimo diena, šiukšlės bus surenkamos trečiadienį.

Nepalikite vejos pagrėbstų, nupjautos žolės ar atmatų ant vandens nuovadų.

Sudėkite visas tokias liekanas į tvirtas dėzes, kad būtų paruoštos reguliariai surinkimo dienai.

H. F. ATYEO, P. Eng.

Gatvių priežiūros viršininkas

Parkdale B-A Service Centre

1181 QUEEN ST. W., prie Gladstone

535-9468

Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Mašinų vilkimas (Towing) darbo val. tel. 535-9468 po 7 v. v. RO 6-8503

Mechaninis mašinų taisyklas, ELEKTRONINIS Kvalifikuoti mechanikai.

VYRŲ IR JAUNIMO MODERNIŠKA DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A & B TAILORS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)

531-1432

A. B. Beresnevičius

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

R. CHOLKAN & CO. LIMITED REALTORS

2232 Bloor St. West

527 Bloor St. West

prie pat Runnymede Rd.

PR. KERBERIS

RO 7-5454

Namų tel. LE 5-1584

BLOOR—ISLINGTON, \$5.000 įmokėti, gražus 6 kambarių bungalas, vandens alyvos šildymas, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, viena atvira skola 10-čiai metų.

BABY POINT, \$5.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas, garažas su privačiu įvažiavimu.

JANE — BLOOR, \$6.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras namas, 2 vonios, 2 virtuvės, kambarys rūsyje, garažas.

INDIAN RD.—BLOOR, \$8.000 įmokėti, 11 kambarių, 3-jų butų, atskiras mūrinis namas, garažas su šoniniu įvažiavimu, puiki nuomavimui vieta.

BLOOR — KENNEDY Park Rd., \$10.000 įmokėti, 9 kambarių atskiras namas, garažas su privačiu įvažiavimu, puiki vieta.

BLOOR — WINDERMERE, apie \$10.000 įmokėti, gražus 7 kambarių šiuurškių plytų atskiras namas, garažas su plačiu įvažiavimu, puikus kiemas, viena atvira skola 10-čiai metų, pirmą kartą pardavimui.

GEOFFREY—INDIAN Rd., \$10.000 įmokėti, 12 kambarių atskiras namas, plus kambarys rūsyje, 4 vonios, 3 virtuvės, dvigubas garažas, gausna apie \$3.900 metinės nuomos.

PASITIRAUKITE DEL KITŲ NUOSAVYBIŲ.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

J. RUKŠA

LE 2-4404

Namų tel. LE 6-9105

RETA PROGA!

KEELE — LAWRENCE, \$18.000 įmokėti; gražus mūrinis 11 butų pastatas. Visi butai turi po du miegamuosius. Šildymas alyva. Garažai. \$19.000 metinių pajamų. 5

APDRAUDA

GYVYBES • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ
VISAUSIŲ • VERSLO • LIGOS • BONDŲ • GYDYTOJŲ
VIZITAI • OPERACIJOS • VAIKAMS MOKSLUI TAUPY-
MAS • MENESINIS PAJAMOS IR T.T.

BALIO MASKELIŪNO AGENTŪRA

MEMBER LVA Namų tel.: 277-0814 (13 METŲ PATIRTIS)
7 Superior Ave., Room 206A, Toronto 14, Ont. Tel. 251-4864

KELIONIŲ BIURAS

FOUR SEASONS TRAVEL
323 LAKESHORE RD. EAST, Port Credit

V. BAČENAS

Visais kelionių reikalais, visame pasaulyje maloniai Jums patarnaus.

Tel. CR 8-7261 • Namų LE 6-4681

KELIONIŲ BIURAS

kelionėms po visą pasaulį.

O. K. JOHNSON & CO. LIMITED

697 Bay Street, Toronto 2. Tel. EM 6-9488

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS!

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U.S.S.R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

IVAIRIOS SUDETTIES MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO IKI 33 SVARŲ. PRASOM REIKALAUTI MŪSŲ NAUJŲ MAISTO KATALOGŲ.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 17% svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronto, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turite neaiškumų, prašome klausyti, telefonuoti bei rašyti, mielai patarsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodusi patarnauti atteityje.

Lietuvių Istaiga
BALTIC EXPORTING CO.
849 COLLEGE ST., TORONTO 4, ONT., CANADA
Telefonas LE 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakarų; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p. Savininkai A. ir S. KALUZA

LIETUVIAI STALIAI

maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

Res. tel. LE 6-5353 K. STRIAUPIS Res. tel. 536-7266 P. JONIKAS

TELEVISION-RADIO-Hi-Fi

Service — Dirbtuvė

Tel. 532-7733

Taisome visus modelius T.V., Hi-Fi, Radio, vokiškus stereo, patefonus, transistorus ir kt. Darbas garantuotas, sąžiningai ir nebrangiai atliekamas Lietuvių technika.

T.V. ekspozicijos statomos ir taisomos. Parduoame varietas ir naujas T.V. ir Hi-Fi. Sav. R. STASIULIS

CLEAR-VISION T.V., Hi-Fi 1736 Dundas St. W.

Taisom šaldytuvus, skalbimo mašinas, elektrines plytas.

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisome televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatus. Parduoame lempos ir baterijas. Priėmė specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbals

NEPAMIRSKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinkite ir pataisyti savo automobilį!

Frank Petiš, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite!

Bloor Autorite Garage

296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairų plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto Telefonas LE 2-5191

VISU RŪSIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAIŠYMAS

Dundas Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas. Savininkas STAN MURAS 418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve "PARAMA"

Būstinė: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario • Telefonas LE. 2-8723

Už sutaupus moka nuo 4½% iki 5%. Už asmenines paskolas ima tik 7%. Už paskolas - morkščius — 6½%. Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. Visų narių gyvybė apdrausta santuopų dydyje, bet ne daugiau \$2.000.00.

Paramos nariai gali būti kiekvienas lietuvis gyvenantis Kanadoje.

KASOS VALANDOS: dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekviena diena, šiek tiek sklandesnis; šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val., vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tikrai pirmadieniais ir penktadieniais.

TORONTONT

Lietuvių studentų žinios

Nauji L. studentai universitete. Į Toronto universitetą humanitarinių mokslų fakultetą šiais metais mokytojų Rūta Rožauskaitė, Liudmila, Laurenskaitė, H. Sadauskas.

Torontiečiai išvyko studijuoti: Jonas Kiškis į Otavos un-tą (medicinos fakultetą), Jurskaitė į Windsorą (hum. fak.), Rušas į Vankuverį (hum. fak.), Danutė Tamašauskaitė — į Urbana, Ill.; ten studijuos specialius mokslus magistro laipsniui gauti. Danutė pernai pavasarį baigė Toronto universitetą.

Šiais mokslo metais Giedrė Rinkūnaitė, baigusi Toronto universitetą humanitarinį fakultetą bakalauru laipsniu, šiemet studijuoja Ontario mokytojų kolegijoje gimnazijos mokytojų teisėms gauti.

B. Ceponkus įstojo į York universitetą humanitarinį fakultetą.

Toronto lietuviai studentai kviečia visus studentus, atvykusius į jaunimo kongresą, užėmę į Toronto studentų būstinę 997 College St. prie Priskelimo bažnyčios.

Visi nauji studentai, kurie įstojo į Toronto universitetą ir kitas augstąsias mokyklas, registruokites lietuvių studentų būstinėje ir įstokite į Studentų Sąjungą.

Ateitininkų žinios

Toronto ateitininkai sveikina jaunimo kongreso dalyvius, rengėjus ir linki kongresui geriausios sėkmės. Tikimės, kad priimti nutarimai bus tikrai įvykdyti. Ateitininkai šiais metais — studentai ir vyr. moksleiviai — prie kongreso rengimo ir programos yra gana aktyviai prisidėję.

Studentų ateitininkų valdyba šiais metais sudaro: Zivilė Šlekytė — pirm., Vita Liudmila — sekr., Romas Žekas — išdėstas. Beveik visi studentai ateitininkai šiais metais yra aktyviai įsijungę moksleivių veiklon ir dirba kaip globėjai.

Aldona Bušinskaitė perėmė visos studentų ateitininkų sąjungos laikraščio "Gauzė" redagavimą. Iki šiol "Gauzė" buvo redaguojamas JAV.

Sendraugių valdybos pirmininkas Toronte ir šiais metais yra A. Gurevičius.

Organizacijos svarba kiekvienam turėtų būti žinoma. Tėvai, norį savo vaikus įjungti ateitininkų organizacijon, visas informacijas gali gauti pas V. Kolyčių tel. 534-5586.

"Laikas mus šaukia ne garbingai kovoti, o garbingai gyventi..." — iš dr. Ant. Sužiedelio paskaitos ateitininkų kongreso metu.

Jaunesniųjų moksleivių mergaičių — Gintarių būrelis (7-8 skyriaus mokiniai) susirinkimas — šį sekmadienį, spalio 10 d., 1 v. p.p., LV Namuose. Šių skyrių mergaitės, norinčios įstoti į ateitininkų organizaciją, kviečiamos tame susirinkime dalyvauti.

Jaunesniųjų moksleivių mergaičių — Vaidilūčių būrelis (5-6 skyriaus mokiniai) susirinkimas — šį sekmadienį, spalio 10 d., 2 v. p.p., LV Namuose. Šių skyrių mergaitės, norinčios įstoti į ateitininkų organizaciją, kviečiamos tame susirinkime dalyvauti.

Jaunųjų mergaičių ateitininkų susirinkimas įvyks šį sekmadienį, spalio mėn. 10 d., 2 val. p. p. LV Namuose. Mergaitės 14 sk. dar neįstojusios į jaunutes ateitininkes, kviečiamos į šį susirinkimą.

Trys skelbtieji susirinkimai užtruks po valandą laiko.

SPORTAS

AUSROS ŽINIOS

Visuotinis Ausros klubo susirinkimas įvyks š.m. spalio 24 d., tuoj po pamaldų, muzikos studijoje. Visi klubo nariai, narių tėveliai ir rėmėjai iš anksto prašomi dalyvauti.

Pradėtos krepšinio treniruotės. Praėjusią savaitę buvo pradėtos krepšinio treniruotės ir laikinai vyks sekančiais tvak: pirmadieniais ir trečiadieniais — berniukai ir vyrai, antradieniais ir ketvirtadieniais — mergaitės. Pradantieji ir jaunučiai į treniruotes renkasi po pamokų mokykloje — 4.30 val. Pagrindinė treniruotė vyresniosioms mergaitėms — antradieniais 7 v.v.

Ausros klubo valdyba ir nariai nuširdžiai sveikina Aldoną Baikauskaitę ir Raimondą Zadurskį sukurčius lietuvišką šeimą bei linki laimingo vedybinio gyvenimo.

VYCIO ŽINIOS

Registruokimės į golfą turnyrą. Spalio 11 d., pirmadienį, 12 val. Maltono golfo aikštėse įvyks sezono užbaigimo turnyras. "Vytis" kviečia visus Torontą bei apylinkes žaidesįs jame dalyvauti.

Vakariene užsakoma iš anksto per J. Balsį tel. 485-14488.

Savaitės įvykiai

(Atkelta iš 1 psl.)

Jau keturis kartus pergyveno pasikėsimus ir savo gyvybę.

Karo pailaubs tarp Indijos ir Pakistano nerespektuojamos — vyksta kautynės įvairiose fronto vietovėse. Jungtinės Tautos pakartotinai kviečia karaujančias šalis laikytis pailaubs, kurių priežiūra pavesta kanadiečių generolui majorui Bruce Macdonald iš Edmontono. Indija tvirtina laimėjusi karą ir nesileidžia į jokių kompromisų. Ji reikalauja Pakistano atitraukti iš Kašmiro savo dalinius ir vadinamuosius partizanus. Indija palaiko Sov. Sąjungą ir iš dalies JAV, o Pakistana — Kiniją.

Britanijos darbiečių partija turėjo metinę konferenciją Blackpool mieste. Dabartiniam premjerui ir darbiečių vadui H. Wilson pavyko suderinti įvairių grupių reikalavimus ir praveisti savo planus. Iki šiol ypač smarkavo kairysis sparnas, reikalaujamas socialistišnių reformų. Wilsonui pavyko juos įtikinti, kad Britanijos politika Vietnamo atžvilgiu priimtina ir socialistams, kad spalvotųjų tautų imigracijos suvaržymas būtinas. Šioje konferencijoje pastebėta, kad darbiečiai jau nebe tokie revoliucingi kaip 1945 m. Atėję valdžion pamatė, kad nevisos jų teorijos gali būti priitaikytos ir kad reikia paisyti tikrovės.

VALAU FOTELIUS

IR ĮVARIUS KILIMUS.

Automatinis ciekura varymas. Sutaisau iširusius gaisus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS. Skambinkite LE. 3-4912.

International Driving School WALDI

Centrinė įstaiga 691 Annette St., Tel. RO 2-2100

Skyrius: 859 COLLEGE ST. Tel. LE 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165 • 672 LANSLOWNE AVE., TORONTO

Lietuvis LAIKRODININKAS

F. BOCHULIS

280 QUEEN ST. W. • TORONTO • TEL. EM 6-6100

Taisau laikrodžius ir žiedus. Pagaudojantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Parduodu su nuolaida laikrodžius, jungtuvinius žiedus ir kt. Skambinti 9-11 v. ryto; 6-8 v. vakaro.

Lietuvių skautų veikla

Satrijos ir Rambynio tūntai rugsėjo mėn. 26 dieną su vėlavimu dalyvavo Priskelimo par. bažnyčioje veiklos metų pradžios progai. Nuširdžiai dėkojam Tėviui Pauliui, OFM, už atlaikytas Mišias.

Bazaras įvyks lapkričio pradžioje. Skautų-tėjų ir jų tėvelių rūpestis — rinkti fantus.

Draugovės jau pradėjo aktyviai šaukti sveikas, o "Tulpės" ir "Rūtos" parūkiusių dr-ės turėjo išskyla High parke.

Satrijos tūnto vietinių vadovų pareigas eina: tūntininkė v.s.k. L. Gvildienė, adj. v.s.k. N. Štepanavičiūtė. Pankūčių skyr. vedėja — v.s.k. M. Stanionienė, adj. B. Paliulytė, draug. v.s.k. Z. Stančikaitė, adj. v.s.k. J. Ceponkute. Skautių "Dainos" dr-ės — v.s.k. R. Gvildytė ir taktininkų vad. būrelis — v.s.k. J. Batūraitė, R. Narušytė, D. Tamolionytė ir Z. Gvildytė. Vyr. skautių Birutės dr-ės dr-ė — A. Jankaitienė. Jūros skautių Baltijos laivo v.s.k. A. Biskienė, adj. V. Zolpytė. Visais tūnto reikalais kreiptis į minėtas vadoves.

Kanados rajono vadovė ir jos pavaduotoja nuširdžiai dėkoja visoms, kurios prisidėjo prie vyr. skautių suvažiavimo pasisekimo. Ypatinga padėka prelegentėms — s. M. Vasilauskienei, s. E. Sakienai ir ps. I. Gražytei. Taip pat skautiškas ačiū ps. Rūtai Zilinskienei už diskusijų pravedimą ir diskusijų dalyvėms: ps. D. Skrinkskaitė, v. sklt. N. Štepanavičiūtė, v. sklt. J. Batūraitė, v. sklt. R. Gvildytė ir ps. J. Ceponkute. Nuširdi padėka Toronto vyr. skautių Birutės dr-vei, vadovaujamai sklt. A. Jankaitienės, už arbatėlę ir pietų paruošimą, ir "Vaidilūčių" dr-vei už vaišinių paruošimą.

Satrijos tūntas persiorganizavo ir į vadovų eiles atėjo jau tūnto užaugusių ir išėjusių skautavimo mokyklą jaunos vadovės.

Skautių "Dainos" dr-ės turėjo išskyla į naująją miesto rotušę ir muziejų. Abi iškylos nepaprastai idomos.

Prie šv. Jono Kr., Priskelimo ir evangelikų Vilties parapijų skautai-tės platino ženklelius lietuvių manifestacijos, kuri vyks lapkričio 13 d. Niujorke.

Satrijos tūnto skautės dėkoja tėvų rėmėjų komitetui už nupirktą palapinę ir dovanas š.m. skautių pastovyklei.

Į Romuvą darbams buvo nuvykę: s. K. Batūra, ps. P. Butėnas, ps. B. Zolpytė ir p. Svirplys. Jie atliko patius svarbiausius darbus ir nudažė 4 namukus.

Papildymas. Vyr. skautių suvažiavimo padėkoje praleista fil. D. Tallat-Kelpšaitė, kuri atstovavo seserijos štabui.

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Iširia akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skausmą ir nevalgumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., TORONTO Telefonas WA 1-3924

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonas: kabineto LE 1-4251; namų CL 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždarė.

OKULISTES

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktorija BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE. (prie Geoffrey St.) TEL. LE 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE. LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechanikų automobilių patalysimus. Patepimus ir alyvos keitimus. Prieš pirkdami varietus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PASKEVICIUS

BALTIC MOVERS

Baldų pervedimas Toronte ir tolimoms distancijoms. Visas vežamas turas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudburį ir kitur.

30 DEWSON ST., TORONTO Telefonas LE 4-1403

NOTARAS

A. LIUDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D. Namų ūkių ir betkurio verslo pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas, morkščiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai. 408 Roncesvalles Avenue - Toronto. Margio valsties namų II aukštas. (Jėzuses H. Howard Park Avenue)

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v. r. iki 1 v. p.p. išskyrus trečiadienius ir sekmadienius. Antradienį ir penktadieniais nuo 6-8 v.v. Ištaigos tel. LE 7-1708; Namų — CR 9-6166

Dėmesio namų savininkai!

Atlieku įvairius namų vidaus bei lauko remontus. Darbas geras. Kaina pigi.

BR. AMBAKAS Tel. LE 7-2815

Dr. P. VYTĖ

DANTŲ GYDYTOJAS

24 Calvington Dr., Downsview. (prie Keele į šiaurę nuo Wilson Ave.) Priima pacientus pagal susitarimą Tel. 633-1167

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIU IR UZSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

24 val. pat. RO 9-4613 Darbo val. RO 9-4131 Namų RO 6-7123

ŠYPSENOS

Ar nepavėlavau?

Miesto darbininkai skardinę po skardinės vertę atlikas į didžiules sunkvežimio žiotis. Staiga, antro augšto langą atsidariusi, susivėlus, nesipraususi, nesišukavusi, nesisipudravusi, lyg kutvela, poniutė šuktėlėjo vyrams:

— Ar nepavėlavau išnešti "garbičių"?

— O ne! — atsakė atlikų vežikas. — Šokite čia, tiesiai į sunkvežimį...

Tėvai ir vaikai

Tėvai pirmą auklėjimo dalį su vaikais praleidžia jų mokydamis vaikščioti ir kalbėti, o antrąją dalį — liepdami jiems nutilti ir nelakstyti...

Balsuotojas

Balsavimo metu vienas išgėręs pilietis įėjo į balsavimo būdėlę ir neišėjo gal pusvalandį.

— Ei, greičiau balsuok, — paraginjo pareigūnas.

— Balsuot? — nustebė pilietis. — Aš čia bandau surasti dušą...

Parinko Pr. Al.

DRAUDIMAI

233-3323 a r b a RO 6-0811

P. BARAUSKO AGENTŪRA

Naujas adresas: 38 CEDARCREST DRIVE, Islington (kampus Dundas ir Royal York)

W. A. LENCKI, B.A., LL.B.

Teisininkas - advokatas, notaras

100 ADELAIDE ST. W., Room 107 TELEFONAS EM 6-4182 Toronto

LIETUVIO ADVOKATO ISTAIGA

NEIMAN, BISSETT & SEGUIN

Advokatai - Notarai

35 HAYDEN ST., TORONTO (arti Bloor ir Yonge gatvių) Tel. įstaigos: WA 4-9501 Tel. namų: BE 3-0978

George BEN, B.A.

Advokatas notaras

1134 DUNDAS ST. W., Toronto 3 Telefonas LE 4-8431

STANLEY WM. FROLICK, B.A.

advokatas notaras

80 RICHMOND ST. WEST Telefonas 362-2585 Įstaigoje kalbama ir lietuviškai

NOTARAS

A. LIUDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D. Namų ūkių ir betkurio verslo pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas, morkščiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai. 408 Roncesvalles Avenue - Toronto. Margio valsties namų II aukštas. (Jėzuses H. Howard Park Avenue)

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v. r. iki 1 v. p.p. išskyrus trečiadienius ir sekmadienius. Antradienį ir penktadieniais nuo 6-8 v.v. Ištaigos tel. LE 7-1708; Namų — CR 9-6166

BATHURST

Dantų Klinika

794 Bathurst St. (Kampus Bloor ir Bathurst) Tel. 534-8814

Dr. P. VYTĖ

DANTŲ GYDYTOJAS

24 Calvington Dr., Downsview. (prie Keele į šiaurę nuo Wilson Ave.) Priima pacientus pagal susitarimą Tel. 633-1167

DR. E. ZUBRIENE

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST (prie Dundas) Telefonas LE 2-4108

DR. J. MATULIONYTE

DANTŲ GYDYTOJA

1796 BLOOR ST. W. (prie Keele) Priėmimo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais — 2-9 v. v., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9-3.30 val. p.p. Telefonas RO. 6-1372

DR. V. J. MEILUVIENE

DANTŲ GYDYTOJA

262 Roncesvalles Ave. (prie High Park Blvd.) Tel. 535-7025 Priima pacientus pagal susitarimą.

DR. V. SADAUSKIENE

DANTŲ GYDYTOJA

129 GRENADIER ROAD (2-raz namas nuo Roncesvalles) Toronto. Telefonas LE. 1-4250 Priėmimo valandos: 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

Kabineto telefonas LE. 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakaris ir ketvirtadieniais pagal susitarimą. 1082 BLOOR ST. W., Toronto (į rytus nuo Dufferin St.)

draudimai

NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ draudimo istaiga

AL DUDA

24 val. pat. RO 9-4613 Darbo val. RO 9-4131 Namų RO 6-7123

VISI I KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESA

Toronte, spalio 8-10 dienomis

SOL. LILIJA SUKYTE

Kongresas prasidės penktadienio vakarą 8 val.
ir baigsis sekmadienio vakarą

Kongreso ir Jaunimo Metų šūkis:
"Mūsų jėgos, mūsų žinios laisvai
Lietuvai Tėvynei!"

Atvykime dalyvauti ir pasižiūrėti,
ką jaunimas parodys

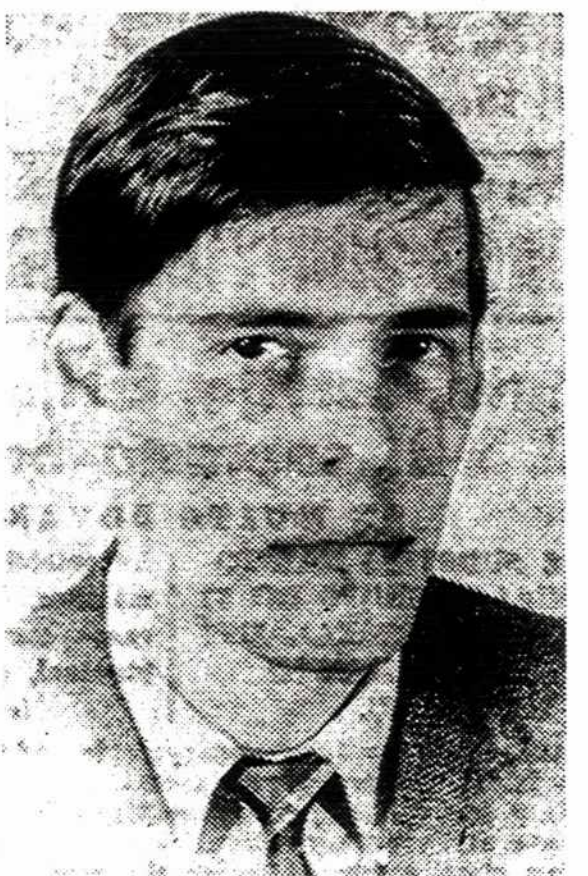

Tai pirmasis Kanados lietuvių jaunimo
kongresas.

Jame dalyvaus jaunimas ne tik iš Kanados
lietuvių kolonijų, bet ir iš Jungtinių Amerikos
Valstybių.

PROF. R. VASTOKAS,
skaitys pagrindinę kongreso pa-
skaitytą. Jis taip pat režisuoja jau-
nųjų vaidinimą "Barzda", parašy-
tą A. Landsbergio.

TADAS GUREVIČIUS,
jaunas pianistas, dalyvaus
koncerto programoje

PENKTADIENI

šokiai Šv. Jono Kr. parapijos salėje

SEŠTADIENI

Prisikėlimo parapijos salėje

- * Kongreso, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metų
ir meno parodos atidarymas 9 val. ryto
- * Prof. R. Vastoko paskaita
"Kūrybingos kultūros keitimas"
- * Trys valandos su jaunimu
- * Didysis pobūvis Queen Elizabeth Building
parodos aikštėje — 8 val. vakaro

SEKMADIENI

- * Pamaldos visose lietuvių bažnyčiose
- * Sol. L. Šukytės ir
pianisto T. Gurevičiaus koncertas
3 val. p. p. Prisikėlimo parapijos salėje
- * Banketas
Park Plaza viešbutyje
6 val. vakaro dalyvaujant žymiesiems
kongreso svečiams
- Kviečiame iš anksto įsigyti bilietus į visus
kongreso rengimus
"Dainos" krautuvėje, 111 Roncesvalles Ave.

Kongresui Rengti Komitetas

MONTREAL

Šv. Kazimiero par. žinios
3426 Parthenais St. Montreal 24, Que.

— Šv. Onos Dr. jos valdyba šaukia pirmą susirinkimą po vasaros atostogų spalio 10 d. — tuojau po Sumos par. salėje. Kviečiamos dalyvauti visos narės; gera proga bus įsirašyti naujoms.

— Šv. Kazimiero par. Jaunimo Klubas praėjusią savaitę turėjo susirinkimą ir išrinko naują valdybą 1965-66 m. Išrinkti: pirm. Ed. Petrulis, nariai V. Liepuvinkaitė, V. Vasiliauskaite, Ar. Rudzevičius, P. Baršauskas ir Alg. Bakaitis. Naujoji valdyba ruošia jaunimui šokių vakarą spalio 22 d. parapijos salėje. Gros samdytas orkestras.

— Nekaltai Pradėtosios Marijos seselėm paremti rengiami vakarinė Šv. Kazimiero salėje spalio 23 d. Kadangi lietuviškos seselės yra tik vienos Montrealyje, tai visi montrealiečiai kviečiami gausiai dalyvauti.

— Spalio 6 d. vakare 8 val. daroma pirmoji repeticija — kaip reikės dalyvauti lietuviškose Mišiose. Kviečiami visi, ypač choristai ir choristės, gausiau įsijungti į tas pratybas, o vėliau bus gana lengva įsijungti ir vieniems tikintiesiems ir lietuviškas pamaldas. Bendrai kalbamos maldos ir giedamos giesmės jungus visus. Repeticijos praves muz. Z. Lapinas. Po pirmos repeticijos bus matyti, kuriomis savaitės dienomis patogiau susirinkti.

— Serga p. Rašytinėnė Notre Dame ligoninėje.

— Parapijos grybų vakarinė pasisekė gana gerai. Puikus oras, skaniai paruošta vakarinė grojant labai geram orkestrui, davė puikią progą bendrai praleisti vakarą 225 žmonėms. Gryno pelno gauta \$612.50. Nuosirdi padėka mūsų nepailstančioms šeiminių kėms, visiems darbininkams ir visiems aukojusiems saldumynus bei loterijai fantus. Ačiū!

— Spalio 3 d. įvyko prie Vytauto Didžiojo lietuvių klubo pa-

šalpinės dr. jos susirinkimas; po jo įvyko klubo baro perkėlimas į naujas patalpas.

— Parapijos lankymo programa: spalio 7: Bolduin, Beaulerck, Alexis Contand, L'Assomption Blvd.; spalio 8: Parkville, L'Assomption Blvd.; spalio 9: Parkville; spalio 12: Rosemont 44-43 Ave., Desoutelles, De Repantigny; spalio 13: Rosemont 42 Ave., Duquesne, Langelier, Dugas St.; spalio 14: Rosemont 40-39-38 Ave. ir Cadillac.

— Spalio 3 d. pakrikštyta Jono ir Elenos Valiulių dukrelė vardais Valerija, Daiva, André. Krikšto motina buvo Irena Gurlitė, krikšto tėvu — St. Tumas. J. G.

AV par. Šv. Onos dr. sus-mas — ši sekmadienį po sumos posėdžių kambaryje prie salės.

T. J. Vaišys šiomis dienomis grįžta iš atostogų į Montrealyje bus iki metų galo; atvyksta T. J. Venckus, SJ, dirbęs P. Amerikoje.

Lituanistinės mokyklos jau pradėjo mokslo metus. Pamokos šeštadieniais vyksta tose pačiose patalpose sena tvarka. Sekmadienį mokyklų mokiniai organizuoti dalyvavo mokslo metų pradžios pamaldose AV bažnyčioje. Pamaldas laikė ir gražų pamokslą pasakė mokyklos globėjas kleb. T. K. Peckys, SJ. Gražiai giedoję mokiniai chorais, vedamas ses. M. Bernadotės. Lietuviškoji parapija lietuviukams skirtose pamaldose disponuosi nuskambėjo prancūziškai skaitoma evangelija. Ar nesudarysime savo vaikams nepagrįstą išpuolį, kad mes savoj parapijoj esame tik kamininkais?

PLIAS Montreale skyrus spalio 16 d. rengia išvyką į rudens-janciją gamtą su šeimomis p. J. Aniolauskų vasarvietėje.

KLB krašto valdyba ir jai priklausančios fondai bei komisijos, užbaigdami savo kadenciją, su-

šeimomis turėjo jaukų pobūvį. Iz. ir dr. A. Mališkų vasarvietėje Palangoje. Jaukiojo nuosirdžių šeiminių globoj prie sudėtinio vaizių stalo buvo prisiminti 6 praėjusieji metai. Kalbėjo vald. pirminkas dr. P. Lukoševičius, buvęs vald. pirm. St. Kęsgaila, AV par. kleb. Tėv. K. Peckys, SJ., red. J. Kardelis, dr. H. Nagys ir dr. J. Semogas. Pobūviui vadovavo dr. V. Pavilinas. Kalbose buvo pasidžiaugta, kad KLB jau yra tapusi ne tuščia sąvoka, bet realus Kanados lietuvių gyvenime veiksnys. Montreale negausiai kolonijai našta buvusi sunki, bet darba prisimė žmonės nuosirdžiai ir vieningai pareigą atliko. Linkėtina, kad ir ateityje susiklausymas ir nuosirdumas lietuviškam darbe būtų išlaikytas. v.

Baltijos stovyklavietės miško valymo talka pirmą kartą pasisekė. Prie pastato ir aikštės buvo išvalytas maždaug 1 akro plotas. Talkoje dalyvavo: Adamonis Petras, Bulota Alvydas, Baršauskas Sigitas, Celičius Heroldas, Kibirkštis Justas, Kudžmaitė Ramunė, Kudžmaitė Dalė, Kudžma Vitas, jaun., Ladyga Jonas, Lapinas Zigmantas, Lukoševičius Dainius, Morkūnienė Aldona, Morkūnas Antanas, Navikėnas Rimas, Piečaitis Vincas, Piečaitis Juozas, Rudinskas Algis, Rudinskas Pranas, Rudinskas Rimas ir Šipelis Vitolis. Oras buvo puikus, talka prilygo gražiai savaitgalio išvykai.

Deja, ši talka nepadrąsina organizuoti naujų talkų. Iš 20 talkoje dalyvavusių asmenų 10 buvo aktyvūs skautai-ės. Baltijos komiteto nariai ir tik 3 kiti stovyklavietės rėmėjai. Beveik visi tie talkininkai dalyvavo ir ankščiau organizuotose talkose, tik nevienu metu. Vargu ar galima norėti, kad tie keliolika asmenų išvalytų visą stovyklavietę.

Atrodo, kad beliko vienintelis kelias: sutelkti specialų fondą miško valymo darbams, dedant bent po \$10. Tas darbas daug nekainuotų, kadangi vėlai rudenį ir anksti pavasarį darbo jėga toje apylinkėje nėra brangi. Ta linkme jau veikiami ir norima miško valymą atlikti dar ši rudenį. Džiugu, kad daugelis tėvų, negalėjusių praeitoje miško valymo talkoje dalyvauti, tuo reikalu jau atsiliepė ir žada paremti savo auką, kai tik sąlygos bus paskelbtos. Pr. R.

Stasys Baranauskas ir Dana Stankaitė — garsieji Čikagos lietuvių solistai, koncertuos Montrealyje spalio 30 d. Ši pirmąją sezono didžiulį koncertą — balių ruošia "Baltijos" stovyklavietės komitetas. Visi rezervuokite tą dieną šiam gražiam kultūriniam rengimui.

"Baltijos" stovyklavietės likusius pastatus norima pastatyti dar ši rudenį arba anksti pavasarį. Tuo reikalu statybos komisija

posėdžiavo praeito miško valymo talkos metu stovykloje ir atžymėjo būsimų naujų pastatų vietas. Dabar renkami rangovų pasiūlymai. Komisija priėjo išvados, kad nakvynėms skirti pastatai turi būti patobulinti bent ta prasme, kad su laiku būtų galima juose turėti prausyklas ir išvietes.

"TZ" korespondencijoje mini, esą nesvarstoma, "ar iš viso prasminga kisti ir laukinių miškų didesnes sumas". Kanadoje visi miškai "laukiniai" ir visos stovyklavietės, kurios kuriamos mažais pinigais, tik tokiuose miškuose ir pradedamos. Prie to paties ežero apie 30 lietuviškų šeimų jau baigia statyti savo vasarnamius ir iš jų miškų darosi parkai. Jeigu tati gali padaryti savame sklype vieną šeimą, kodėl gi to negalėtų padaryti jaunimo stovyklavietėje visa gausi Montreale lietuvių bendruomenė?

Korespondencijos autorius mano, kad nesvarstomas pinigų investavimo prasmingumas. Priešingai, paskutiniu laiku netgi trūkdomi kiti pastatų statyba, kadangi žymi komiteto narių dalis yra išsikūsinusi, jog sutelktos stovyklavietės turi būti panaudotos kuo tikslingiausiai, ir nakvynėms statomi pastatai turėtų tarnauti ne tik 6—10 metų vaikams, bet ir gimnazistams, studentams, ir net senimui. Jeigu tie pastatai bus pritaikyti universaliniam naudojimui, tai ir visuomenės paramos atsiras daugiau. Šito siekia ir paskutinis statybos komisijos nutarimas dėl prašyklų ir išviečių pramatomo.

Ką korespondencijos autorius vadina "pagrindinio pastato surėmimu", galima tik spėlioti. Pr. R.

REIKALINGAS KAMBARYS ir virtuvė be baldų vienai material vakarų Toronte. Tel. 535-3632.

LENKISKI FILMAI

"FORBIDDEN SONGS"

Apie Varšuvos okupaciją, kur priešais nacius kovota su dainomis ir muzika

Antrasis pilno ilgumo filmas

"LUCKY TONI"

Komedija apie naminių kovų problemas; taip pat dokumentinis filmas apie Lenkiją

"TAK BYLO"

ACADEMY KINO TEATRE
1286 Bloor St. W.,
Spalio 7, 8, 9, 10, 11 d. d. 6.30 v. v.
Seštadienį, sekmadienį, pirmadienį
nuo 1.30 v. p. p. ištisą dieną.

TA PATI PROGRAMA
HAMILTONE
sekmadienį,
spalio 17, 1.30 v.p.p. ir 3 v.p.p.

DELTA KINO TEATRE,
1292 King St. E. Tel. LI 5-4576

KLB Toronto apylinkės valdy-

ba nuosirdžiai sveikina pirmąjį Kanados liet. jaunimo kongresą, jo rengėjus ir visus dalyvius ir kartu kreipiasi į visus geros valios tautiečius skatindama gausiai dalyvauti kongreso iškilnėse: atidaryme, seminaro diskusijose, talentų popietėje, šeštadienio pobūvyje, sekmadienio koncerte ir užbaigos bankete. Viskas jaunimui, visi su jaunimu! Valdyba

Toronto apyl. valdyba skelbia, kad š.m. lapkričio 21 d. yra paskirti Toronto apylinkės tarybos rinkimai. Prašome Bendruomenės narius siūlyti rinkiminei komisijai kandidatus į tarybą.

Toronto apyl. valdyba

KLB Toronto apylinkės tarybos rinkimai įvyks lapkričio 21 d. Apylinkės valdybos sudaryta rinkiminė komisija šiuo skelbia rinkimų tvarką. Nemaziau kaip 10 Bendruomenės narių gali sudaryti kandidatų sąrašą į apylinkės tarybos narius. Sąrašą negali būti daugiau kaip 30 kandidatų. Taryboms siūlomų kandidatų sąrašą turi būti pažymėta: 1. kandidato pavardė ir vardas, 2. gimimo data, 3. profesija, 4. adresas. Be to, turi būti siūlančių Bendruomenės narių: 1. pavardė bei vardas, 2. gimimo data, 3. adresas ir 4. siūlytojo parašas. Prie šio sąrašo pridedami kandidatų raštiški sutikimai būti renkama ir Toronto apyl. tarybą.

Sie visi dokumentai turi būti įteikti Toronto apyl. rinkiminei komisijai pirm. L. Tamošauskui, 236 Dovercourt Rd., Toronto 3, Ont., iki š.m. spalio 25 d. vakaro; siunčiant paštą, pašto antspaudas turi būti ne vėliau spalio 25 d. 12 val. nakties.

Kviečiame lietuviškąją visuomenę įsijungti į šiuos rinkimus tiek renkant kandidatus į tarybą,

TORONT

Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos
Hamiltono skyriaus valdybos narių ZOEI RICKIENEI,
jos tėveliui A. A. JONUI VIZGIRDAI staiga mirus,
gilią užuojautą reiškia —

Katalikių Moterų Draugijos
Hamiltono skyriaus valdyba

Mielai ateitininkei ZOEI RICKIENEI ir šeimai,
jos tėveliui A. A. JONUI VIZGIRDAI staiga mirus,
nuosirdžią užuojautą reiškia —
Hamiltono ateitininkai

ties sutinkant būti renkama. Juk tai mūsų užsienyje gyvenančių tautinis ir "valstybinis" reikalas.

KLB Toronto apylinkės rinkiminė komisija

SEŠTAD. MOKYKLOS TĖVŲ SUSIRINKIMAS šaukiamas kitą sekmadienį, spalio 17 d. maždaug 12.15 val. p.p. Prisikėlimo par. salėje. Bent vienas tėvų iš kiekvienos šeimos prašomas būtinai dalyvauti. Bus renkamas tėvų komitetas, pristatoma finansinė samata, aptariamos galimybės Toronte turėti gimnaziją su lituanistiniais dalykais.

Mokyklos taryba

ISNUOMOJAMAS 1 kambarys su baldais III augšte ir 1 kambarys I augšte su virtuve rūsyje arti Prisikėlimo parapijos bažnyčios. Tel. LE 4-1045.

Prisikėlimo parapijos bankelis pirmadienį, spalio 11 — Padėkos Dieną, bus uždarytas. Nariai, paprastai atvykę pirmadieniais, prašomi atlikti finansines operacijas ankščiau. Valdyba

Medžiotojų ir Žūklojų Klubas Tauras kviečia savo narius ir "trap" šaudymo varžybas dėl tradicinės pereinamosios taurės, paskirtos p. Margio. Varžybos įvyks spalio 17 d., sekmadienį, pradedant 10 val. ryto. Į šaudyklą važiuoti: 27 keliu į šiaurę iki "Woodbine Race Track" kelio, prie šviesų sukti į kairę (vakarus) ir važiuoti lygiai 5 mylias iki kairė pusę geltonų York Skeet Club pastatų. Kainos: \$1.25 už lekštes, \$2.25 už šovinius, jei perkama vietoje. Informacijos reikalau kreiptis į šaudymo sekcijos vadovą E. Kuchalskį telef. 531-0979.

Klubo direktorių taryba

ORKESTRAS visokiems parengimams. Patyręs groti vestuvėse arba mažose parengimuose. Europietiška muzika. Telefonas 767-7084. A. ZAREMBA

FILATELISTAI

Siunčiami Lietuvos pašto ženklai Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, Box 127, Toronto 19, Ont.

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Telef. WA 2-7381. Namų telefonas AM 1-0537.

City Driving School

OFFICIALIAI PRIPAZINTA Ontario Safety League. Nemokami nurodymai Jūsų namuose arba mūsų klasėje turintiems laikinus leidimus. Ir jau galima pradėti važinoti pirmą pamoką su standartine ar automatine mašina. 572 BLOOR ST. W. (prie Bathurst) TEL. LE 2-3656

"LITAS" Adresas: 1465 De Seve Street
Montreal 20, Que., tel. 766-5827

4.5% už indėlius
4.0% už ein. s-tas
Mėnesinis palūkanų skaičiavimas.
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000.
7.6% už asmen. paskolas
6.5% už nekiln. turto pask.
Visos paskolos atviros.
Pigus paskolų draudimas iki \$10,000.

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 v., išskyrus pirmadienį ir šeštadienį; vakarais — trečiadienį ir penktadienį nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-2472: dieną — penktadienį nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį nuo 7 iki 9 val.